

فصل اول

«یادگیری، آموزش و روان‌شناسی پرورشی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل اول

۱- نخستین کتاب روان‌شناسی تربیتی که مخصوص تربیت معلمان مدارس ایران برای دانشسراهای مقدماتی تألیف شد، چه عنوانی داشت؟

(سراسری ۸۰)

- (۱) روان‌شناسی تربیتی
(۲) روان‌شناسی پرورشی
(۳) کاربرد روان‌شناسی در آموزش
(۴) روان‌شناسی از لحاظ تعلیم و تربیت

۲- کدام یک از گفته‌های زیر درباره مفهوم روان‌شناسی درست نیست؟

(سراسری ۸۰)

- (۱) هنوز روان‌شناسی فلسفی یکی از موضوع‌های مطرح است.
(۲) هنرمند نیز می‌تواند روان‌شناسی خاص خودش را داشته باشد.
(۳) روان‌شناسی تنها به عضوی از خانواده علوم تجربی اطلاق می‌شود.
(۴) این گفته که نوعی روان‌شناسی به نام روان‌شناسی دینی وجود دارد، درست است.

۳- بنا به اعتقاد گیچ و برلایندر، برای اطلاع از میزان یادگیری دانش‌آموزان باید به کدام عامل مراجعه کرد؟

(سراسری ۸۰)

- (۱) عملکرد (۲) رفتار (۳) توان بالقوه (۴) یادگیری نهان

۴- مطالعه کدام مباحث زیر در قلمروی روان‌شناسی تربیتی قرار می‌گیرد؟

(سراسری ۸۱)

- (۱) یادگیری و روش‌های آموزش
(۲) تحول شناختی کودکان و نوجوانان
(۳) بررسی شخصیت از کودکی تا پیری
(۴) بهداشت روانی دانش‌آموزان

۵- کدام عبارت درباره تفاوت یادگیری و عملکرد، صحیح است؟

(سراسری ۸۲)

- (۱) هیچ تفاوت معنایی بین عملکرد، یادگیری و رفتار وجود ندارد.
(۲) یادگیری و عملکرد، دو اصطلاح مختلف برای یک مفهوم واحد هستند.
(۳) یادگیری و رفتار معادل هستند، اما عملکرد با آنها تفاوت دارد.
(۴) یادگیری، نوعی توانایی است، اما عملکرد، تظاهرات آشکار یادگیری است.

۶- در مسئله ارزش‌های اخلاقی از دیدگاه روان‌شناسی تربیتی، درستی و نادرستی عمل عموماً توسط چه منبعی تعیین می‌شود؟

(سراسری ۸۲)

- (۱) مدرسه (۲) طبقه‌ی اجتماعی (۳) طبیعت فرد (۴) فرهنگ جامعه

۷- در کدام یک از رشته‌های روان‌شناسی زیر، انواع یادگیری، تفکر و یادآوری بیشتر مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد؟

(آزاد ۸۴)

- (۱) شخصیت (۲) تربیتی (۳) اجتماعی (۴) تجربی

۸- یادگیرنده به هنگام سفر، پاره‌ای از مسائل مربوط به رانندگی را یاد می‌گیرد. این یادگیری چه نام دارد؟

(آزاد ۸۴)

- (۱) اکتشافی (۲) اتفاقی (۳) در حد تسلط (۴) طوطی‌وار

۹- دیویی و طرفداران مکتب کارکردگرایی در پی آن بودند که:

(سراسری ۸۵)

- (۱) با استفاده از روش‌های آزمایش و خطا دانش‌آموزان را برای حل مسئله تربیت کنند.
(۲) دانش‌آموزان را با مسائل مواجه سازند تا با استفاده از شهود و بصیرت طبیعی مسائل را حل کنند.
(۳) فونونی در روان‌شناسی تربیتی تهیه کنند که در حل مسائل زندگی واقعی کاربرد داشته باشد.
(۴) اطلاعات لازم را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند تا با پردازش آنها به حل مسئله توفیق یابند.

(سراسری ۸۶)

- (۲) ایجاد تغییرات در رفتار یادگیرنده بر اثر تمرین و تکرار
(۴) ایجاد تغییرات کم و بیش دائمی در رفتار یادگیرنده بر اثر تجربه

(آزاد ۸۸)

- (۲) تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری است.
(۴) تغییر نسبتاً پایدار ناشی از عوامل انگیزشی است.

(سراسری ۸۹)

- (۳) نمادین (۴) استنباطی

(آزاد ۸۹)

- (۲) همه موضوع‌های روانشناختی
(۴) ویژگی‌های یادگیرندگان، یادگیری و آموزش

(آزاد ۸۹)

- (۲) تدریس، بخشی از آموزش است.
(۴) تدریس، فعالیت‌های همه‌جانبه معلم را شامل می‌شود.

که ۱۰- کدام تعریف برای یادگیری، درست‌تر است؟

- (۱) کسب اطلاعات و بینش‌های تازه در یادگیرنده بر اثر تجربه
(۳) ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرنده بر اثر تجربه و تقویت

که ۱۱- یکی از ویژگی‌های مهم تعریف یادگیری ..... است.

- (۱) تغییر نسبتاً پایدار در اثر رشد و نمو است.
(۳) تغییر نسبتاً پایدار در اثر کسب مهارت است.

که ۱۲- کدام نوع یادگیری به عملکرد تبدیل نشده است؟

- (۱) نهفته (۲) شهودی

که ۱۳- روان‌شناسی تربیتی عمدتاً به مطالعه ..... می‌پردازد.

- (۱) موقعیت‌های آموزشگاه و کلاس درس
(۳) علایق، آزمون‌های هوشی و پیشرفت تحصیلی

که ۱۴- در مقایسه آموزش با تدریس می‌توان گفت:

- (۱) تدریس، کلی‌تر از آموزش است.
(۳) تدریس، جابجاده‌تر از آموزش است.

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل اول

- ۱- گزینه «۴» روان‌شناسی از لحاظ تعلیم و تربیت، نخستین کتاب دانشگاهی است که برای درس روان‌شناسی تربیتی تألیف شده است.
- ۲- گزینه «۳» روان‌شناسی، علمی وابسته به مشاهدات تجربی است. علاوه بر روان‌شناسی، علوم دیگر هم به مشاهدات تجربی وابسته‌اند که ملاک داوری هر یک با هم فرق دارد. پس روان‌شناسی، تنها عضو خانواده علوم تجربی نیست و هدف آن مطالعه رفتار و فرآیندهای ذهنی، بر مبنای رفتار است.
- ۳- گزینه «۱» گیج و براینتر معتقدند برای اطلاع از میزان یادگیری دانش‌آموزان، بایستی به رفتار قابل مشاهده آن (عملکرد) توجه کرد.
- ۴- گزینه «۱» هدف کلی و غایی پرورش رسمی را برنامه‌ریزان در سطح وزارت آموزش و پرورش تهیه و تدوین می‌کنند، ولی هدف‌های دقیق و مشخص آموزشی دروس مختلف را خود معلم، در رابطه با هدف‌های پرورشی تدوین می‌کند. از آنجا که آموزش، فراهم کردن فرصت یادگیری است و پرورش فرآیندی مستمر و منظم است که هدف اصلی آن رشد همه‌جانبه‌ی شخصیت پرورش‌یابنده است، بنابراین آموزش، وسیله‌ای برای پرورش است.
- ۵- گزینه «۴» یادگیری، تغییرات نسبتاً پایداری است که در رفتار بالقوه در اثر تجربه به دست می‌آید و ناشی از حالت‌های موقتی بدن نیست. وجود واژه تغییر، یادگیری را از عملکرد متمایز می‌کند، یعنی در یادگیری، ایجاد توانایی مطرح است، ولی در عملکرد، تظاهر آشکار این توانایی اهمیت دارد.
- ۶- گزینه «۴» مسائل اخلاقی و ارزش‌های اخلاقی در روان‌شناسی تربیتی توسط فرهنگ جامعه تعیین می‌شود که آیا عمل انجام‌شده درست است یا نادرست؟
- ۷- گزینه «۲» روان‌شناسی تربیتی در زمینه مسائل آموزشی به کار می‌رود.
- ۸- گزینه «۲» در یادگیری اتفاقی، بسیاری یادگیری‌های غیرعمدی اتفاق می‌افتد که از قبل طرح‌ریزی نشده و قابل پیش‌بینی نیستند.
- ۹- گزینه «۳» جان دیویی و طرفداران مکتب کارکردگرایی بیشتر به دنبال فنونی در روان‌شناسی تربیتی بودند که در حل مسائل زندگی واقعی کاربرد داشته باشد؛ در حقیقت کارکردگرایان به دنبال سودمندی رفتار هستند.
- ۱۰- گزینه «۴» یادگیری عبارت است از: فرآیند ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری که حاصل تجربه است.
- ۱۱- گزینه «۲» یادگیری، تغییر نسبتاً دائم در رفتار یا توان رفتاری فرد است که بر اثر تجربه حاصل شده باشد.
- ۱۲- گزینه «۱» تولمن، اولین کسی است که بین یادگیری و عملکرد تمایز قائل شده است. وی معتقد است که نقشه شناختی یادگرفته می‌شود. یادگیری نهفته تولمن بیانگر این امر است که یادگیرنده، همه یادگیری خود را به صورت عملکرد بروز نمی‌دهد.
- ۱۳- گزینه «۴» روان‌شناسی تربیتی به مطالعه‌ی ویژگی‌های یادگیرندگان، یادگیری و آموزش می‌پردازد.
- ۱۴- گزینه «۲» آموزش شامل همه‌ی فعالیت‌های معلم، چه در کلاس، چه خارج از کلاس و همچنین ارزشیابی می‌شود و کلی‌تر از تدریس است.

فصل دوم

« پژوهش در روان‌شناسی پرورشی »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

- ۱- کدام روش تحقیق، جزء روش‌های کیفی در روان‌شناسی تربیتی محسوب نمی‌شود؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) روش همبستگی (۲) روش مطالعه‌ی موردی (۳) روش قوم‌نگاری (۴) روش بالینی
- ۲- در روش آزمایشی، محقق در جستجوی تعیین اثر ..... است. (سراسری ۸۵)
- (۱) متغیر وابسته بر متغیر مستقل (۲) متغیر مستقل بر متغیر وابسته
(۳) متغیر مستقل بر رفتار گروه گواه (۴) متغیر وابسته بر رفتار گروه آزمایش
- ۳- در روش همبستگی، پژوهشگر، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی ..... (آزاد ۸۷)
- (۱) وجود یا عدم وجود روابط میان متغیرها را بررسی می‌کند. (۲) بین متغیرها رابطه و همبستگی ایجاد می‌کند.
(۳) روابط علت و معلولی بین متغیرها را مورد بررسی قرار می‌دهد. (۴) اثرات حاصل از یک متغیر را در یک متغیر دیگر بررسی می‌کند.
- ۴- بررسی میدانی در روان‌شناسی تربیتی، آن نوع پژوهشی است که ..... (آزاد ۸۸)
- (۱) برای جمع‌آوری اطلاعات مرتبط با ویژگی‌های پدیده‌ها به کار می‌رود. (۲) به بررسی عمیق یک گروه از مردم می‌پردازد.
(۳) یک فرد مشخص مثل معلم یا شاگرد را عمیقاً مورد بررسی قرار می‌دهد. (۴) در موقعیت‌های طبیعی و در شرایط واقعی صورت می‌پذیرد.
- ۵- محقق به بررسی رابطه‌ی بین سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان و جایگاه اجتماعی آنان در میان همسالان پرداخته است. سازگاری اجتماعی در این تحقیق چه نوع متغیری است؟ (سراسری ۹۰)
- (۱) ملاک (۲) پیش‌بین (۳) مستقل (۴) وابسته
- ۶- استفاده از نظریه در عمل تربیتی موجب می‌شود که معلم ..... (سراسری ۹۲)
- (۱) در تدریس وقت تلف نکند. (۲) از مسائل واقعی دور نشود.
(۳) راه‌حل‌های مناسب ارائه کند. (۴) بین مواد آموزشی هماهنگی ایجاد کند.

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل دوم

۱- گزینه «۱» روش تحقیق کیفی شامل روش مطالعه‌ی موردی، قوم‌نگاری، بالینی، بررسی میدانی و زمینه‌یابی است که پدیده‌های موردنظر را همان‌گونه که هستند، بررسی می‌کند و بیشتر در مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی قابل استفاده هستند، اما روش تحقیق کمی ویژگی‌های موردنظر (بررسی) را به کمیت تبدیل می‌کند مثل روش‌های آزمایشی و همبستگی.

۲- گزینه «۲» تحقیق آزمایشی، تحقیقی است که پژوهشگر در آن به دنبال تعیین اثر متغیر مستقل بر متغیر وابسته است و حداکثر کنترل اعمال می‌شود تا میزان اثر دستکاری متغیر مستقل بر متغیر وابسته مشخص شود و به این طریق روایی درونی پژوهش بالا رود.

۳- گزینه «۱» در روش همبستگی که برای تعیین رابطه زمانی یا پیش‌بینی بین دو متغیر مورد استفاده قرار می‌گیرد، وجود یا عدم وجود روابط بین متغیرها، بدون دخل و تصرف پژوهشگر بررسی می‌شود.

۴- گزینه «۴» روش بررسی میدانی در موقعیت‌های طبیعی، مثل شرایط واقعی کلاس و از طریق مشاهده طبیعی انجام می‌گیرد.

۵- گزینه «۱» متغیر پیش‌بین، متغیری است که از روی آن متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کنند و متغیر ملاک، متغیری است که مورد پیش‌بینی واقع می‌شود. مثلاً از روی جایگاه اجتماعی دانش‌آموزان (متغیر پیش‌بین)، می‌توان سازگاری اجتماعی آنان (متغیر ملاک) را در میان همسالان پیش‌بینی کرد.

۶- گزینه «۳» استفاده از نظریه در عمل تربیتی باعث می‌شود که معلمان راه حل‌های مناسب را در موقعیت‌های مختلف ارائه کنند.

فصل سوم

« نظریه رشد شناختی پیاژه »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل سوم

- ۱- بر طبق نظریه‌ی پیاژه، چه رابطه‌ای بین « رشد و آموزش » وجود دارد؟ (سراسری ۷۹)
- (۱) قبل از رشد، یادگیری رخ می‌دهد.
 (۲) رشد قبل از یادگیری اتفاق می‌افتد.
 (۳) یادگیری و رشد با هم اتفاق می‌افتند.
 (۴) یادگیری و رشد هیچ رابطه‌ای با یکدیگر ندارند.
- ۲- کدام عبارت نشان‌دهنده و بیانگر «خودمداری» کودک است؟ (سراسری ۷۹)
- (۱) فقدان کنترل عاطفی و اجتماعی
 (۲) ناتوانی در درک روابط متقابل
 (۳) ناتوانی در توجه به دیدگاه دیگران
 (۴) ناتوانی در همدلی و هم‌احساسی با دیگران
- ۳- در نظریه‌ی پیاژه کدام یک از موارد زیر درباره‌ی عوامل مربوط به بررسی فرآیند رشد نقش ندارد؟ (آزاد ۸۱)
- (۱) رشد درونی
 (۲) تجربه برخورد با محیط
 (۳) انتقال اجتماعی
 (۴) زمینه اجتماعی و تاریخی
- ۴- در نظریه پیاژه، سازگاری با محیط چگونه حاصل می‌شود؟ (آزاد ۸۱)
- (۱) از طریق فعالیت‌های نیمه‌آزادی
 (۲) از طریق جذب و انطباق
 (۳) به کمک بازتاب‌های نخستین
 (۴) از طریق تغییر طرحواره‌ها
- ۵- مهم‌ترین اصلی که معلم معتقد به نظام پیاژه باید در نظر داشته باشد، کدام است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) شناسایی دانش‌آموزان ضعیف
 (۲) نزدیک شدن به دنیای شناختی دانش‌آموزان
 (۳) اعتدالی معیارهای اجتماعی و اخلاقی دانش‌آموزان
 (۴) آزمایش کردن به منظور عینی کردن مطالب
- ۶- از نظر « پیاژه » کدام عامل، در رشد اخلاقی از اهمیت بیشتری برخوردار است؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) آموزش غیر مستقیم
 (۲) خانواده
 (۳) گروه همسالان
 (۴) مدرسه
- ۷- در کدام نظریه از رشد اخلاقی، نقش گروه همسالان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) اریکسون
 (۲) پیاژه
 (۳) آنا فروید
 (۴) کلبگ
- ۸- نقش «تبادل جویی» در نظریه پیاژه با کدام یک از عوامل قابل مقایسه است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) رشد
 (۲) انگیزش
 (۳) پردازش
 (۴) این‌همانی
- ۹- آموزش مبتنی بر نظریه پیاژه بر کدام یک از روش‌های زیر استوار است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) شهودی
 (۲) برنامه‌ای
 (۳) فعال
 (۴) سخنرانی

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل سوم

۱- گزینه «۲» پیازه معتقد است که رشد قبل از یادگیری رخ می‌دهد، یعنی رشد را توضیح‌دهنده یادگیری می‌داند، نه بالعکس. یادگیری به رشد بستگی دارد، ولی رشد به یادگیری بستگی ندارد.

۲- گزینه «۳» خودمداری مشخصه دوره پیش‌عملیاتی است که کودک در این مرحله نمی‌تواند دیدگاه دیگران را مورد توجه قرار دهد؛ یعنی آنچه را که خود می‌بیند، به دیگران هم تعمیم می‌دهد.

۳- گزینه «۴» پیازه در بررسی فرآیند رشد، چهار عامل مهم را به شرح زیر نام می‌برد: ۱- رشد درونی (رشد) ۲- تجربه ۳- انتقال اجتماعی ۴- تعادل‌یابی.

۴- گزینه «۲» طبق دیدگاه پیازه فرآیند سازگاری به دو صورت جذب و انطباق انجام می‌گیرد.

۵- گزینه «۲» پیازه معتقد است که در آموزش باید به تحول روان‌شناختی کودک توجه کرد و آموزش متناسب با آن باشد، زیرا اگر آموزش بدون توجه به ساخت شناختی کودک ارائه شود، اطلاعات جذب نمی‌شود و کودک چیزی یاد نمی‌گیرد، بنابراین معلم باید به دنیای شناختی دانش‌آموز نزدیک شود تا بتواند به او آموزش بدهد و باید بر کیفیت تعامل دانش‌آموز تأکید کند و به برانگیختگی درونی او توجه کند.

۶- گزینه «۳» پیازه معتقد است که کودکان باید خود به روابط مبتنی بر احترام متقابل و همدلی با دیگران برسند و در ارتباط با همسالان عملاً خود، مسائل را شناسایی کنند، به راه‌حل‌ها بیندیشند و توانایی‌های خود را ارزیابی کنند. بر اساس نظریه پیازه، ارتباط کودک و نوجوان با همسالان موجب همدلی با دیگران، از بین رفتن خودمحوری و درک ضرورت قانون و نظم می‌شود، بنابراین از نظر پیازه، گروه همسالان در رشد اخلاقی از اهمیت زیادی برخوردار است.

۷- گزینه «۲» در نظریه پیازه گروه همسالان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، به طوری پیازه معتقد است که کنش متقابل کودک با سایر کودکان به رفع خودمداری در آنها کمک می‌کند و کودک از راه کنش متقابل با همسالان خود به پذیرش نقطه‌نظرهای دیگران موفق می‌شود و از آنجا که تعادل اجتماعی بیشتر از طریق استفاده از زبان میسر است، این کار سبب می‌شود که درک کلامی کودک افزایش یابد.

۸- گزینه «۲» به نظر پیازه یکی از مؤثرترین روش‌های انگیزشی کودکان، قرار دادن آنها در حالت عدم تعادل شناختی است؛ تعادل جویی به کودک فرصت می‌دهد تا شناختی پایدار و همگن از محیط به دست آورد و ناهماهنگی‌های موجود در تجربه‌اش را تشخیص دهد. به عقیده پیازه، کودک با این فرایند، نقش فعالی در تحول شناختی خود ایفا می‌کند.

۹- گزینه «۳» پیازه بیشتر روش اکتشافی را مدنظر دارد، یعنی اینکه خود فرد راه حل را کشف کند. تأکید پیازه، هم روی یادگیری اکتشافی (فعال)، هم آموزش و هم تعامل با همسالان است. آموزش و ارائه تکالیف باید بر اساس نیاز و توانایی‌های کودک باشد. در یادگیری اکتشافی، خود یادگیرنده، فعال و سازنده دانش است و هدف آن انجام پژوهش و ایجاد تفکر مستقل است.

فصل چهارم

«نظریه رشد شناختی ویگوتسکی و برونر»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهارم

کدام‌یک از دلایل دروغ‌گویی سر باز زند که اگر دروغ او فاش شود مایه بی‌آبرویی است، او را در کدام مرحله از مراحل تحول اخلاقی مورد نظر «کلبِرگ» قرار می‌دهید؟

(سراسری ۷۹)

- (۱) مرحله اول از سطح عرفی یا قراردادی
(۲) مرحله دوم از سطح عرفی یا قراردادی
(۳) مرحله اول از سطح پس‌عرفی یا فوق‌قراردادی
(۴) مرحله دوم از سطح پیش‌عرفی یا پیش‌قراردادی

کدام معلم از یکی از دانش‌آموزان کلاس که مفهوم نگهداری یا بقای ماده را درک کرده است می‌خواهد تا به یکی از همکلاسی‌های خود که به تنهایی قادر به درک این مفهوم نیست توضیح دهد که چرا وقتی مایع درون ظرف باریکی را به درون ظرف پهن‌تری می‌ریزیم، به رغم تغییر سطح مایع، در مقدار مایع تغییری حاصل نمی‌شود. این روش معلم با اصول روان‌شناسی کدام نظریه‌پرداز هماهنگ است؟ (سراسری ۸۰)

- (۱) اسکینر (۲) ویگوتسکی (۳) پیاژه (۴) برونر

کدام یک از نظریه‌پردازان شناختی برای نقش محیط اجتماعی کودک اهمیت بیشتری قائل شده است؟ (سراسری ۸۰)

- (۱) اینهلدر (۲) پیاژه (۳) برونر (۴) ویگوتسکی

ویژگی «روش آموزش اکتشافی» برونر کدام است؟ (سراسری ۸۰)

- (۱) شاگردان همه فعالیت‌های یادگیری را به عهده می‌گیرند.
(۲) شاگردان به صورت گروهی مطالب معلم را تحلیل می‌کنند.
(۳) شاگردان آنچه را معلم می‌گوید به همان شکل می‌آموزند.
(۴) معلم شاگرد را قدم به قدم در جریان اکتشاف هدایت می‌کند.

برونر در یادگیری بر کدام یک از عوامل زیر بیشتر تأکید دارد؟ (آزاد ۸۰)

- (۱) رزش (۲) تقویت (۳) ساختار موضوع درسی (۴) پردازش اطلاعات

«ویگوتسکی» بر این باور است که: (آزاد ۸۱)

- (۱) رشد شناختی کودک به تعامل با افرادی که پیرامون او زندگی می‌کنند، وابسته است.
(۲) کودک به مثابه یک دانشمند، جهان هستی پیرامون خود را می‌سازد و می‌فهمد.
(۳) کودک برای شناخت پیرامون خود به کدگذاری و پردازش اطلاعات می‌پردازد.
(۴) کودک به کمک محرک‌های تمیزی و محرک‌های کنترل‌کننده پیرامون خود را تشخیص می‌دهد.

از جمله تفاوت‌های نظریه‌ی پیاژه و نظریه‌ی برونر، کدام است؟ (سراسری ۸۲)

- (۱) پیاژه به توالی رشد اعتقاد داشت، ولی برونر اعتقادی به توالی رشد نداشت.
(۲) پیاژه بر آمادگی شناختی یادگیرنده تأکید دارد و برونر بر آماده بودن موضوع برای یادگیرنده
(۳) برونر بر آمادگی شناختی یادگیرنده تأکید دارد و پیاژه بر آماده بودن موضوع برای یادگیرنده
(۴) پیاژه مفاهیم نظری خود را از پژوهش‌هایی با کودکان انجام داد، ولی برونر نظریه خود را بدون توسل به پژوهش ارائه داد.

هرگاه معلمی به دانش‌آموزان تکلیفی بدهد و از آنها بخواهد که با کمک والدین خود آن را حل نمایند، کدام مفهوم روان‌شناختی را مد نظر قرار داده است؟ (سراسری ۸۲)

- (۱) منطقه تقریبی رشد (۲) تعادل‌جویی شناختی (۳) انگیزش مثبت (۴) یادگیری در حد تسلط

۹- اگر معلمی فرض را بر این بگذارد که: « چنانچه مطالب درسی، درست سازماندهی شود، تقریباً توسط هر یادگیرنده‌ای درک می‌شود»، از کدام یک از نظریه‌پردازان الهام گرفته است؟ (سراسری ۸۳)

(۱) بندورا (۲) اسکینر

(۳) پیازه

(۴) برونر

۱۰- ویگوتسکی بیشتر بر روش یادگیری ..... تأکید می‌کند. (آزاد ۸۳)

(۱) اکتشافی فردی

(۲) اکتشافی هدایت شده

(۳) به شیوه نمایشی

(۴) با روش پژوهشگری

۱۱- اگر دانش‌آموزی از آن‌رو از تقلب کردن در امتحان سر باز زند که ممکن است به اخراج او از جلسه‌ی امتحان و نمره‌ی صفر منجر شود، وی در کدام مرحله از رشد اخلاقی کلبرگ قرار دارد؟ (سراسری ۸۴)

(۱) مرحله سوم از سطح عرفی

(۳) مرحله اول از سطح پیش‌عرفی

(۲) مرحله چهارم از سطح عرفی

(۴) مرحله دوم از سطح پیش‌عرفی

۱۲- لاف زدن در کدام سنین از همه رایج‌تر است؟ (سراسری ۸۴)

(۱) ۳ - ۶ سالگی

(۲) ۷ - ۱۱ سالگی

(۳) ۱۲ - ۱۸ سالگی

(۴) ۱۸ سال به بعد

۱۳- کودکی که با رسم یک نقشه، راه خانه تا پارک را نشان می‌دهد، در کدام مرحله رشد شناختی قرار دارد؟ (سراسری ۸۵)

(۱) تجسمی

(۲) نمادی

(۳) تعادل‌جویی

(۴) بازنمایی حرکتی

۱۴- علی از تقلب اجتناب می‌کند، زیرا نگران است که در کلاس انگشت‌نما شود. او را در کدام‌یک از مراحل رشد اخلاقی نظریه کلبرگ قرار می‌دهید؟ (سراسری ۸۵)

(۱) مرحله چهارم از سطح عرفی

(۲) مرحله سوم از سطح عرفی

(۳) مرحله اول از سطح پیش‌عرفی

(۴) مرحله دوم از سطح پیش‌عرفی

۱۵- با توجه به نظریه رشد اخلاقی گیلیگان در حل مسائل اخلاقی، مردان و زنان به ترتیب از اصول اخلاقی مبتنی بر ..... استفاده می‌کنند. (سراسری ۸۶)

(۱) عدالت و حمایت اجتماعی

(۲) حمایت و عدالت اجتماعی

(۳) عرف و عدالت اجتماعی

(۴) حمایت و عرف اجتماعی

۱۶- نگرانی سعید به دلیل آن است که اگر در جلسه‌ی امتحان از روی ورقه‌ی دوستش بنویسد، از جلسه اخراج می‌شود، او را در کدام یک از مراحل رشد اخلاقی «کلبرگ» قرار می‌دهید؟ (سراسری ۸۷)

(۱) مرحله اول از سطح پیش‌عرفی

(۲) مرحله دوم از سطح عرفی

(۳) مرحله دوم از سطح پس‌عرفی

(۴) مرحله سوم از سطح عرفی

۱۷- در کدام یک از مراحل رشد اخلاقی، به دلیل آبروریزی و انگشت‌نما شدن جلوی همکلاسی‌ها تقلب در امتحان کنار گذاشته می‌شود؟ (سراسری ۸۷)

(۱) مرحله‌ی اول از سطح عرفی

(۲) مرحله‌ی اول از سطح پس‌عرفی

(۳) مرحله‌ی دوم از سطح پیش‌عرفی

(۴) مرحله‌ی دوم از سطح عرفی

۱۸- از نظر اریکسون فرد در اوایل بزرگسالی با کدام یک از بحران‌های زیر مواجه می‌شود؟ (سراسری ۸۸)

(۱) استقلال در برابر شک و دودلی

(۲) ابتکار در برابر احساس گناه

(۳) کمال در برابر نومیدی

(۴) صمیمیت در برابر انزوا

۱۹- اگر دانش‌آموزی به دلیل تنبیه معلم، به موقع سر کلاس حاضر شود، از نظر کلبرگ (Kohlberg) در کدام یک از مراحل رشد اخلاقی قرار دارد؟ (سراسری ۸۸)

(۱) مرحله اول از سطح پیش‌عرفی

(۲) مرحله سوم از سطح عرفی

(۳) مرحله دوم از سطح پیش‌عرفی

(۴) مرحله چهارم از سطح عرفی

۲۰- این گزاره که «دروغ، مغایر عرف اجتماعی است» به کدام یک از مراحل رشد قضاوت‌های اخلاقی در نظریه کلبگ مربوط است؟

(سراسری ۸۹)

(۴) مرحله دوم

(۳) مرحله سوم

(۲) مرحله پنجم

(۱) مرحله چهارم

(سراسری ۸۹)

۲۱- در نظریه‌ی «اریکسون»، فراهم کردن زمینه‌های لازم برای ابداع و خلاقیت در کدام مرحله توصیه شده است؟

(۲) اعتماد در برابر عدم اعتماد

(۱) استقلال در برابر شرم و تردید

(۴) ابتکار در برابر احساس گناه

(۳) سازندگی در برابر احساس حقارت

(سراسری ۸۹)

۲۲- در کاربرد نظریه‌ی «اریکسون» در کودکان، کدام مورد در اولویت قرار می‌گیرد؟

(۴) آزادی انتخاب

(۳) ساده کردن مفاهیم

(۲) رقابت سالم

(۱) تجربه‌ی مستقیم

(سراسری ۸۹)

۲۳- در نظریه‌ی اریکسون، از دست دادن علاقه به کار از جمله خطرات کدام مرحله است؟

(۱) تولید در برابر پوچی (Generativity VS. Stagnation)

(۲) هویت در برابر آشفتگی نقش (Identity VS. Role Deffusion)

(۳) سازندگی در برابر احساس حقارت (Industry VS. Inferiority)

(۴) صمیمیت در برابر انزوا (Intimacy VS. Isolation)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل چهارم

۱- گزینه «۱» مراحل رشد اخلاقی کلبیگ به ۳ مرحله و ۶ زیرمرحله تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از:
الف: مرحله پیش‌عرفی (۱- اطاعت و تنبیه ۲- لذت‌گرایی نسبی) ب: مرحله عرفی (۳- دختر خوب - پسر خوب ۴- پایداری نظم و قدرت اجتماعی)
ج: مرحله پس‌عرفی (۵- قانون دموکراتیک ۶- اصول فراگیر جهانی)
در مرحله عرفی در زیرمرحله سوم (دختر خوب - پسر خوب) فرد یک حالت نسبی‌گرایی اخلاقی دارد و بیشتر به دنبال لذت روانی (تأیید دیگران) است و اینجا آغاز پذیرش مقررات اجتماعی و قضاوت در مورد خوبی و بدی رفتار بر اساس انگیزه و نسبت است.

۲- گزینه «۲» ویگوتسکی معتقد است که در مثال مذکور، کودک اول که همکلاسی کودک دوم است، در سطح عملیاتی ذهنی قرار دارد و مفهوم نگهداری ذهنی مابعد را درک کرده و مفهوم عملیات را کسب کرده است، کودک دوم به دلیل هم‌سن بودن، قدرت کسب این توانایی را دارد، پس با تعامل با کودک اول، او هم قدرت کسب عملیات را خواهد داشت و به حد توانایی بالقوه می‌رسد.

۳- گزینه «۴» ویگوتسکی معتقد است که شناخت در اثر تعامل فرد به محیط به وجود می‌آید که تأکید بیشتر ویگوتسکی بر عوامل اجتماعی، تاریخی و فرهنگی است.

۴- گزینه «۱» در روش اکتشافی، یادگیرنده بدون کمک معلم خود به کشف مفاهیم، اصول و قوانین می‌پردازد و از این طریق، به دانش‌های لازم دست می‌یابد. معلم فقط صورت مسئله را عنوان می‌کند؛ پیدا کردن روابط و اجزا به عهده خود دانش‌آموز است، یعنی دانش‌آموز سازنده دانش است.

۵- گزینه «۳» برونر می‌گوید: «در یادگیری باید موضوع مورد یادگیری برای یادگیرنده‌ای که می‌خواهد آن را بیاموزد، آماده شده باشد.»

۶- گزینه «۱» ویگوتسکی بر این باور است که رشد شناختی کودک، عموماً به مردمی که در دنیای او زندگی می‌کنند، وابسته است. دانش‌ها، نگرش‌ها و ارزش‌های فرد در تعامل با دیگران تحول می‌یابند.

۷- گزینه «۲» پیازه معتقد است آمادگی شناختی برای یادگیری بسیار با اهمیت است، ولی برونر بر تأثیر عوامل محیطی در شکل‌گیری شناخت تأکید می‌کند و معتقد است تفاوت بین افراد به آمادگی فرد برای یک موضوع خاص بستگی دارد.

پیاژه ← رشد حسی - حرکتی، پیش‌عملیاتی، عملیات عینی، عملیات انتزاعی
برونر ← مرحله عملی (حرکتی)، مرحله تصویری، مرحله نمادی

۸- گزینه «۱» از نظر ویگوتسکی منظور از منطقه تقریبی رشد، تفاوت بین سطح فعلی رشد کودک با سطح رشد بالقوه اوست که یک کودک با کمک والدین خود می‌تواند توانایی بالاتری از خود نشان دهد.

۹- گزینه «۴» برونر معتقد است هر موضوعی را می‌توان به نحوی سودمند و به شکل صادقانه‌ای به هر کودکی و در هر مرحله‌ای از رشد آموزش داد و اگر سازماندهی درست باشد، آن مطلب توسط هر یادگیرنده‌ای درک می‌شود، همچنین معتقد است مفاهیم هر رشته علمی را می‌توان در مجموعه‌های سازمان‌یافته به یادگیرندگان یاد داد؛ اصول اساسی نظریه برونر شامل چهار اصل ساختار، انگیزش، توالی و تقویت است.

۱۰- گزینه «۲» ویگوتسکی بیشتر بر روش اکتشافی هدایت‌شده تأکید می‌کند.

۱۱- گزینه «۱» مراحل رشد اخلاقی کلبیگ به ۳ مرحله و ۶ زیرمرحله تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از:

الف: مرحله پیش‌عرفی (۱- اطاعت و تنبیه ۲- لذت‌گرایی نسبی) ب: مرحله عرفی (۳- دختر خوب - پسر خوب ۴- پایداری نظم و قدرت اجتماعی)

ج: مرحله پس‌عرفی (۵- قانون دموکراتیک ۶- اصول فراگیر جهانی)

در مرحله عرفی در زیرمرحله سوم (دختر خوب - پسر خوب) فرد یک حالت نسبی‌گرایی اخلاقی دارد و بیشتر به دنبال لذت روانی (تأیید دیگران) است و اینجا آغاز پذیرش مقررات اجتماعی و قضاوت در مورد خوبی و بدی رفتار بر اساس انگیزه و نسبت است.

۱۲- گزینه «۲» محتوای گفتار کودکان ۱۱ - ۷ سال از گفتار خودمخو به گفتار اجتماعی تبدیل می‌شود. کودکان هنگامی که با بزرگسالان هستند، از گفتار خودمخو استفاده می‌کنند، ولی وقتی با گروه همسالان هستند، بیشتر از گفتار اجتماعی استفاده می‌کنند و وقتی در مورد خودشان سخن می‌گویند، به گزافه‌گویی و لاف زدن در مورد مهارت‌ها و موفقیت‌هایشان می‌پردازند که اوج آن بین سنین ۹ تا ۱۲ سالگی است و در پسران بیشتر مشهود است.

۱۳- گزینه «۱» برون‌رشد شناختی را در قالب سه مرحله بیان می‌کند که عبارت‌اند از: ۱- مرحله حرکتی: کودکان در این مرحله، رویدادهایی را که تجربه می‌کنند به صورت پاسخ‌های حرکتی بازنمایی می‌کنند؛ مثل کودکی که با گرفتن دست مسیر آمده را دوباره نشان دهد.

۲- مرحله تصویری (تجسمی): کودک در این مرحله، رویدادهای زندگی خود را غالباً به صورت تصاویر ذهنی حفظ می‌کند مثلاً کودک با رسم یک نقشه، راه فروشگاه تا منزل را نشان می‌دهد.

۳- مرحله نمادی: کودک تجارب زندگی خود را به صورت رمز درآورده و آن را ذخیره می‌کند؛ مثلاً کودک با زبان (گفتن) آدرس منزل خود را می‌دهد که در این مرحله، زبان عمده‌ترین نظام نمادی مورد استفاده فرد است.

۱۴- گزینه «۲» مراحل رشد اخلاقی گلبرگ شامل سه مرحله و شش زیرمرحله است که عبارت‌اند از:

۱- پیش‌عرفی (۱- اخلاق بر پایه تنبیه و اطاعت ۲- لذت‌گرایی نسبی) ۲- مرحله عرفی (۳- پسر خوب، دختر خوب ۴- اخلاق مبتنی بر مراجع قدرت) ۳- مرحله پس‌عرفی (۵- پیمان اجتماعی ۶- اصول جهانی)؛ در مرحله سوم از سطح عرفی (دختر خوب - پسر خوب) آن رفتاری اخلاقی است که تأیید دیگران را در پی داشته باشد که در مثال مذکور، اجتناب علی از تقلب به خاطر انگشت‌نما شدن در کلاس مطرح است.

۱۵- گزینه «۱» با توجه به نظریه رشد اخلاقی گیلیگان، در حل مسائل اخلاقی، مردان از اصول اخلاقی مبتنی بر عدالت و زنان از اصول اخلاقی مبتنی بر حمایت اجتماعی استفاده می‌کنند.

۱۶- گزینه «۱» مراحل رشد اخلاقی گلبرگ به ۳ مرحله و ۶ زیرمرحله تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از:

الف: مرحله پیش‌عرفی (۱- اطاعت و تنبیه ۲- لذت‌گرایی نسبی) ب: مرحله عرفی (۳- دختر خوب - پسر خوب ۴- پایداری نظم و قدرت اجتماعی)

ج: مرحله پس‌عرفی (۵- قانون دموکراتیک ۶- اصول فراگیر جهانی)

در مرحله اول از سطح پیش‌قراردادی، کودک به راحتی به مراجع قدرت تسلیم می‌شود تا از تنبیه فرار کند، بنابراین مقررات اخلاقی به خودی خود برای او ارزشی ندارد، بلکه نشان‌دهنده این نکته است که کدام رفتار، علت تنبیه و کدام رفتار موجب فرار از تنبیه خواهد شد؛ مثل نگرانی سعید در مثال مذکور به دلیل اینکه در اثر تقلب از جلسه اخراج می‌شود (ترس از تنبیه شدن).

۱۷- گزینه «۱» مراحل رشد اخلاقی گلبرگ عبارت‌اند از:

الف: مرحله پیش‌عرفی (۱- اطاعت و تنبیه ۲- لذت‌گرایی نسبی) ب: مرحله عرفی (۳- دختر خوب - پسر خوب ۴- پایداری نظم و قدرت اجتماعی)

ج: مرحله پس‌عرفی (۵- قانون دموکراتیک ۶- اصول فراگیر جهانی)

در مرحله اول از سطح عرفی، رفتار اخلاقی با توجه به همکاری با همسالان تفسیر می‌شود، یعنی رفتار خوب، رفتاری است که اجازه و تأیید یا رضایت دیگران را به همراه داشته باشد. در این مرحله، فرد به دنبال هماهنگی و سازگاری با معیارهای اخلاقی دوستان یا اعضای خانواده است. به طوری که در مثال مذکور مشاهده می‌شود، فرد برای جلوگیری از انگشت‌نما شدن جلوی همکلاس‌های خود از تقلب اجتناب می‌کند.

۱۸- گزینه «۴» مراحل رشد روانی - اجتماعی اریکسون عبارت‌اند از:

۱- مرحله اعتماد در برابر عدم اعتماد ← سن ۱ سالگی

۲- مرحله استقلال رأی در برابر شک و تردید ← سن ۲ تا ۳ سالگی

۳- مرحله ابتکار در برابر احساس گناه ← سن ۴ تا ۵ سالگی

۴- مرحله سازندگی در برابر احساس حقارت ← دوره نهفتگی

۵- مرحله هویت‌یابی در برابر آشفتگی نقش ← دوره نوجوانی

۶- مرحله صمیمیت در برابر کناره‌جویی ← اوایل بزرگسالی

۷- مرحله زاینده‌گی در برابر در خود فرو رفتگی ← اواسط بزرگسالی

۸- مرحله کمال در برابر ناامیدی ← اواخر بزرگسالی

طبق نظر اریکسون، فرد در اوایل بزرگسالی در مرحله روانی - اجتماعی، صمیمیت در برابر انزوا قرار می‌گیرد که باعث صمیمیت متقابل، اشتراک در فکر، کار و احساس در فرد می‌شود، اما در مقابل، نتایج منفی روابط سطحی و اجتناب از روابط صمیمانه را نیز به دنبال دارد.

۱۹- گزینه «۱» مراحل رشد اخلاقی کلبیگ به ۳ مرحله و ۶ زیرمرحله تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از:

الف: مرحله پیش‌عرفی (۱- اطاعت و تنبیه ۲- لذت‌گرایی نسبی) ب: مرحله عرفی (۳- دختر خوب - پسر خوب ۴- پایداری نظم و قدرت اجتماعی)

ج: مرحله پس‌عرفی (۵- قانون دموکراتیک ۶- اصول فراگیر جهانی)

کودک در مرحله اول سطح پیش‌قراردادی نسبت به خوب و بد و درست و نادرست بودن امور بسیار تأثیرپذیر و حساس است؛ او رفتارهای خود را مطابق با پیامدهای مادی آنها (تنبیه یا تشویق) یا بر حسب قدرت کسانی که قوانین را برای او وضع می‌کنند (مثل پدر و مادر) تنظیم می‌کند. در این مثال کودک برای اینکه از سوی معلم (قانون‌گذار) تنبیه (پیامد مادی رفتار) نشود به موقع در سر کلاس حاضر می‌شود.

۲۰- گزینه «۱» مراحل رشد اخلاقی کلبیگ به ۳ مرحله و ۶ زیرمرحله تقسیم می‌شود:

الف: مرحله پیش‌عرفی (۱- اطاعت و تنبیه ۲- لذت‌گرایی نسبی) ب: مرحله عرفی (۳- دختر خوب - پسر خوب ۴- پایداری نظم و قدرت اجتماعی)

ج: مرحله پس‌عرفی (۵- قانون دموکراتیک ۶- اصول فراگیر جهانی)

در مرحله چهارم؛ موقعیت‌یابی به سوی اقتدار، قواعد ثابت و حفظ دستورات اجتماعی است. رفتار درست مرکب از انجام تکالیف فردی، نشان دادن احترام به مرجع قدرت و حفظ نظم اجتماعی مفروض، به خاطر خود آن است. پذیرش کورکورانه قوانین و انجام وظایفی که جامعه بر عهده فرد قرار داده است، در این دوره مدنظر است.

۲۱- گزینه «۴» در مرحله ابتکار در برابر احساس گناه، کودکان فعالیت‌های جدیدتری را آغاز می‌کنند. آنها برای ارضای کنجکاوی‌های خود در محیط دست به اکتشاف می‌زنند، یعنی افکار تازه خود را در بوته آزمایش قرار می‌دهند و در آنها حس ابتکار شکل می‌گیرد.

۲۲- گزینه «۴» کودکان در مرحله کودکستان، فعالیت‌های جدیدتری را آغاز می‌کنند. آنها برای ارضای کنجکاوی‌های خود در محیط دست به اکتشاف می‌زنند، یعنی افکار تازه خود را در بوته آزمایش قرار می‌دهند و در آنها حس ابتکار شکل می‌گیرد.

۲۳- گزینه «۱» مرحله‌ی هفتم به بحران میان‌سالی اختصاص دارد. در این مرحله افراد نیاز به نوعی احساس زاینده‌گی دارند. زاینده‌گی به معنای نوعی تولید است که اثر آن همواره باقی بماند. ناموفق ماندن در حل بحران این مرحله ممکن است به احساس در خود فرو رفتگی شدید منجر شود.

فصل پنجم

«نظریه‌های یادگیری رفتار»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پنجم

- ۱- آموزش بازخورد زیستی به کدام یک از موارد زیر گفته می‌شود؟
 (۱) شرطی کردن کنشگر رفتار کنشگر
 (۲) شرطی کردن پاسخگر رفتار بازتابی
 (۳) شرطی کردن پاسخگر رفتار کنشگر
 (۴) شرطی کردن کنشگر رفتار پاسخگر
 (سراسری ۷۹)
- ۲- در شرطی شدن پاسخگر، یادگیری عبارت است از پیوند میان:
 (۱) محرک غیرشرطی - پاسخ شرطی
 (۲) محرک شرطی - پاسخ غیرشرطی
 (۳) محرک غیرشرطی - پاسخ غیر شرطی
 (۴) محرک شرطی - پاسخ شرطی
 (آزاد ۷۹)
- ۳- در شرطی شدن پاسخگر، تقویت عبارت است از همراه شدن:
 (۱) محرک شرطی - محرک غیرشرطی
 (۲) محرک شرطی - پاسخ شرطی
 (۳) محرک غیرشرطی - پاسخ شرطی
 (۴) محرک شرطی - پاسخ طبیعی
 (آزاد ۷۹)
- ۴- بر اساس نظریه‌ی اسکینر می‌توان نتیجه گرفت که:
 (۱) یادگیری حاصل تغییر در ساخت‌های شناختی است.
 (۲) تقویت جانشینی یکی از عوامل مؤثر در یادگیری است.
 (۳) یادگیری به تقویت‌های محیطی وابسته است.
 (۴) یادگیری از طریق اکتشاف حاصل می‌شود.
 (آزاد ۷۹)
- ۵- گسترش پاسخ از حضور محرک تمییزی اولیه به محرک‌های مشابه آن چه نام دارد؟
 (۱) تعمیم پاسخ
 (۲) تعمیم محرک
 (۳) تقویت‌کننده‌ی شرطی
 (۴) افراط در تعمیم
 (آزاد ۷۹)
- ۶- رفتار پاسخگر و کنشگر کدام است؟
 (۱) پاسخگر به وسیله‌ی محرک فراخوان ایجاد می‌شود، کنشگر رفتار خودانگیخته است.
 (۲) پاسخگر به وسیله‌ی محرک فراخوان ایجاد می‌شود، کنشگر به وسیله‌ی محرک پیشایند ایجاد می‌گردد.
 (۳) رفتار پاسخگر ارادی، رفتار کنشگر غیرارادی است.
 (۴) پاسخگر رفتار خودانگیخته، کنشگر به وسیله‌ی محرک پیش‌آیند ایجاد می‌شود.
 (آزاد ۷۹)
- ۷- تمییزمحرک روش مقابل تعمیم محرک است. کدام روش در مقابل روش تعمیم پاسخ قرار می‌گیرد؟
 (۱) تفکیک پاسخ
 (۲) تخصیص محرک
 (۳) جداسازی محرک
 (۴) همراهسازی پاسخ
 (سراسری ۸۰)
- ۸- نظریه انضباط ذهنی یا انضباط صوری انتقال یادگیری، برخاسته از کدام مکتب روان‌شناسی است؟
 (۱) روان‌شناسی گشتالت
 (۲) رویکرد خبرپردازی
 (۳) مکتب رفتارگرایی یا اصالت رفتار
 (۴) روان‌شناسی قوای ذهنی یا قوای نفسانی
 (سراسری ۸۰)
- ۹- کدام روان‌شناس معتقد است که برای ایجاد یادگیری تنها یک بار تداومی محرک و پاسخ کافی است و نیازی به تمرین نیست؟
 (۱) گاتری
 (۲) واتسون
 (۳) پاولف
 (۴) تولمن
 (سراسری ۸۱)
- ۱۰- در نظریه‌های روان‌شناسی رفتاری، به ویژه در نظریه‌ی شرطی‌سازی کنشگر، ویژگی مهم تقویت‌کننده چگونه توصیف شده است؟
 (۱) باید تازگی داشته باشد.
 (۲) باید برای یادگیرنده خوشایند باشد.
 (۳) باید صرفاً موجب نیرومندی رفتار شود.
 (۴) باید در جهت هدف مطلوبی به کار گرفته شود.
 (سراسری ۸۱)

۱۱- اگر یادگیری از طریق قدم‌های کوچک انجام و بر عوامل انگیزشی بیرونی تأکید شود، از کدام یک از دیدگاه‌های زیر استفاده شده است؟ (آزاد ۸۱)

- (۱) گشتالت (۲) میدانی - شناختی (۳) انسان‌گرایی (۴) رفتارگرایی

۱۲- کدام یک از موارد زیر در پیاده کردن اصول شرطی شدن اولویت دارد؟ (آزاد ۸۱)

- (۱) پیدا کردن مطالب کلیدی (۲) تمرینات با فاصله (۳) تعیین رفتار پایانی (۴) تنظیم برنامه‌ی تقویت

۱۳- امتیاز عمده روش‌های آموزش و یادگیری مبتنی بر دیدگاه رفتارگرایی چیست؟ (آزاد ۸۱)

- (۱) توجه به اراده آزاد یادگیرنده (۲) استفاده از برنامه‌های مناسب تقویت (۳) سازماندهی مراحل یادگیری (۴) توجه به آمادگی یادگیرنده

۱۴- کدام یک از انتقادهای زیر در مورد نظریه رفتارگرایان و کاربرد آن در آموزش اساسی‌ترین است؟ (آزاد ۸۱)

- (۱) تأکید بیش از حد بر تقویت‌های بیرونی (۲) محدود کردن خلاقیت یادگیرنده (۳) آزمایش با حیوانات و تعمیم آن به یادگیری انسان (۴) استفاده از ماشین آموزشی به عنوان معلم

۱۵- در نظریه شرطی‌سازی کلاسیک پاولف، یادگیری مبتنی بر کدام یک از گزینه‌های زیر است؟ (آزاد ۸۱)

- (۱) درک محرک شرطی (۲) تداعی محرک‌ها (۳) ادراک حسی (۴) درک محرک غیر شرطی

۱۶- زمانی که ابتدا "CS" ارائه شود و قبل از آنکه US ارائه گردد، CS حذف شود، کدام یک از انواع شرطی شدن ایجاد شده است؟ (سراسری ۸۲)

- (۱) تأخیری (۲) خلفی (۳) ردی (۴) همزمان

۱۷- شرطی شدن گریز (گریز آموزشی)، بر اساس کدام یک از فرآیندها یا دیدگاه‌های شرطی‌سازی اتفاق می‌افتد؟ (سراسری ۸۲)

- (۱) فرآیند تنبیه (۲) شرطی شدن کلاسیک (۳) فرآیند تقویت منفی (۴) شرطی شدن وسیله‌ای

۱۸- علت اینکه منحنی یادگیری ثرندایک به طور یکنواخت نزول نمی‌کند این است که: (سراسری ۸۲)

- (۱) گریه بینش ندارد و کورکورانه عمل می‌کند.
(۲) دشواری مسئله سبب این وضعیت است.
(۳) چون تقویت در دسترس نیست چنین وضعی پیش می‌آید.
(۴) گریه در لحظاتی انگیزه‌ی خود را از دست می‌دهد و خطای بیشتری مرتکب می‌شود.

۱۹- وقتی که ما با دیدن شخصی که شبیه به یک دوست مورد علاقه ماست خوشحال می‌شویم و او را اشتباهاً به نام آن دوست صدا می‌زنیم، این عمل نامیدن چه نوع یادگیری است؟ (سراسری ۸۲)

- (۱) مفهوم آموزشی (۲) شرطی شدن در سطح بالاتر (۳) تعمیم محرک در شرطی شدن کنشگر (۴) تعمیم محرک در شرطی شدن کنشگر

۲۰- بنا به نظریه‌ی اسکینر، رفتاری که به تصادف تقویت می‌شود چه پدیده‌ای را به وجود می‌آورد؟ (سراسری ۸۲)

- (۱) رفتار خرافی (۲) رفتار وسواسی (۳) نگرش مثبت (۴) درماندگی آموخته شده

۲۱- در روش استفاده از تشک برقی برای رفع شب‌ادراری کودکان، ترتیب محرک‌ها چگونه است؟ (سراسری ۸۲)

- (۱) صدای زنگ (محرک غیر شرطی) - بیدار شدن و کنترل ادرار (پاسخ غیر شرطی)
(۲) صدای زنگ (محرک شرطی) - بیدار شدن و کنترل ادرار (پاسخ شرطی)
(۳) فشار مثانه (محرک غیر شرطی) - بیدار شدن و کنترل ادرار (پاسخ شرطی)
(۴) صدای زنگ (محرک شرطی) - فشار مثانه (محرک غیر شرطی)

۲۲- برای اینکه SD ها نقش کنترل‌کننده رفتار را به عهده بگیرند لازم است که: (سراسری ۸۳)

- (۱) در حضور آنها رفتار تقویت شود. (۲) در غیاب آنها رفتار تقویت شود. (۳) محرک تمییزی و فراخوان به طور یکسان عمل کنند. (۴) فرد طوری تقویت شود که در موقعیت‌های مختلف به طور یکسان عمل کند.

- ۲۳- انتقاد اساسی در کاربرد نظریه « اسکینر » در آموزش چیست؟
 (۱) فراموشی زود هنگام اطلاعات
 (۲) محدود شدن خلاقیت یادگیرنده
 (۳) استفاده افراطی از تقویت کننده‌ها
 (۴) کاهش گرای و فقدان قدرت تعمیم
 (سراسری ۸۳)
- ۲۴- تنبیه کدام یک از ویژگی‌های زیر را بیشتر در کودک از بین می‌برد؟
 (۱) احساس گناه
 (۲) اعتماد به نفس
 (۳) حس کنجکاوی
 (۴) انگیزه
 (آزاد ۸۳)
- ۲۵- کدام یک از گزینه‌های زیر از معایب یا محدودیت‌های شرطی‌سازی فعال است؟
 (۱) درباره حیوانات کاربرد و کارایی دارد.
 (۲) پاسخ مورد نظر ابتدا باید رخ دهد تا بتوان آن را تقویت کرد.
 (۳) تقویت باید صورت گیرد تا پاسخ مناسب ارائه شود.
 (۴) این روش مناسب است و نقصی ندارد.
 (آزاد ۸۳)
- ۲۶- حذف پاداش، چه مواقعی مؤثر است؟
 (۱) رفتار نامطلوب زبان آور باشد.
 (۲) نتوان تمام منابع تقویت را کنترل کرد.
 (۳) کودک قابل کنترل نباشد.
 (۴) رفتار نامطلوب تا اندازه‌ای بی‌زبان باشد.
 (آزاد ۸۳)
- ۲۷- یادگیری یک بار کوشش (One - trail learning) به کدام فرد منتسب است؟
 (۱) واتسون
 (۲) اسکینر
 (۳) ثورندایک
 (۴) گاتری
 (سراسری ۸۴)
- ۲۸- در نظریه‌ی شرطی شدن پاسخگر، اضطراب امتحان بیانگر کدام یک از موارد زیر است؟
 (۱) محرک شرطی
 (۲) محرک غیر شرطی
 (۳) پاسخ غیر شرطی
 (۴) پاسخ شرطی
 (آزاد ۸۴)
- ۲۹- در نظر اسکینر، رفتاری که مستقیماً تحت کنترل یک محرک باشد، رفتار ..... نامیده می‌شود.
 (۱) شرطی
 (۲) کنشگر
 (۳) پاسخگر
 (۴) تقویت
 (سراسری ۸۵)
- ۳۰- استفاده از باز خورد زیستی (بیوفیدبک) در معالجه برخی بیماری‌ها بیانگر کاربرد عملی ..... برای پاسخ‌های ..... است.
 (۱) شرطی‌سازی کنشگر - ارادی
 (۲) شرطی‌سازی کلاسیک - ارادی
 (۳) شرطی‌سازی کلاسیک - غیر ارادی
 (۴) شرطی‌سازی کلاسیک - غیر ارادی
 (سراسری ۸۵)
- ۳۱- به ظهور یک پاسخ شرطی پس از خاموشی چه می‌گویند؟
 (۱) تعمیم محرک
 (۲) پاسخ مشروط
 (۳) پاسخ غیر ارادی
 (۴) بازگشت خودبه‌خودی
 (سراسری ۸۵)
- ۳۲- کدام یک از موارد زیر در نظریه اسکینر موجب تحکیم رفتار می‌شود؟
 (۱) آمادگی
 (۲) نوع محرک
 (۳) نوع تکلیف
 (۴) نتیجه رفتار
 (سراسری ۸۵)
- ۳۳- اگر محرک شرطی بدون همراه شدن با تقویت ارائه شود، چه اتفاقی می‌افتد؟
 (۱) شکل‌دهی
 (۲) خاموشی
 (۳) شرطی‌سازی
 (۴) تمییز محرک
 (سراسری ۸۵)
- ۳۴- یک رفتار، در حضور آن شرایط محیطی رخ می‌دهد که در موقع تقویت آن رفتار در گذشته، با آن مجاور بوده است. این پدیده چه نام دارد؟
 (۱) کنترل پاسخ
 (۲) کنترل تقویت
 (۳) کنترل رفتار
 (۴) کنترل محرک
 (آزاد ۸۵)
- ۳۵- شرطی‌سازی پاسخگر و کنشگر، به ترتیب کدام الگوی یادگیری است؟
 (۱) محرک - پاسخ، پاسخ - محرک
 (۲) محرک - محرک، محرک - پاسخ
 (۳) محرک - پاسخ، محرک - محرک
 (۴) پاسخ - محرک، محرک - پاسخ
 (سراسری ۸۶)
- ۳۶- در شرطی شدن « عامل » در اثر کدام یک از عوامل زیر، رفتار « تحکیم » می‌شود؟
 (۱) آمادگی
 (۲) پیامدهای رفتار
 (۳) ماهیت تکلیف
 (۴) نوع محرک
 (سراسری ۸۶)

۳۷- در نظریه‌ی «اسکینر» بروز رفتار عامل ..... صورت می‌گیرد. (سراسری ۸۶)

- (۱) با توجه به نحوه‌ی عمل آزمایشگر
(۲) با حضور تقویت کننده‌ها
(۳) با توجه به ویژگی‌های ارثی
(۴) بدون تقویت

۳۸- دانش‌آموزی با دیدن ناظم مدرسه، پوست خوراکی خود را از زمین برمی‌دارد و در سطل زباله می‌اندازد. ناظم مدرسه ..... است. (سراسری ۸۶)

- (۱) محرک تمییزی
(۲) محرک شرطی
(۳) محرک غیر شرطی
(۴) محرک فراخوان

۳۹- معلمی هنگام شلوغ کردن دانش‌آموزان با خودکار چند ضربه به لبه‌ی میز می‌زند و دانش‌آموزان ساکت می‌شوند. ضربه زدن روی میز و سکوت دانش‌آموزان به ترتیب ..... [هستند]. (سراسری ۸۶)

- (۱) محرک شرطی - پاسخ غیر شرطی
(۲) محرک غیر شرطی - پاسخ غیر شرطی
(۳) محرک غیر شرطی - پاسخ شرطی
(۴) محرک شرطی - پاسخ شرطی

۴۰- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره‌ی تنبیه و تقویت منفی، درست است؟ (آزاد ۸۶)

- (۱) هم تنبیه و هم تقویت، رفتار را کاهش می‌دهند.
(۲) تنبیه، رفتار را کاهش می‌دهد، اما تقویت منفی بر آن تأثیری ندارد.
(۳) تنبیه، رفتار را کاهش می‌دهد، اما تقویت منفی آن را افزایش می‌دهد.
(۴) تقویت منفی، رفتار را کاهش می‌دهد، اما تنبیه بر آن تأثیر ندارد.

۴۱- در نظریه «اسکینر»، کدام یک از عوامل زیر در بروز رفتار «عامل» ضرورتی ندارد؟ (سراسری ۸۷)

- (۱) آمادگی
(۲) تقویت
(۳) تمرین و تکرار
(۴) هوش

۴۲- کدام یک از عبارات ذیل درباره تقویت منفی و تنبیه صحیح است؟ (آزاد ۸۷)

- (۱) تقویت منفی بر رفتار تأثیر ندارد، ولی تنبیه، رفتار را کاهش می‌دهد.
(۲) هر دو، رفتار را کاهش می‌دهند.
(۳) تقویت منفی، رفتار را افزایش داده، در حالی که تنبیه، رفتار را کاهش می‌دهد.
(۴) هر دو، تأثیر مختصر و مشابهی بر رفتار دارند.

۴۳- بازتاب عبارت است از: (آزاد ۸۷)

- (۱) یک رفتار پیچیده‌ی جاندار که غیر ارادی و ارثی است.
(۲) یک رفتار پیچیده‌ی جاندار که در مرحله‌ی حساس از عمر از او سر می‌زند.
(۳) واکنش ساده‌ی جاندار که غیر ارادی و ارثی است.
(۴) یک واکنش ساده‌ی جاندار که در مرحله‌ی حساس از عمر از او سر می‌زند.

۴۴- در نظریه اسکینر مهم‌ترین عامل در یادگیری چیست؟ (سراسری ۸۸)

- (۱) سبک یادگیری
(۲) پیامدهای رفتار
(۳) برنامه‌های تقویت
(۴) تقویت جانشینی

۴۵- یکی از انتقادهای مهم در به کارگیری نظریه رفتارگرایان در آموزش، تأکید بر ..... است. (سراسری ۸۸)

- (۱) سبک‌های اسناد علی
(۲) تشابه یادگیری انسان و حیوان
(۳) طرحواره‌های شناختی
(۴) وراثت و آمادگی زیستی

۴۶- در کاربرد نظریه اسکینر کدام یک از موارد، پیچیدگی بیشتری دارد؟ (سراسری ۸۸)

- (۱) تنظیم برنامه‌های تقویت
(۲) تنظیم شرایط محیطی
(۳) تحلیل موضوع مورد یادگیری
(۴) تعیین عوامل خوشایند و ناخوشایند

۴۷- از نظر اسکینر بروز «رفتار عامل» به ..... مربوط است. (سراسری ۸۸)

- (۱) انتظار تقویت و انتخاب هدف
(۲) نحوه‌ی عمل آزمایشگر
(۳) شرایط کنترل شده محیطی
(۴) رفتار خودجوش

- ۴۸- کدام یک از اندام‌های دستگاه عصبی در شرطی‌شدن ترس نقش کلیدی دارد؟
 (۱) تشکیلات شبکه‌ای (۲) جسم پینه‌ای (۳) بادامه مغز (۴) پیاز مغز تیره
 (سراسری ۸۸)
- ۴۹- از نظر اسکینر اهداف آموزشی باید در حیطه‌ی ..... تدوین شوند.
 (۱) شهودی (۲) رفتاری (۳) شناختی (۴) عاطفی
 (سراسری ۸۸)
- ۵۰- در شرطی‌سازی پاسخگر، تقویت عبارت است از دادن غذا:
 (۱) چند لحظه پیش از محرک شرطی (۲) چند لحظه بعد از محرک شرطی
 (۳) چند لحظه پس از ترشح بزاق (۴) چند لحظه پیش از محرک اصلی
 (آزاد ۸۸)
- ۵۱- شرطی‌شدن رفتار پاسخگر، با کدام یک از رفتارهای زیر در ارتباط است؟
 (۱) رفتارهای ارادی (۲) رفتارهایی که عدم وقوع تقویت را آگاهی می‌دهند.
 (۳) رفتارهایی که کنترل‌کننده محرک‌های تمیزی هستند. (۴) رفتارهای غیر ارادی
 (آزاد ۸۸)
- ۵۲- کودکی که صندلی را در کنار قفسه خوراکی‌ها قرار می‌دهد و با بالا رفتن از آن، خوراکی مورد علاقه‌اش را برمی‌دارد، به چه رفتاری می‌پردازد؟
 (۱) رفتار غیر ارادی و خودکار (۲) رفتار بازتابی و پاسخگر (۳) رفتار فعال و کنشگر (۴) رفتار حاصل از انگیزش
 (آزاد ۸۸)
- ۵۳- در نظریه ترندایک کدام اصل بر اهمیت آمادگی‌های یادگیرنده تأکید می‌کند؟
 (۱) غلبه عناصر (۲) همتوانی (۳) آمایه نگرش (۴) پاسخ‌های چندگانه
 (سراسری ۸۹)
- ۵۴- در شرطی‌شدن «کنشگر» کدام عامل در تحقق فرآیند شرطی‌شدن نقش تعیین‌کننده دارد؟
 (۱) ماهیت تکلیف (۲) محرک شرطی (۳) پیامدهای رفتار (۴) ارزش محرک
 (سراسری ۸۹)
- ۵۵- این جمله ادعای کدام روان‌شناس است: «شرطی‌شدن وسیله‌ای، مستقل از تقویت رخ می‌دهد»؟
 (۱) امسل (Amsel) (۲) اسپنس (Spence) (۳) ماورر (Mowrer) (۴) هال (Hull)
 (سراسری ۸۹)
- ۵۶- پس از خاموش شدن رفتار شرطی، امکان کدام پیشامد وجود دارد؟
 (۱) بروز پاسخ غیرشرطی (۲) تعمیم پاسخ شرطی (۳) بازگشت خود به خودی (۴) تداخل رفتارهای مشابه
 (سراسری ۸۹)
- ۵۷- در نظریه اسکینر، «رفتار عامل» چگونه بروز می‌کند؟
 (۱) با توجه به رفتار آزمایشگر (۲) متناسب با ویژگی‌های ارگانسیم
 (۳) بدون حضور تقویت (۴) با حضور تقویت‌کننده‌های ناآشکار
 (سراسری ۸۹)
- ۵۸- وقتی در قفس اسکینر، رفتار تصادفی جاندار به کرات تقویت شود، این رویداد به شکل‌گیری چه نوع رفتاری می‌انجامد؟
 (۱) افتراقی (۲) جانشینی (۳) تکانشی (۴) خرافی
 (سراسری ۸۹)
- ۵۹- در کدام رویکرد، «زبان» نیز مانند رفتارهای دیگر یاد گرفته می‌شود؟
 (۱) رفتار گرایض (۲) پردازش اطلاعات (۳) شناختی (۴) زیست‌شناختی
 (سراسری ۹۱)
- ۶۰- از پیوند دو رویداد که به طور مکرر با هم همراه شوند، کدام مورد حاصل می‌شود؟
 (۱) تداعی (۲) تقویت منفی (۳) تقویت جانشینی (۴) شرطی کلاسیک
 (سراسری ۹۳)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پنجم

۱- گزینه «۴» بازخورد زیستی (فیدبک) یکی از روش‌های درمانگری برخاسته از دیدگاه کنشگر است، یعنی در این روش ما رفتار غیر ارادی را تحت کنترل اراده درمی‌آوریم، یعنی شرطی کردن کنشگر رفتار پاسخگر.

۲- گزینه «۴» در فرآیند شرطی شدن پاسخگر، چند بار همراه شدن محرک غیرشرطی یا طبیعی با محرک شرطی (صدای زنگ) باعث می‌شود که محرک شرطی (صدای زنگ) موجب بروز پاسخ شرطی ترشح بزاق در ارگانیسم شود.

۳- گزینه «۱» در آزمایش‌های پاولف با سگ‌ها معلوم شد که اگر محرک غیرشرطی (غذا) با محرک شرطی (صدای زنگ) همراه نشود (یعنی حیوان تقویت نگردد) پس از مدتی حیوان از پاسخ دادن به محرک شرطی بازمی‌ایستد.

۴- گزینه «۲» در نظریه‌ی شرطی‌سازی کنشگر، اگر رفتاری را که با تقویت (چه مثبت و چه منفی) افزایش یافته است، برای مدتی تقویت نکنیم، به تدریج از نیرومندی آن کاسته می‌شود و سرانجام به کلی متوقف می‌گردد، پس می‌توان نتیجه گرفت که یادگیری به تقویت‌های محیطی وابسته است.

۵- گزینه «۲» اگر رفتاری که در حضور محرکی تقویت شده است، در حضور محرک‌های مشابه آن محرک از ارگانیسم سربزند، می‌گوییم ارگانیسم رفتار خود را تعمیم داده است؛ تعمیم محرک یعنی پاسخ دادن به شباهت‌ها.

۶- گزینه «۱» رفتار پاسخگر به وسیله‌ی محرک‌های پیش‌آیندی (فراخوان) کنترل می‌شود، اما رفتار کنشگر از ارگانیسم صادر می‌شود و اینگونه رفتار را رفتار صادرشده یا خود انگیزخته می‌نامند.

۷- گزینه «۱» تمییز بر تفاوت‌ها تأکید دارد و تعمیم بر شباهت‌ها. همچنین ما دارای تعمیم محرک، تمییز محرک و تفکیک پاسخ و تعمیم پاسخ هستیم.

۸- گزینه «۴» این نظریه (نظریه انضباط صوری) برگرفته از نظریه روان‌شناسی قوای ذهنی است که معتقدند ماهیچه در اثر تمرین جسمی، نیرومند می‌شود و قوای ذهنی نیز در نتیجه تمرین ذهنی، نیرومند می‌شود.

۹- گزینه «۱» گاتری یادگیری تک‌کوشش را مطرح می‌کند، یعنی وی در یادگیری فقط قانون مجاورت را می‌پذیرد و اصل بسامد را رد می‌کند و اصل تقویت را هم نمی‌پذیرد. گاتری تقویت را یک ترکیب مکانیکی می‌داند که جلوی یادگیری‌زدایی را می‌گیرد.

۱۰- گزینه «۳» طبق دیدگاه اسکینر تقویت‌کننده، هر محرکی است که بتواند باعث افزایش رفتار یا نیرومندی رفتار شود که بر دو دسته هستند:

۱- تقویت‌کننده مثبت: محرکی که با ارائه آن رفتار افزایش می‌یابد. ۲- تقویت‌کننده منفی: محرکی که با حذف آن رفتار افزایش می‌یابد.

۱۱- گزینه «۴» در رفتارگرایی، یادگیری عبارت است از ایجاد ارتباط بین محرک و پاسخ و تقویت این رابطه که از طریق گام‌های کوچک، انجام و بر عوامل انگیزشی بیرونی تأکید می‌شود.

۱۲- گزینه «۴» یادگیری در نظریه‌ی شرطی‌سازی عبارت است از: ایجاد و تقویت رابطه و پیوند بین محرک و پاسخ.

۱۳- گزینه «۲» استفاده از برنامه‌های مناسب تقویت، عمده‌ترین امتیاز روش‌های آموزش و یادگیری مبتنی بر دیدگاه رفتارگرایی است.

۱۴- گزینه «۲» اساسی‌ترین نقد وارد شده بر نظریه رفتارگرایی، محدود کردن خلاقیت یادگیرنده است.

۱۵- گزینه «۲» در این روش، یادگیری مبتنی بر تداعی گزایی است.

۱۶- گزینه «۳» شرطی شدن انواع مختلف دارد که عبارت‌اند از: ۱- شرطی درنگیده: محرک شرطی در آن قبل از محرک غیرشرطی ارائه می‌شود. ۲- شرطی شدن همزمان: محرک شرطی و محرک غیر شرطی با هم شروع و خاتمه می‌یابند. ۳- شرطی وارونه: ابتدا محرک شرطی ارائه و کنار گذاشته می‌شود، بعد محرک شرطی ارائه می‌شود. ۴- شرطی زمانی: محرک شرطی وجود ندارد، بلکه زمان است که نقش محرک شرطی را بازی می‌کند. ۵- شرطی شدن ردی: ابتدا محرک شرطی ارائه می‌شود و بعد از آن محرک غیر شرطی ارائه می‌شود.

۱۷- گزینه «۳» تقویت منفی یعنی حذف یک محرک ناخوشایند که باعث افزایش رفتار می‌شود. این فرآیند، توجیه‌کننده شرطی شدن گریز و شرطی شدن اجتنابی است، ولی تقویت مثبت یعنی ارائه یک محرک که باعث افزایش رفتار می‌شود.

۱۸- گزینه «۱» ثرندایک یادگیری را افزایش و خاموشی را تدریجی می‌داند به خاطر اینکه آزمودنی (گرهه) بینش ندارد و بر اساس آزمایش و خطا عمل می‌کند (کورکورانه)، ولی گشتالتی‌ها یادگیری را جهشی و بینشی می‌دانند.

۱۹- گزینه «۴» تعمیم محرک عبارت است از گسترش پاسخ از محرک اولیه به محرک‌های مشابه آن، که در آن شباهت محرک‌ها مهم است.

۲۰- گزینه «۱» اسکینر رفتار خرافی در انسان‌ها را با توجه به تقویت تصادفی توجیه می‌کند.

۲۱- گزینه «۱» استفاده از فرآیند شرطی شدن در کنترل ادرار به شرح زیر است:

US	→	UR	CS	→	CR
صدای زنگ		بیدار شدن و کنترل ادرار	فشار مثانه		بیدار شدن و کنترل ادرار
(محرک غیر شرطی)		(پاسخ غیر شرطی)	(محرک شرطی)		(پاسخ شرطی)

۲۲- گزینه «۱» SD محرک تمیزی است که احتمال وقوع تقویت را خبر می‌دهد و احتمال وقوع رفتار را افزایش می‌دهد. در واقع این نوع محرک‌ها در اثر شرطی شدن کلاسیک (تقویت ثانویه: زمانی که محرکی بی‌اثر با محرک طبیعی همراه شود، محرک بی‌اثر تقویت کننده خواهد بود، مثل همراه شدن صدای زنگ با غذا در آزمایش اسکینر) اثر تقویت‌کنندگی پیدا می‌کنند. پس برای اینکه این محرک‌ها بتوانند نقش کنترل کننده رفتار را داشته باشند، بهتر است که در حضور آنها رفتار تقویت شود.

۲۳- گزینه «۲» یادگیری برنامه‌ای که از نظریه اسکینر گرفته شده است، فواید متعددی به همراه دارد، از جمله: تقویت و بازخورد فوری ۲- متناسب بودن با توانایی یادگیرنده ۳- ارائه مطالب در گام‌های کوچک ۴- شرکت فعال یادگیرنده در کلیه مراحل یادگیری. اما مهم‌ترین انتقادی که از آن شده، مبتنی بر این است که جلوی رشد خلاقیت یادگیرنده (محدود کردن خلاقیت یادگیرنده) را می‌گیرد.

۲۴- گزینه «۲» تنبیه، اعتماد به نفس کودک را از بین می‌برد.

۲۵- گزینه «۲» در شرطی‌سازی فعال، اول رفتار بروز می‌کند و بعد آن رفتار تقویت می‌شود.

۲۶- گزینه «۲» حذف پاداش زمانی در شرطی‌سازی مؤثر است که نتوان تمامی منابع تقویت را کنترل کرد.

۲۷- گزینه «۴» نظریه گاتری معروف به نظریه یادگیری تک کوششی (one – trail learning) است. وی اصل ایجاز را رعایت کرده و با یک اصل یادگیری را توجیه نموده است. وی بیان می‌کند که ترکیبی از محرک‌ها که با حرکتی همراه شده است، وقتی دوباره ظاهر شود همان حرکت را به دنبال خواهد داشت. به بیان ساده‌تر، اگر شما در یک موقعیت معین حرکت خاصی انجام دهید، بار دیگر که در آن موقعیت قرار گیرید، همان حرکت را انجام خواهید داد.

۲۸- گزینه «۴» پاسخ اضطراب و نگرانی و عدم علاقه نسبت به معلم و مدرسه، پاسخ شرطی را نشان می‌دهد.

۲۹- گزینه «۳» در نظریه شرطی شدن اسکینر، ارتباط بین یک رفتار ارادی و شرایطی که به دنبال آن می‌آید، بررسی می‌شود. اسکینر در شرطی‌سازی دو نوع رفتار را مطرح می‌کند که عبارت‌اند از:

۱- رفتار پاسخگر: رفتاری است که به وسیله یک محرک شناخته‌شده فراخوانده می‌شود و تحت کنترل یک محرک است که همان رفتار غیر ارادی است.

۲- رفتار کنشگر: رفتاری است که به وسیله یک محرک شناخته‌شده فراخوانده نمی‌شود، بلکه صرفاً از فرد صادر می‌شود که همان رفتار ارادی است.

۳۰- گزینه «۴» بازخورد زیستی (بیوفیدبک) توسط میلر مطرح شده که به کاربرد عملی شرطی‌سازی کنشگر برای پاسخ‌های غیر ارادی که تحت کنترل اراده درمی‌آیند، اشاره می‌کند. در تحقیقات میلر مشخص شد که انسان‌ها و غیر انسان‌ها می‌توانند محیط درونی خود را مثل ضربان قلب و فشار خون خود کنترل کنند. بازخورد اطلاعاتی فرد باعث می‌شود که این فرآیند به صورت خودکار درآید، که در برخی موارد به آن شرطی‌سازی احشایی هم می‌گویند.

۳۱- گزینه «۴» یکی از پدیده‌های وابسته به خاموشی، بازگشت خود به خودی رفتار خاموش شده است و به این معنی است که وقتی رفتاری به خاموشی می‌گراید، رفتار خاموش شده بعد از مدتی مجدداً ظاهر می‌شود و در واقع همان بروز یک پاسخ شرطی بعد از یک دوره خاموشی است.

۳۲- گزینه «۴» تأکید اسکینر در شرطی‌سازی فعال (عامل) بر پیامد رفتار است که می‌تواند باعث افزایش رفتار شود.

۳۳- گزینه «۲» اگر رفتاری را که با تقویت افزایش یافته است، برای مدتی تقویت نکنیم، به تدریج از نیرومندی آن کاسته می‌شود و سرانجام به کلی متوقف می‌گردد، به این فرآیند، خاموشی می‌گویند. خاموشی عبارت است از زوال رفتار قبلاً تقویت شده، در نتیجه تکرار آن رفتار بدون دریافت تقویت؛ بنابراین در صورتی که محرک شرطی (CS) بدون همراهی محرک غیر شرطی (US) که همان تقویت کننده است، ارائه شود، کم کم پاسخ شرطی حذف شده و رفتار خاموش می‌شود.

۳۴- گزینه «۴» کنترل محرک از آنجا ناشی می‌شود که رفتار فرد در حضور محرک‌های موجود در شرایط محیطی تقویت شود.

۳۵- گزینه «۱» فرآیند شرطی کردن رفتار کنشگر بدین طریق اتفاق می‌افتد که پس از صادر شدن رفتار از سوی جاندار (پاسخ)، یک محرک با رویدادی که برای جاندار رویداد مطلوبی است، به او ارائه شود که باعث افزایش احتمال آن رفتار می‌شود. اما در فرآیند شرطی‌سازی پاسخگر، فرد به محرک‌های مشخص پاسخ می‌دهد و بدون وجود محرک‌های مشخص از پاسخگر، رفتاری (پاسخ) ظاهر نمی‌گردد.

۳۶- گزینه «۲» به طور کلی شرطی شدن عامل، فرآیندی را تبیین می‌کند که در آن پیامدهای یک رفتار ارادی در فراوانی آن رفتار اثر دارد. مثل دانش‌آموز که برای دریافت نمره‌ی بالاتر تشویق می‌شود و تکالیف خود را بیشتر و بهتر انجام می‌دهد و تحت تأثیر پیامد رفتار خود قرار می‌گیرد که باعث تحکیم رفتار می‌شود، بنابراین یکی از عواملی که باعث تحکیم رفتار می‌شود، پیامدهای رفتار است.

۳۷- گزینه «۴» رفتار کنشگر، رفتاری خود انگیزه است که هیچ پیشاینده معینی را به عنوان مولد آن نمی‌توان مشخص کرد، یعنی به وسیله محرک‌ها خوانده نمی‌شوند، بلکه آن رفتار از جاندار صادر می‌شود، یعنی بروز رفتار عامل بدون دریافت تقویت است.

۳۸- گزینه «۱» محرک تمییزی، محرکی است که در موقع تقویت رفتار حضور دارد و به دو صورت عمل می‌کنند: ۱- محرک‌هایی که وقوع تقویت را خبر می‌دهند. ۲- محرک‌هایی که وقوع تنبیه را آگاهی می‌دهند؛ محرک نوع اول هنگام تقویت و محرک‌های نوع دوم هنگام تنبیه حاضر می‌شوند.

۳۹- گزینه «۴» محرک شرطی، محرکی است که پیش از شرطی شدن شدت تأثیری بر رفتار بازتابی ندارد، اما پس از یادگیری سبب بروز آن رفتار می‌شود که در مثال مذکور، ضربه زدن با خودکار به لبه میز (محرک شرطی) که همراه با شلوغ کردن دانش‌آموزان انجام می‌شود و سکوت دانش‌آموزان (پاسخ شرطی) را به همراه دارد.

۴۰- گزینه «۳» هم در تقویت مثبت و هم در تقویت منفی، رفتار ارگانسیم در نتیجه پیامدهایش نیرومند می‌شود، اما در حالت اول (تقویت مثبت)، رفتار ارگانسیم برایش چیز مطلوبی به بار می‌آورد و در حالت دوم (تقویت منفی)، رفتار ارگانسیم موجب رهایی یا اجتناب او از چیز نامطلوبی می‌شود. تنبیه عبارت است از: ضعیف شدن یا کاهش احتمال بروز یک رفتار پس از ارائه تقویت کننده‌ی منفی یا محرک آزارنده به دنبال آن.

۴۱- گزینه «۲» رفتار عامل، رفتاری خودانگیخته است که هیچ پیشایند معینی را نمی‌توان به عنوان مولد آن مشخص کرد، یعنی به وسیله محرک‌ها فراخوانده نمی‌شود، بلکه رفتار از جاندار صادر می‌شود؛ یعنی بروز رفتار عامل بدون بروز تقویت است.

۴۲- گزینه «۳» تقویت منفی یعنی واکنش نیرومند شدن یک رفتار، پس از حذف تقویت کننده‌ی منفی به دنبال آن. تنبیه عبارت است از: ضعیف شدن یا کاهش احتمال بروز رفتار، پس از ارائه تقویت کننده منفی یا محرک آزاردهنده به دنبال آن.

۴۳- گزینه «۳» بازتاب یعنی رابطه‌ی ساده‌ی محرکی که بر اعضای حسی اثر می‌گذارد و منجر به پاسخ‌های عضلانی یا غددی می‌شود و جنبه‌ی ارثی و غیرارادی نیز دارد.

۴۴- گزینه «۲» اسکینر معتقد است که فرآیند یادگیری قابل مطالعه مستقیم نیست، ماهیت یادگیری تنها از طریق تغییرات رفتاری قابل استنباط است. به طور کلی شرطی شدن عامل، فرآیندی را تبیین می‌کند که در آن پیامدهای یک رفتار ارادی در فراوانی آن رفتار (یادگیری) اثر دارد که منجر به دریافت تقویت‌های گوناگون می‌شود.

۴۵- گزینه «۲» گسترش رفتارگرایی موجب تأکید بر عینیت و کارایی در روان‌شناسی شد، ولی شیفتگی بیش از حد اسکینر نسبت به مطالعات دقیق علمی، فرآیندهای ذهنی را از بخش مطالعات روان‌شناسی حذف کرد و انسان را به صورت گیرنده‌ی منفعل محرک‌های محیطی درآورد. سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که آیا می‌توان نتایج حاصل از تحقیقات آزمایشگاهی با استفاده از حیوانات رده پایین را در مورد انسان به کار برد؟ آیا قوانین حاکم بر رفتار حیوانات در مورد انسان هم کاربرد دارد؟ این مسئله یکی از انتقادهای مهم در به کارگیری نظریه رفتارگرایی در آموزش است.

۴۶- گزینه «۴» اسکینر معتقد است که رفتارهای پیچیده انسان را می‌توان از طریق فرآیندی از تقریب‌های متوالی شکل داد. اگرچه شرطی شدن عامل بر استفاده از تقویت کننده‌های مثبت به دنبال پاسخ‌های خوشایند تأکید دارد، پیروان این نظریه بر اهمیت تقویت کننده‌های دیگری نیز پی برده‌اند که موجود زنده به دلیل پاسخ‌های ناخوشایند (نامطلوب) از آن اجتناب می‌کند. به همین دلیل، تعیین عواملی که برای یک فرد خوشایند یا ناخوشایند باشد، از پیچیدگی بسیار برخوردار است.

۴۷- گزینه «۴» به نظر اسکینر محرک‌های محیطی، موجود زنده را به رفتار یا عمل مجبور یا تحریک نمی‌کنند، بلکه منشأ رفتار موجود زنده در درون خود اوست (خودجوش). در این نظریه برای رفتار عامل، هیچ محرک محیطی وجود ندارد و رفتار عامل به سهولت از موجود زنده صادر می‌شود، مثلاً پرندگان پرواز می‌کنند و نوزاد انسان از خود صداهای مخصوصی درمی‌آورد. در همه‌ی این موارد، بدون وجود محرکی خاص، رفتار روی می‌دهد یعنی ماهیت زیستی موجود زنده است که باعث بروز رفتار عامل می‌شود.

۴۸- گزینه «۳» اندام‌های دستگاه عصبی مثل تشکیلات شبکه‌ای و پیاز مغز تیره، در ایجاد هیجان نقش مؤثری دارند، اما بادامه مغز در شرطی شدن ترس نقش کلیدی دارد.

۴۹- گزینه «۲» اسکینر معتقد است که توجه به رفتار در اهداف باعث می‌شود که به دانش‌آموز کمک کند تا نتایج رفتارهای خود را ببیند و معمولاً پیامدهای رفتارهای خود را کنترل کند. مثلاً دریابند که هرچه بیشتر مطالعه کنند، نمره‌های بیشتری خواهند داشت یا اگر تا دیر وقت بیدار بمانند، روز بعد عملکرد خوبی نخواهند داشت. همچنین به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا متوجه شوند موفقیت‌ها یا شکست‌های خود را خود تعیین کنند، بنابراین اهداف آموزشی باید در حیطه‌ی رفتاری تدوین شود.

۵۰- گزینه «۱» پاولف محرک غیر شرطی (غذا) را تقویت کننده می‌داند و همراه شدن آن با محرک شرطی (CS) را تقویت می‌نامد؛ این همراه شدن غذا با فاصله چند ثانیه قبل از محرک شرطی انجام می‌شود.

۵۱- گزینه «۴» نظریه‌ی شرطی‌سازی پاسخگر یا کلاسیک پاولفی کشف کرد که بازتاب‌های طبیعی یا نخستین جاندار (انسان یا حیوان) را می‌توان به کمک شرطی کردن گسترش داد.

۵۲- گزینه «۳» در رفتارهای کنشگر، برخلاف رفتار پاسخگر، ارگانیسم در انجام این گونه رفتار فعال است و بر روی محیط عمل یا کنش می‌کند. کودکی که صندلی آشپزخانه را در کنار قفسه خوراکی‌ها قرار می‌دهد و با بالا رفتن از آن خوراکی مورد علاقه‌اش را به دست می‌آورد، به رفتار فعال یا کنشگر می‌پردازد.

۵۳- گزینه «۳» ثرندایک نظریه شرطی‌سازی وسیله‌ای را مطرح می‌کند که علت یادگیری را پیوند بین محرک و تکانه‌های عمل می‌داند و معتقد است رفتار وسیله‌ای برای دریافت پاداش و تقویت است و در اصل نگرش بر اهمیت آمادگی یادگیرنده تأکید می‌کند. ثرندایک سه قانون اثر، پاداش و تنبیه را در نظریه خود مطرح می‌کند.

۵۴- گزینه «۳» اسکینر نظریه شرطی شدن کنشگر را مطرح کرده است. در این نظریه، رفتار کنشگر صرفاً از جاندار صادر می‌شود و توسط پیامدهایش کنترل می‌شود، اما رفتار پاسخگر غیر ارادی و خودکار است که به محرک پیشابندی وابسته است. شرطی‌سازی کنشگر بیشتر در رفتار درمانی، تغییر و اصلاح رفتار و درمان ناسازگاری‌ها کاربرد دارد.

۵۵- گزینه «۱» امسل (Amsel) معتقد است که شرطی شدن، وسیله‌ای است که مستقل از تقویت رخ می‌دهد.

۵۶- گزینه «۲» در تعمیم پاسخ، یادگیرنده علاوه بر پاسخ آموخته شده، پاسخ‌های دیگری نیز به محرک می‌دهد. در شرطی‌سازی پاسخگر، خاموشی یعنی عدم همابندی بین محرک شرطی و غیرشرطی؛ یعنی محرک شرطی بیاید، ولی محرک غیرشرطی که تقویت شده است، ارائه نشود.

۵۷- گزینه «۳» در شرطی‌سازی پاسخگر، همابندی تکراری CS و US باعث شرطی شدن می‌شود، ولی در شرطی کنشگر یک بار ارائه تقویت یا عدم آن بعد از بروز رفتار، آن را نیرومند یا ضعیف می‌کند. بنابراین رفتار عامل بدون حضور تقویت بروز می‌کند.

۵۸- گزینه «۴» در نظریه کنشگر اسکینر، زمانی که رفتار تصادفی جاندار به کرات تقویت شود، رفتار خرافی شکل می‌گیرد.

۵۹- گزینه «۱» واتسون، بنیانگذار مکتب رفتارگرایی، سردمدار شرطی‌سازی کلاسیک است و بعد از آن پاولف است. سردمدار شرطی‌سازی وسیله‌ای، ثرندایک و بالاخره سردمدار شرطی‌سازی کنشگر، اسکینر است. مفاهیم اساسی در دیدگاه رفتارگرایی وجود دارند که عبارت‌اند از: ۱- تقریباً همه رفتارهای انسان یادگرفتنی است. ۲- توجه به عینیت، هدف اصلی روان‌شناسی است بنابراین رفتار فرد با توجه به تجربه‌های تقویت شده محیطی هدایت و تحکیم می‌شود که زبان‌آموزی نیز از این امر مستثنی نیست.

۶۰- گزینه «۱» هرگاه دو رویداد چندین بار با هم ارائه شوند، بعد از مدتی، ارائه یک رویداد باعث تداعی رویداد دیگر می‌شود.

فصل ششم

« نظریه‌های یادگیری شناختی (گشتالت، آزرول و بندورا) »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

۱- یادگیری از راه بینش به کدام مورد مربوط است؟

(سراسری ۷۹)

- (۱) تداعی اندیشه‌های مناسب
(۲) تداعی بین یادگیری
(۳) کاربرد آموخته‌های قبلی از راه کوشش و خطا
(۴) کشف روابط میان مطالب

۲- طبق نظریه‌ی آزرول، وقتی که مطلب جدید مورد بخصوصی از مطالب موجود در ساخت شناختی فرد باشد، یادگیری آن از چه طریق صورت می‌گیرد؟

(سراسری ۷۹)

- (۱) شمول زوالی
(۲) شمول اشتقاقی
(۳) شمول همبستگی
(۴) پیش‌سازمان‌دهنده

۳- کامل کردن یک فعالیت و مرتبط ساختن اجزای یک مسئله به یکدیگر، مربوط به کدام یک از قوانین سازمان در نظریه‌ی گشتالت است؟

(سراسری ۷۹)

- (۱) مجاورت یا نزدیکی
(۲) شباهت یا تشابه
(۳) ادامه‌ی خوب
(۴) ترمیم یا تکمیل

۴- هرگاه از یادگیرندگان بخواهیم که بر اساس آنچه به آنها معرفی شده معنایی بسازند، از کدام الگوی یادگیری استفاده کرده‌ایم؟

(سراسری ۷۹)

- (۱) زایا
(۲) رفتاری
(۳) گشتالت
(۴) مشاهده‌ای

۵- مراد از «معنی‌داری» در نظریه آزرول چیست؟

(آزاد ۷۹)

- (۱) انسجام و روابط منطقی مطالب با یکدیگر در هرم ساخت شناختی
(۲) قابلیت تکرار و تمرین و استفاده از مرور ذهنی
(۳) تحلیل‌پذیری و قابلیت تجزیه مطالب به عناصر ساده
(۴) ارتباط مطالب با آنچه که قبلاً یادگرفته شده است.

(آزاد ۷۹)

۶- گیج و برلاینز معنی‌دار بودن محتوا را برحسب کدام متغیر تعریف کرده‌اند؟

- (۱) مرتبط بودن مطالب یادگیری با همدیگر
(۲) تعداد تداعی‌های موجود برای آن مطلب
(۳) استفاده از پیش‌سازمان‌دهنده
(۴) استفاده از سازمان‌دهی مطلب

(آزاد ۷۹)

۷- در نظریه یادگیری مشاهده‌ای، ترتیب فرآیندهای مورد نظر عبارت‌اند از:

- (۱) توجه، نگهداری، انگیزش و بازتولید
(۲) توجه، نگهداری، بازتولید و انگیزش
(۳) توجه، انگیزش، بازتولید و نگهداری
(۴) توجه، بازتولید، نگهداری و انگیزش

(آزاد ۷۹)

۸- در کدام مرحله از یادگیری اجتماعی بازنمایی نمادین صورت می‌پذیرد؟

- (۱) مرحله توجهی
(۲) مرحله به یادسپاری
(۳) مرحله بازآفرینی
(۴) مرحله انگیزشی

۹- « ما پدیده‌های ادراکی را از حالت پیچیده به حالت غیر پیچیده درمی‌آوریم و آن‌گاه آنها را ادراک می‌کنیم ». این بیان معرف کدام

(سراسری ۸۰)

قانون سازمان ادراکی نظریه‌ی گشتالت است؟

- (۱) سادگی
(۲) شباهت
(۳) مجاورت
(۴) بستن

(سراسری ۸۰)

۱۰- دیوید آزرول کدام یک از پیش‌سازمان‌دهنده‌ها را مورد استفاده قرار می‌دهد؟

- (۱) نموداری
(۲) شکلی
(۳) کلامی شفاهی
(۴) کلامی نوشتاری

۱۱- بنا به اعتقاد تولمن، کدام نوع یادگیری با عملکرد آشکار نشان داده نمی‌شود و نیازی به تقویت هم ندارد، ولی بعداً اگر تقویت

(سراسری ۸۰)

مناسب ظاهر شود، آنچه قبلاً آموخته شده است به عملکرد تبدیل می‌شود؟

- (۱) باز آفرینی
(۲) یادگیری نهفته
(۳) عملکرد یادگیری
(۴) شمول اشتقاقی

۱۲- یادگیری از دیدگاه نظریه پردازان «میدانی شناختی» عبارت است از:

- (۱) تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار مشهود
(۲) درک روابط جدید اکتشافات و تجدید سازمان ذهنی
(۳) کسب توانایی در ارزیابی خویشتن
(۴) شرطی شدن و تداعی روابط

۱۳- مطالب تازه از طریق ..... آموخته می‌شود، مطلب جدید یادگیری نوعی گسترش با تغییر مطالبی است که بیشتر آموخته شده است.

- (۱) شمول اشتقاقی (۲) شمول زوالی (۳) شمول تکراری (۴) شمول همبستگی

۱۴- «دانش، شادی بخش است» این عبارت به کدام یک از مفاهیم زیر نزدیک تر است؟

- (۱) جنبه‌های شناختی یادگیری (۲) یادگیری معنادار (۳) سایق شناختی (۴) مفهوم‌آموزی

۱۵- در کدام مرحله از یادگیری مشاهده‌ای، رمز موجود در حافظه به صورت رفتار آشکار درمی‌آید؟

- (۱) مرحله بازآفرینی (۲) مرحله به یادسپاری (۳) مرحله توجهی (۴) مرحله انگیزشی

۱۶- کدام یک از عبارات زیر در مورد رابطه میان عملکرد و یادگیری در آرای «تولمن» صادق نیست؟

- (۱) وجود مشوق برای بروز عملکرد در یادگیری اهمیت اساسی دارد.
(۲) یادگیری یعنی بروز رفتار در حضور محرک که در گذشته به یاری کاهش سایق تقویت شده است.
(۳) در غیاب هرگونه تغییر رفتار یادگیری می‌تواند رخ دهد.
(۴) برای اینکه یادگیری در عمل بروز کند، انگیزش ضروری است.

۱۷- مهم‌ترین هدف معلم طرفدار دیدگاه گشتالتی در یادگیری این است که:

- (۱) چگونه یادگیرندگان به بینش می‌رسند؟
(۲) نقش معلم در یادگیری دانش‌آموزان چیست؟
(۳) چگونه می‌توان مطالب را از ساده به پیچیده تنظیم کرد؟
(۴) بهترین راه استفاده از برنامه‌های تقویت کدام است؟

۱۸- طبق نظریه‌ی یادگیری معنی‌دار آزرول می‌توان گفت:

- (۱) شمول اشتقاقی و همبستگی یادگیری است ولی شمول زوالی فراموشی است.
(۲) شمول اشتقاقی یادگیری طوطی‌وار است ولی شمول همبستگی یادگیری معنی‌دار است.
(۳) شمول همبستگی یادگیری طوطی‌وار است ولی شمول اشتقاقی یادگیری معنی‌دار است.
(۴) شمول اصولاً جزء روش‌های آموزش است و ربطی به یادگیری ندارد.

۱۹- کدام یک از روان‌شناسان زیر در یادگیری بر بینش تأکید ویژه دارند؟

- (۱) رفتارگرا (۲) گشتالت (۳) شناختی-اجتماعی (۴) انسان‌گرا

۲۰- الگوسازی بر اساس کدام یک از نظریه‌های زیر است:

- (۱) یادگیری اجتماعی (۲) تقویت مثبت اسکینر (۳) شرطی‌سازی کلاسیک پاولف (۴) قانون اثر ثورندایک

۲۱- بر اساس نظر تولمن، تقویت‌کننده‌های بیرونی چه نقشی در یادگیری دارند؟

- (۱) در تشکیل یادگیری نقش مهمی دارند.
(۲) در تبدیل یادگیری به عملکرد نقش دارند.
(۳) در تسریع امر یادگیری نقش به‌سزایی دارند.
(۴) در تداوم یادگیری‌ها نقش تعیین‌کننده دارند.

۲۲- کدام یک از موارد ذیل نمایانگر نظریه آزرول درباره یادگیری است؟

- (۱) انگیزش پس از یادگیری ایجاد می‌گردد.
(۲) وجود انگیزش سبب یادگیری می‌شود.
(۳) رقابت سبب افزایش انگیزش و یادگیری می‌گردد.
(۴) یادگیری اکتشافی یادگیری را بهبود می‌بخشد.

۲۳- کدام عبارت درباره تقویت جانشینی صحیح است؟

- (۱) استفاده از پیامدهای رفتار سرمشق است.
(۲) یک نوع تقویت درونی است.
(۳) تقویت اجتماعی مورد نظر است.
(۴) پیامدهای رفتار خود فرد است.

- ۲۴- مطابق کدام شمول، بار حافظه کاهش می‌یابد ولی کارایی سازمان شناختی افزایش می‌یابد؟
 (۱) شمول همبستگی (۲) شمول اشتقاقی (۳) شمول زوالی (۴) شمول افزایشی (سراسری ۸۳)
- ۲۵- بر اساس یافته‌های «بندورا» در یادگیری مشاهده‌ای، کدام رفتار در «آموزش ریاضی» توصیه می‌شود؟
 (۱) حل مسائل ریاضی توسط معلم مجرب (۲) استفاده از کتاب‌های راهنما برای معلمان (۳) استفاده از دانش‌آموزان در حل مسائل ریاضی (۴) دادن تکالیف و تمرین‌های مناسب به دانش‌آموزان (سراسری ۸۳)
- ۲۶- مطابق نظریه آزوبل، مهم‌ترین عامل مؤثر در یادگیری کدام است؟
 (۱) سازمان مطالب (۲) شرایط یادگیری (۳) آموخته‌های قبلی یادگیرنده (۴) استعدادها و ویژه فرد (سراسری ۸۳)
- ۲۷- این تمایل ادراکی ما که شکل‌های دارای زوایای متعدد به صورت شکل‌های دارای زاویه‌های کمتر ادراک می‌شوند، در نظریه گشتالت با کدام قانون معرفی شده است؟
 (۱) سادگی (۲) مجاورت (۳) ترمیم (۴) شکل و زمینه (سراسری ۸۳)
- ۲۸- مجموعه اطلاعات، مفاهیم، اصول و تعمیم‌های سازمان یافته که یادگیرنده پیش‌تر آموخته است، چه نام دارد؟
 (۱) طرحواره و نظام رمزگردانی (۲) مضمون‌کننده ارتباطی (۳) یادگیری معنا دار (۴) ساختار شناختی (آزاد ۸۳)
- ۲۹- اگر مطلب مورد یادگیری مثال مشخصی از یک مفهوم جا افتاده در ساخت شناختی باشد، از کدام یک از انواع مضمون‌کننده استفاده شده است؟
 (۱) اشتقاقی (۲) همبستگی (۳) ارتباطی (۴) زوالی (آزاد ۸۳)
- ۳۰- «دانش‌آموزان یک کلاس که رفتار دوستانه معلم را با یکی از دانش‌آموزان کلاس دیده‌اند، با اشتیاق از ورود این معلم به کلاس خود استقبال می‌کنند.» مورد بالا نشانگر کدام نوع یادگیری است؟
 (۱) معنا دار (۲) شناختی - اجتماعی (۳) پاسخگر (۴) کنشگر (آزاد ۸۳)
- ۳۱- پدر کودک برای تکرار درست کلمه‌ای که خود تلفظ کرده است، خویشتن را تقویت می‌کند. وی از کدام نوع تقویت استفاده کرده است؟
 (۱) تقویت جانشینی رفتار (۲) تقویت از راه پیامد رفتار (۳) تقویت مستقیم رفتار (۴) تقویت حضوری رفتار (آزاد ۸۳)
- ۳۲- کدام یک از نظریه‌های زیر بر تأثیر مشاهده، سرمشق‌گیری و تقلید در فراگیری زبان تأکید دارد؟
 (۱) یادگیری (۲) نهادگرایی (۳) یادگیری اجتماعی (۴) شناختی (آزاد ۸۳)
- ۳۳- از نظر شناخت گرایان، دو وجه اساسی رفتار کدام است؟
 (۱) یادگیری - عاطفی (۲) یادگیری - شناختی (۳) عاطفی - انعطافی (۴) عاطفی - شناختی (آزاد ۸۳)
- ۳۴- چه وقت اطلاعات جدید برای دانش آموز معنی پیدا می‌کند؟
 (۱) وقتی مطلب در ذهن او به خوبی جایگزین شده باشد. (۲) وقتی آن اطلاعات بتواند از سوی دانش‌آموز بازگو شود. (۳) وقتی دانش‌آموز بتواند آن اطلاعات را در ذهن خود مرور کند. (۴) وقتی به بازنمایی‌های اطلاعات قبلی او ربط پیدا کند. (سراسری ۸۴)
- ۳۵- مفهوم جبرگرایی متقابل را کدام دانشمند مطرح نموده است؟
 (۱) پیازه (۲) بندورا (۳) ویگوتسکی (۴) مک کلند (سراسری ۸۴)
- ۳۶- آزوبل، فرآیند جذب شدن مطالب در ساخت شناختی را چه می‌نامند؟
 (۱) شمول (۲) حافظه (۳) یادگیری معنی دار (۴) هرم ساخت شناختی (سراسری ۸۴)
- ۳۷- مفهوم «یادگیری نهفته» برای اولین بار توسط کدام دانشمند مطرح گردیده است؟
 (۱) پیازه (۲) تولمن (۳) بندورا (۴) اسکینر (سراسری ۸۴)

۳۸- «اگر تجارب روانی را به اجزای آن تقسیم کنند، خواص آنها از دست می‌رود». این اظهار نظر مربوط به کدام مکتب روان‌شناسی است؟

- (۱) گشتالت (۲) رفتارگرایی (۳) کارکردگرایی (۴) انسان‌گرایی (سراسری ۸۴)

۳۹- از نظر روان‌شناسان «میدان شناختی» کدام مورد بیش از بقیه در یادگیری اهمیت دارد؟

- (۱) آمادگی‌های قبلی (۲) تقویت‌های محیطی (۳) تمرین و مرور ذهنی (۴) ساخت و اصول اساسی (سراسری ۸۴)

۴۰- در یادگیری مشاهده‌ای، وقتی که رمزهای کلامی یا دیداری در حافظه، عملکرد واقعی رفتاری را که تازه فراگرفته شده است هدایت می‌کند نشانگر کدام مرحله است؟

- (۱) مرحله توجه (۲) مرحله حفظ (۳) مرحله انگیزی (۴) مرحله بازسازی (سراسری ۸۵)

۴۱- کدام یک از قوانین گشتالت به مثابه نقش تقویت در نظریه‌های رفتارگرایی است؟

- (۱) بستن (۲) مجاورت (۳) پراگنانز (۴) ادامه‌ی خوب (سراسری ۸۵)

۴۲- بازآرایی اجزای یک مسئله در یادگیری، مبتنی بر کدام یک از نظریه‌های زیر است؟

- (۱) گشتالت (۲) رفتارگرایی (۳) شناختی - اجتماعی (۴) یادگیری معنی‌دار (سراسری ۸۵)

۴۳- دانش آموز علاقه‌مند می‌شود تا مهارت‌های خود را فراتر از آنچه مورد نیاز کلاس است، پرورش دهد. این مورد نمونه‌ای است از انگیزش:

- (۱) بیرونی (۲) درونی (۳) جهت‌گیری (۴) دستیابی به نمره (آزاد ۸۵)

۴۴- بازنمایی نمادی اطلاعات در نظریه بندورا در کدام مرحله صورت می‌گیرد؟

- (۱) انگیزشی (۲) توجهی (۳) تولید رفتاری (۴) یادداری (سراسری ۸۶)

۴۵- اگر معلم درس ریاضی برای فهم بهتر معادله دو مجهولی پس از ارائه درس، چند تمرین حل کند، از کدام نوع شمول استفاده کرده است؟

- (۱) شمول اشتقاقی (۲) شمول همبستگی (۳) شمول زوالی (۴) ترکیب شمول همبستگی و زوالی (سراسری ۸۶)

۴۶- مهم‌ترین ویژگی یک معلم کارآمد داشتن کدام قابلیت است؟

- (۱) ارزیابی درست آموخته‌های شاگردان (۲) ایجاد خودپنداره‌ای مثبت در یادگیرندگان (۳) ایجاد انگیزه‌ی یادگیری در شاگردان (۴) داشتن روابط انسانی مطلوب با دانش‌آموزان (سراسری ۸۶)

۴۷- در نظریه آزوبل، یادگیری معنی‌دار به مطالبی گفته می‌شود که:

- (۱) با مطالب ساخت شناختی قابل ارتباط باشند. (۲) بر اثر تکرار و تمرین حفظ شده باشند. (۳) منسجم و قابل درک و فهم باشند. (۴) یادگیرنده به لذت درونی حاصل از یادگیری دست یابد. (آزاد ۸۶)

۴۸- نظر آزوبل در مورد «نقش انگیزش» در یادگیری چیست؟

- (۱) از انگیزش باید به عنوان بازخورد و تقویت کننده در کلاس استفاده کرد. (۲) تا انگیزش در شاگرد ایجاد نشود توجه و دقتی به موضوع درس نخواهد داشت. (۳) می‌توان با دادن پیش‌سازمان‌دهنده و هدف رفتاری، انگیزه لازم را ایجاد کرد. (۴) یادگیری خود انگیزه‌آفرین است، بنابراین نباید معطل ایجاد انگیزش یادگیرنده شد. (سراسری ۸۷)

۴۹- یادگیری، در روان‌شناختی گشتالت عبارت است از:

- (۱) بینش حاصل از درک موقعیت یادگیری (۲) ساخت شناختی و تغییرات حاصل در آن (۳) ایجاد ارتباط بین مطالب تازه و مطالب آموخته شده (۴) کسب پاسخ‌های تازه به موقعیت‌های خاص (آزاد ۸۷)

- ۵۰- در فرآیند یادگیری مشاهده‌ای کدام یک از عوامل زیر در انتخاب الگو نقش دارد؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) آمادگی زیستی (۲) سبک شناختی (۳) تقویت جانشینی (۴) سبک اسنادی
- ۵۱- در نظریه بندورا تقویت بر کدام مورد تأثیرگذار است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) حافظه (۲) اکتساب (۳) عملکرد (۴) ادراک
- ۵۲- به استثنای ..... سایر موارد از منابع اثرگذار بر کارآمدی یا کارآیی شخصی (Personal Efficacy) افراد تلقی می‌شود. (سراسری ۸۸)
- (۱) تجربه جانشینی (۲) تجربه‌های پیشین (۳) ثبات ادراکی (۴) انگیزتگی فیزیولوژیکی
- ۵۳- در کدام یک از الگوهای آموزشی، نقش تجربه‌های پیشین مورد تأکید بیشتری است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) فعال (۲) مشارکتی (۳) اکتشافی (۴) معنی‌دار
- ۵۴- موجوبیت (جبرگرایی) دو جانبه (reciprocal determinism) اساس کدام نظریه است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) اصالت وجودی (۲) پدیدار شناختی (۳) شناختی - اجتماعی (۴) پردازش اطلاعات
- ۵۵- یادگیری از دیدگاه روان‌شناسان شناخت‌گرا، عبارت است از:
- (۱) ایجاد تغییر در ساخت شناختی (۲) ایجاد تغییر در رفتار آشکار فرد (۳) حل مسئله (۴) پیوند میان محرک و پاسخ
- ۵۶- کدام عوامل در نظریه یادگیری معنی‌دار کلامی، موجب بهبود ساخت شناختی می‌شود؟ (آزاد ۸۸)
- (۱) مشمول کننده‌های اشتقاقی و همبستگی (۲) سازمان، ثبات و روشنی دانش یادگیرنده در لحظه یادگیری (۳) پیش‌سازمان‌دهنده‌های توضیحی و مقایسه‌ای (۴) بازآموزی و تقویت مشمول کننده‌ها
- ۵۷- معرفی مفهوم «نقشه شناختی» از سوی ادوارد تولمن، زمینه‌ی مناسبی را برای شکل‌گیری کدام نظریه فراهم آورد؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) یادگیری مشاهده‌ای (۲) پردازش اطلاعات (۳) گشتالت (۴) یادگیری معنی‌دار
- ۵۸- از شباهت‌های بین نظریه بندورا و نظریه‌های رفتاری این است که هر دو:
- (۱) به وجود عوامل کنترل کننده رفتار باور ندارد. (۲) فقط محرک‌های محیط زندگی فرد را در کنترل رفتار مؤثر می‌دانند. (۳) مفاهیم تقویت و تنبیه را مورد استفاده قرار می‌دهند. (۴) فقط محرک‌های بیرونی از فرد را در کنترل رفتار مؤثر می‌دانند.
- ۵۹- طبق نظریه گشتالت، قوانین سازمان ادراکی، توانایی‌هایی هستند که:
- (۱) به مرور زمان حاصل می‌شوند. (۲) به صورت ذاتی در انسان می‌باشند. (۳) در دوران کودکی کسب می‌شوند. (۴) به صورت ناگهانی ایجاد می‌شوند.
- ۶۰- به اعتقاد آروبل سابق شناختی:
- (۱) یک انگیزه درونی است. (۲) وابسته به کسب تقویت است. (۳) یک انگیزه بیرونی است. (۴) وابسته به مشوق‌ها است.
- ۶۱- انگیزش در نظریه‌ی آروبل با استفاده از کدام اصطلاح بیان شده است؟ (سراسری ۹۰)
- (۱) سابق شناختی (۲) پیش‌سازمان‌دهنده (۳) شمول همبستگی (۴) شمول اشتقاقی
- ۶۲- نظریه میدانی کرت لوین کدام مورد را تبیین می‌کند؟ (سراسری ۹۲)
- (۱) یادگیری بر اساس مقایسه بین دو محرک (۲) نقش انگیزشی تعادل جویی در یادگیری (۳) تمایز بین واقعیت عینی و واقعیت روان‌شناختی (۴) پویایی‌ها، جامعیت و کلیت واقعیت‌های روان‌شناختی

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

۱- گزینه «۴» در روان‌شناسی گشتالت، یادگیری عبارت است از «بینش حاصل از درک و موقعیت یادگیری به عنوان یک کل یک پارچه» که از طریق کشف روابط میان اجزای تشکیل‌دهنده یادگیری حاصل می‌شود.

۲- گزینه «۲» آزرول یادگیری را با شمول اشتقاقی و همبستگی و فراموشی را با شمول زوالی مطرح می‌کند. از دیدگاه آزرول وقتی مطالب تازه مورد بخصوصی از مطالب موجود در ساخت شناختی فرد باشد، این یادگیری اشتقاقی است و شمول همبستگی زمانی اتفاق می‌افتد که مطالب جدید همانند آن در ساخت شناختی موجود نباشد.

۳- گزینه «۴» هدف در قانون ترمیم یا تکمیل؛ تکمیل کردن یک فعالیت و در رابطه قرار دادن اجزای مسئله با یکدیگر است، همانند اصل تقویت در دیدگاه یادگیری است.

۴- گزینه «۱» در روش یادگیری زایا مواردی را به دانش‌آموزان معرفی می‌کند که برای آنها معنایی بسازند و دیدگاه گشتالت و یادگیری معنی‌دار آزرول طرفدار این موضوع هستند که برای یادگیری لازم است مطالب جدید جذب ساخت شناختی شوند، یعنی فرد آن را معنی‌دار کند، بعد بیاموزد.

۵- گزینه «۱» در نظریه آزرول، یادگیری معنی‌دار از راه ایجاد ارتباط بین مطالب تازه و مطالب قبلاً آموخته‌شده در ساخت شناختی فرد صورت می‌گیرد.

۶- گزینه «۳» پیش‌سازمان‌دهنده یک چارچوب ذهنی برای یادگیرنده فراهم می‌آورد و به یادگیرنده کمک می‌کند تا رابطه‌ی درس‌های قبلی و درس تازه را درک نماید؛ به تعبیر گیچ و برلاینر، خلاصه‌ای نوشتاری یا گفتاری است که در مقایسه با مطالبی که قرار است آموخته شوند، از لحاظ انتزاعی بودن، کلیت و جامعیت در سطح بالاتری قرار دارد.

۷- گزینه «۲» یادگیری از راه مشاهده شامل چهار مرحله است: ۱- مرحله توجه ۲- مرحله به یادسپاری ۳- مرحله تولیدی یا بازآفرینی ۴- مرحله انگیزشی.

۸- گزینه «۲» دو رویداد مورد نظر برای یادگیری از راه مشاهده عبارت‌اند از: ۱- مرحله توجه به عملکرد سرمشق (مرحله توجه) ۲- مرحله بازنمایی آن عملکرد در حافظه‌ی درازمدت (به یادسپاری).

۹- گزینه «۱» مانی که ما پدیده‌های ادراکی را از حالت پیچیده به حالت غیر پیچیده درمی‌آوریم و آنگاه آنها را ادراک می‌کنیم، در این روند سازمان روان‌شناختی همیشه تا آن اندازه که مقتضیات کنترل‌کننده اجازه دهد، خوب است؛ منظور از خوب بودن همان سادگی است که مهم‌ترین قانون گشتالتی‌ها به حساب می‌آید (طرح‌گرایی).

۱۰- گزینه «۴» آزرول برای اولین بار مفهوم پیش‌سازمان‌دهنده را به کار برد که عبارت است از: یک مفهوم کلی انتزاعی که خلاصه‌ای از طرح درس است. آزرول عموماً پیش‌سازمان‌دهنده‌ها را به صورت کلامی و نوشتاری می‌داند.

۱۱- گزینه «۲» تولمن برای اولین بار یادگیری نهفته را مطرح کرده و معتقد است تقویت فقط یک تأکیدکننده ادراکی انتظارات است که بر عملکرد اثر دارد.

۱۲- گزینه «۲» یادگیری از دید نظریه‌پردازان میدانی شناختی (گشتالت)، درک روابط میان اجزای تشکیل‌دهنده‌ی موقعیت یادگیری و تغییر در ساخت‌ها و فرآیندهای شناختی است.

۱۳- گزینه «۴» عمدتاً مطالب تازه از طریق شمول همبستگی آموخته می‌شوند. در این مورد، مطالب جدید یادگیری نوعی گسترش، بسط، تغییر و یا تبدیل مطالب قبلاً آموخته شده است.

۱۴- گزینه «۳» در نظریه‌ی آزرول، مهم‌ترین عامل انگیزشی مؤثر بر یادگیری معنی‌دار، سابق شناختی است.

۱۵- گزینه «۱» در سومین مرحله از یادگیری مشاهده‌ای، رمزهای کلامی یا تجسمی ذخیره شده در حافظه به صورت اعمال آشکار درمی‌آیند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۶- گزینه «۳» در نظریه‌ی تولمن گفته می‌شود که «یادگیری ممکن است در غیاب عوامل تقویتی صورت پذیرد، اما تبدیل آن به عملکرد قابل مشاهده، نیاز به عوامل انگیزشی یعنی تقویت و پاداش دارد.»

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۷- گزینه «۱» عنصر اصلی یادگیری در روان‌شناسی گشتالت، کسب بینش است و تأکید این مکتب بر تعامل بین معلم و شاگرد است تا اینکه دانش آموز به بینش برسد. بر اساس این نظریه، اجزا باید به کل پیوند بخورند تا یادگیری معنی‌دار باشد.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۸- گزینه «۱» آزرول برای یادگیری از شمول اشتقاقی و همبستگی و برای فراموشی از شمول زوالی کمک می‌گیرد:

۱- شمول زوالی: اگر مطلب آموخته شده در طی زمان طولانی هویت خود را از دست بدهد دچار زوال می‌شود.

۲- شمول همبستگی: اگر یادگیری مطلب جدیدی به صورتی باشد که همانند آن در ساخت شناختی موجود نباشد.

۳- شمول اشتقاقی: یادگیری مطالب تازه به صورتی که بر اساس مطالبی باشد که قبلاً در ساخت شناختی وجود داشته است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۹- گزینه «۲» در روان‌شناسی گشتالت، یادگیری یعنی کسب بینش.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۰- گزینه «۱» بنا به نظر تولمن، تقویت‌کننده‌های بیرونی در تبدیل یادگیری به عملکرد نقش اساسی دارند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۱- گزینه «۲» تولمن اولین کسی بود که یادگیری نهفته را بیان کرد. وی معتقد است یادگیری، مستقل از تقویت‌کننده است و فرد بر اساس فرآیند S-S نقشه شناختی محیط را یاد می‌گیرد، بنابراین یادگیری نهفته همان یادگیری است که به عملکرد تبدیل شده است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۲- گزینه «۱» آزرول می‌گوید: وقتی که یادگیرنده در یادگیری مطالب، کسب توفیق کرد و از این راه رضایت خاطر نصیب او شد، در او نسبت به یادگیری بیشتر ایجاد انگیزه خواهد شد و این امر پس از یادگیری حاصل می‌شود.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۳- گزینه «۱» در یادگیری از راه مشاهده، وقتی مشاهده‌کننده، رفتار شخص دیگری را مشاهده می‌کند که آن شخص برای انجام آن رفتار پاداش یا تقویت دریافت کند، در نتیجه آن رفتار توسط فرد مشاهده‌کننده آموخته می‌شود.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۴- گزینه «۳» آزرول یادگیری را با شمول همبستگی و اشتقاقی توجیه می‌کند و معتقد است نقش شمول زوالی، کاهش بار حافظه و افزایش کارایی سازمان شناختی است؛ وی فراموشی را با شمول زوالی توجیه می‌کند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۵- گزینه «۳» بندورا در یادگیری مشاهده‌ای بر تقویت و تنبیه جانشینی تأکید دارد، به همین دلیل الگوسازی می‌تواند بسیار تأثیرگذار باشد، البته الگو باید دارای ویژگی‌هایی باشد مثل استفاده از دانش‌آموزان در حل مسائل ریاضی برای یادگیری آن.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۶- گزینه «۳» آزرول مهم‌ترین عامل مؤثر در یادگیری را آموخته‌های قبلی یادگیرنده می‌داند. وی معتقد است وقتی مطالب تازه، وارد ساخت شناختی فرد می‌شوند، هر یک از آنها در جای مناسب خود و در زیر مطالب جامع و کلی قرار می‌گیرند. اگر این امر میسر باشد، یادگیری معنی‌دار صورت گرفته است بنابراین مطالب جدید باید به گونه‌ای با مطالب قبلی یادگیرنده ارتباط یابد.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۷- گزینه «۱» قوانین سازماندهی ادراکی گشتالتی‌ها شامل قوانین سادگی، شباهت، مجاورت، ترمیم و شکل و زمینه است. اصل سادگی بر این مطلب تأکید دارد که یک تمایل ادراکی در ما وجود دارد که شکل‌های دارای زوایای متعدد را به صورت شکل‌های دارای زاویه‌های کمتر ادراک می‌کنیم.

۲۸- گزینه «۴» ساخت شناختی عبارت است: از مجموعه‌ای از اطلاعات، مفاهیم، اصول و تعمیم‌های سازمان‌یافته که فرد قبلاً در یکی از رشته‌های دانش آموخته است.

۲۹- گزینه «۱» شمول اشتقاقی زمانی صورت می‌گیرد که مطلب مورد نظر، مثال مشخصی از یک مفهوم جا افتاده در ساخت شناختی باشد.

۳۰- گزینه «۲» در نظریه یادگیری اجتماعی بندورا گفته شده است که یادگیرنده از طریق مشاهده رفتار دیگران به یادگیری می‌پردازد که این نوعی یادگیری شناختی - اجتماعی است.

۳۱- گزینه «۱» تقویت جانمایی؛ یادگیری از طریق مشاهده رفتار الگو یا سرمشق که برای انجام رفتاری تقویت می‌شود.

۳۲- گزینه «۴» مفاهیم اساسی در نظریه شناختی، مشاهده، سرمشق‌گیری و تقلید در فراگیری زبان است.

۳۳- گزینه «۲» شناخت‌گرایان، یادگیری - شناختی را دو وجه اساسی رفتار می‌دانند.

۳۴- گزینه «۴» طبق نظر آزوبل اطلاعات جدید زمانی معنی و مفهوم پیدا می‌کند که دانش‌آموز بتواند این اطلاعات را به اطلاعات قبلی خود - که قبلاً بازنمایی کرده - مرتبط سازد.

۳۵- گزینه «۲» آلبرت بندورا مفهوم جبرگرایی متقابل را در یادگیری مشاهده‌ای بیان می‌کند و معتقد است محیط به خودی خود بر رفتار اثر نمی‌گذارد و تأثیر محیط بر افراد مختلف یکسان نیست، بلکه نحوه‌ی عمل هر فرد بر یک محیط معین، تعیین می‌کند که چه جنبه‌هایی از آن محیط بر فرد تأثیر خواهد گذاشت.

۳۶- گزینه «۱» در دیدگاه آزوبل منظور از ساخت شناختی، همان مجموعه اطلاعات، مفاهیم، اصول و تعمیم‌های سازمان‌یافته‌ای است که فرد قبلاً در یکی از رشته‌های دانش آموخته است. همچنین منظور آزوبل از شمول، همان جذب اطلاعات در ساخت شناختی است و فرآیند شمول عبارت است از مربوط ساختن مفهومی تازه به مفهومی که از پیش در ساخت شناختی وجود داشته است.

۳۷- گزینه «۲» تولمن اولین کسی بود که یادگیری نهفته را مطرح کرد و معتقد بود که یادگیری مستقل از تقویت کننده است و فرد بر اساس فرآیند S-S نقشه شناختی محیط را یاد می‌گیرد، بنابراین یادگیری نهفته همان یادگیری است که به عملکرد تبدیل شده است.

۳۸- گزینه «۱» روان‌شناسان مکتب گشتالت معتقدند با حفظ کردن سطحی و طوطی‌وار مطالب یادگیری به وجود نمی‌آید، بلکه یادگیری واقعی مستلزم توجه و دستیابی به معنی، اصول اساسی و سازماندهی مطلب است؛ بنابراین فهمیدن و برقراری ارتباط بین اجزا و کل در یادگیری، از مفاهیم عمده این نظریه است و معتقدند کل از مجموع اجزا بیشتر است.

۳۹- گزینه «۴» روان‌شناسی گشتالت را می‌توان کوششی برای کاربرد نظریه میدانی فیزیک در مسائل روان‌شناسی دانست. یک میدان، یک نظام دارای ارتباط درونی و بویاست، که هر قسمت از آن بر قسمت‌های دیگر تأثیر می‌گذارد؛ مثلاً محیط ادراک شده را می‌توان یک میدان تلقی کرد.

۴۰- گزینه «۴» فرآیند یادگیری مشاهده‌ای بندورا شامل چهار مرحله به شرح زیر است:

- ۱- مرحله توجه: برای یادگیری از راه مشاهده ابتدا باید به آنچه قرار است یاد گرفته شود، توجه کرد. توجه کردن ضامن یادگیری نیست، ولی شرط لازم برای یادگیری مشاهده‌ای است. ۲- مرحله به یاد سپاری (یادداری): فرد آنچه را که در فرآیند توجه کسب کرده به یاد بسپارد که اطلاعات به طور نمادی و به دو صورت تجسمی و کلامی ذخیره می‌شوند. ۳- مرحله فرآیند تولید: انتقال تصاویر نمادی به رفتار مناسب. ۴- مرحله انگیزشی: یادگیری مشاهده‌ای به تقویت نیاز ندارد، ولی در تبدیل رفتار یاد گرفته شده به عملکرد مؤثر است.

۴۱- گزینه «۱» در دیدگاه گشتالتی قانون تکمیل (بستن) همان نقشی را بازی می‌کند که تقویت در نظریه‌های تقویتی انجام می‌دهد. در این قانون نکته مهم تکمیل کردن یک فعالیت و در رابطه قرار دادن اجزای مسئله با یکدیگر است، نه به دست آوردن تقویت.

۴۲- گزینه «۱» در یادگیری مبتنی بر نظریه گشتالت است که حفظ کردن طوطی‌وار پذیرفته نمی‌شود و تأکید بر درک واقعی امور، از طریق کشف اصول زیربنایی مسائل وجود دارد که برای حل مسئله بر بازاریابی اجزای یک مسئله در یادگیری تأکید می‌شود.

۴۳- گزینه «۲» یادگیری معنی‌دار خود تولیدکننده‌ی پاداش است و از این‌رو، این نوع یادگیری نیاز به پاداش بیرونی ندارد. در واقع ارضای کنجکاو‌های یادگیرندگان ناشی از انگیزش درونی آنهاست.

۴۴- گزینه «۴» دو رویداد مورد نیاز برای یادگیری از راه مشاهده عبارت‌اند از: توجه به عملکرد سرمشق (مرحله توجهی) و بازنمایی نمادی آن عملکرد در حافظه دراز مدت (مرحله به یادسپاری یا یادداری). بازنمایی اعمال مورد مشاهده به دو صورت تجسمی (تصور پدیده‌ها در ذهن) و کلامی صورت می‌پذیرد و این بازنمایی‌ها برای یادداری یا نگهداری مطالب در حافظه و استفاده‌ی بعدی از آنها ضروری است.

۴۵- گزینه «۱» آزرابل دو نوع مشمول کننده را مطرح می‌کند: ۱- مشمول کننده اشتقاقی: زمانی که مطلب تازه مورد بخصوصی از مطالب موجود در ساخت شناختی است، یا وقتی مطلب تازه آن قدر به مطلب ساخت شناختی شباهت دارد که می‌توان آن را مستقیماً بخش مشتق شده‌ای از مطالب ساخت شناختی دانست، آن را مشمول اشتقاقی می‌نامند. ۲- مشمول اشتقاقی زمانی صورت می‌گیرد که مطلب مورد یادگیری مثال مشخصی از یک مفهوم جا افتاده در ساخت شناختی باشد، اما زمانی که مطلب تازه مورد بخصوصی از مطالب و مفاهیم موجود در ساخت شناختی نباشد، یادگیری از طریق مشمول همبستگی انجام می‌گیرد.

۴۶- گزینه «۲» ایجاد خودپنداره مثبت در یادگیرندگان، انگیزه درونی برای پیشرفت و یادگیری در دانش‌آموزان ایجاد می‌کند.

۴۷- گزینه «۱» به اعتقاد آزرابل تنها عامل مهمی که بر یادگیری بیشترین تأثیر را دارد، آموخته‌های قبلی یادگیرنده یا همان ساخت شناختی است، که برای معنی‌دار کردن مطالب و یادگیری بهتر آنها مورد استفاده قرار می‌گیرد. این آموخته‌های قبلی با مطالب ساخت شناختی در ارتباط هستند.

۴۸- گزینه «۴» در نظریه آزرابل مهم‌ترین عالم انگیزشی مؤثر بر یادگیری معنی‌دار، سابق شناختی است؛ یک انگیزه درونی است که از کنجکاو‌ها و علاقه‌های یادگیرنده نسبت به کشف، دستکاری و درک و فهم محیط سرچشمه می‌گیرد. آزرابل معتقد است بهترین راه ایجاد انگیزه در یادگیرندگان این است که مسئله نبود علاقه را موقتاً نادیده بگیرید و سعی کنید تا به نحو هرچه مؤثرتر در آنها یادگیری ایجاد کنید. خواهید دید که علی‌رغم بی‌علاقگی آنها نسبت به مطالب یادگیری، یاد خواهند گرفت و این یادگیری به ایجاد انگیزش و علاقه در آنها منجر خواهد شد. بنابراین یادگیری خود انگیزه‌آفرین است و نباید معطل ایجاد انگیزش یادگیرنده شد.

۴۹- گزینه «۱» یادگیری در روان‌شناسی گشتالت عبارت است از بینش حاصل از درک موقعیت یادگیری به عنوان یک کل یکپارچه و آن هم از طریق کشف روابط میان اجزای تشکیل‌دهنده‌ی موقعیت یادگیری حاصل می‌شود.

۵۰- گزینه «۳» نظریه شناختی - اجتماعی معتقد است که انسان با مشاهده‌ی رفتارهای دیگران، آن رفتارها را یاد می‌گیرد؛ به فردی که مورد مشاهده قرار می‌گیرد، سرمشق یا الگو گفته می‌شود. بندورا فرآیندهای انگیزشی در نظریه خود را تقویت جانشینی یا خود - تحسینی می‌نامد. در تقویت جانشینی، سرمشق یا الگو برای بعضی رفتارهای مناسب تقویت می‌شود و عملکرد مشاهده‌گر بدون تقویت مستقیم بیشتر می‌شود.

۵۱- گزینه «۳» بندورا معتقد است رفتار فرد با استفاده از فرآیندهای شناختی، منظم می‌شود؛ فرآیندهایی که اطلاعات به دست آمده از محیط را با نتایج حاصل از تلاش‌های خود مقایسه و یکپارچه می‌کند. به طوری که دانش‌آموزان در انجام فعالیت‌های خود عملکرد خود را بازبینی و ثبت می‌کنند و از اینکه چند وقت یکبار و تا چه اندازه در فعالیت مشغول بوده‌اند یادداشت‌برداری می‌کنند و هنگامی که رفتار تعیین شده را به طور مطلوب انجام می‌دهند (عملکرد خوب)، خود را تقویت می‌کنند. این روش باعث می‌شود که فرد برای رفتارها یا عملکردهای مناسبی که به طور تدریجی بهبود می‌یابد، تقویت دریافت کند.

۵۲- گزینه «۳» تجربه‌های جانشینی، تجربه‌های پیشین و انگیزتگی فیزیولوژیکی، به عنوان منابع اثرگذار بر کارآمدی یا کارایی شخصی (Personal self efficacy) تلقی می‌شوند.

۵۳- گزینه «۴» از نظر آزوئل در یادگیری معنی‌دار، تنها عامل مهمی که بیشترین تأثیر را بر یادگیری دارد، آموخته‌های قبل یادگیرنده است. به اعتقاد آزوئل دلیل عمده موفقیت ماشین‌های آموزشی آن است که در آنها یادگیری مراحل بعدی بر یادگیری مراحل قبلی استوار است که از طریق ارائه پیش‌سازمان‌دهنده، به ایجاد نوعی ارتباط بین مطالب فعلی و مطالب قبلی اقدام کند یا دست کم از طریق ارائه یک چارچوب ذهنی در آنان آمادگی یادگیری مطالب تازه را فراهم سازد.

۵۴- گزینه «۳» بندورا (واضع نظریه شناختی - اجتماعی) می‌گوید: فرآیندهای شناختی، محیط و رفتار شخص بر هم تأثیرمتقابل دارند و هیچ کدام از این سه جزء را نمی‌توان جدای از اجزای دیگر به عنوان تعیین کننده رفتار انسان به حساب آورد. بندورا این تعادل سه جانبه فرآیندهای شناختی، محیط و رفتار را جبر متقابل یا تعیین‌گرایی متقابل نامیده است.

۵۵- گزینه «۱» روان‌شناسان شناخت‌گرایی مثل بندورا، یادگیری را ایجاد تغییر در ساخت شناختی فرد می‌دانند.

۵۶- گزینه «۲» عواملی که سبب بهبود ساخت شناختی و در نتیجه افزایش کیفیت یادگیری و یادداری می‌شوند، عبارت‌اند از: سازمان، ثبات و روشنی دانش یادگیرنده در یک زمینه معین، در لحظه یادگیری.

۵۷- گزینه «۱» یادگیری مشاهده‌ای عبارت است از: مشاهده کننده رفتار شخص دیگری را مشاهده می‌کند که آن شخص برای انجام رفتاری پاداش یا تقویت دریافت می‌کند و در نتیجه آن رفتار توسط فرد مشاهده کننده آموخته می‌شود که دارای سه مرحله است که عبارت‌اند از:
۱- مرحله به یادسپاری: تا یادگیرنده به محرکات توجه نکند، چیزی آموخته نمی‌شود. ۲- مرحله تولید یا بازآفرینی: تا محرک توجه شده به صورت کلامی یا تجسمی بازنمایی نشود، یادگرفته نمی‌شود. ۳- مرحله انگیزش: تا زمانی که رمزهای کلامی یا تجسمی به عمل درنیاید و به صورت عمل آشکار بروز نکند، یاد گرفته نمی‌شود.

۵۸- گزینه «۳» نظریه یادگیری شناختی - اجتماعی بندورا مانند نظریه رفتارگرایان به تقویت و تنبیه توجه دارد.

۵۹- گزینه «۲» بنا به نظریه گشتالت، چگونگی ادراک ما از پدیده‌ها مبتنی بر چندین قانون یا اصل، به نام قوانین سازمان ادراکی است. این قوانین، توانایی‌هایی ذاتی در انسان هستند که از طریق آنها افراد پدیده‌های ادراکی را سازمان می‌دهند.

۶۰- گزینه «۱» به اعتقاد آزوئل، سابق شناختی یک انگیزه درونی است که از کنجکاو‌ی‌ها، علاقه‌های یادگیرنده نسبت به کشف، دستکاری، درک و فهم و برخورد با محیط سرچشمه می‌گیرد.

۶۱- گزینه «۱» آزوئل مهم‌ترین عامل انگیزشی در یادگیری را سابق شناختی می‌داند. سابق شناختی یک انگیزه‌ی درونی است که از کنجکاو‌ی‌ها و علائق افراد سرچشمه می‌گیرد که اکتسابی است و به تجربیات افراد بستگی دارد.

۶۲- گزینه «۴» نظریه میدانی کرت لوین، پویایی‌ها، جامعیت و کلیت واقعیت‌های روان‌شناختی را تبیین می‌کند.

فصل هفتم

« نظریه‌های یادگیری شناختی (خبرپردازی، نظام یاد) »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هفتم

- ۱- از نظر روان‌شناسی خبرپردازی، کدام عامل بهتر می‌تواند « یادآوری » را تسهیل کند؟
 (۱) تقطیع (۲) مرور ذهنی (۳) سازمان دادن اطلاعات (۴) استفاده از تقویت کننده‌ها (سراسری ۷۹)
- ۲- اصل « جانشین» در نظریه‌ی پردازش اطلاعات، به چه چیزی وابسته است؟
 (۱) رمزگردانی (۲) رمزگردانی (۳) ظرفیت نامحدود حافظه (۴) محدود بودن گنجایش حافظه (سراسری ۷۹)
- ۳- با کدام تدبیر می‌توان گنجایش حافظه کوتاه‌مدت را افزایش داد؟
 (۱) تقطیع (۲) انتقال (۳) تکرار (۴) توجه انتخابی (سراسری ۸۰)
- ۴- کدام بخش از ساخت شناختی عهده‌دار فعال کردن اطلاعات قبلاً آموخته شده ماست؟
 (۱) حافظه‌ی حسی (۲) حافظه‌ی شنیداری (۳) حافظه‌ی بلند مدت (۴) حافظه‌ی کوتاه‌مدت (سراسری ۸۱)
- ۵- کدام عبارت راجع به انواع حافظه صحیح است؟
 (۱) مطالب در هیچ یک از حافظه‌ها از بین نمی‌روند بلکه تنها به یاد نمی‌آیند.
 (۲) ارتباط بین حافظه‌ی کوتاه و حافظه‌ی بلند مدت، ارتباطی دو طرفه است.
 (۳) گنجایش حافظه را می‌توان با روش‌ها و اصول تمرین خاص و مداوم افزایش داد.
 (۴) گنجایش حافظه طولانی مدت در بعضی از افراد محدود و در برخی دیگر نامحدود است. (سراسری ۸۲)
- ۶- در حافظه رویدادی کدام یک از عوامل زیر نقش اساسی بر عهده دارد؟
 (۱) سازمان‌دهی (۲) تکرار و مرور (۳) بسط و گسترش (۴) تصویر ذهنی (آزاد ۸۲)
- ۷- کدام عامل، بیش از سایر عوامل می‌تواند « فراموشی » را توجیه کند؟
 (۱) حفظ طوطی‌وار مطالب (۲) گذشت زمان پس از یادگیری اولیه (۳) دسترسی نداشتن به اطلاعات موجود در حافظه (۴) نارسایی حافظه کوتاه‌مدت در به خاطر سپاری اطلاعات (سراسری ۸۳)
- ۸- اگر اطلاعات در یک رشته زوج محرک - پاسخ در حافظه اندوزش شوند، به کدام یک از انواع حافظه اشاره دارد؟
 (۱) رویدادی (۲) معنایی (۳) روندی (۴) فعال (آزاد ۸۳)
- ۹- کدام یک از عوامل زیر جزء علل فراموشی اطلاعات در حافظه‌ی کوتاه‌مدت (STM) به حساب می‌آید؟
 (۱) جانشین (۲) واپس‌زنی (۳) بازیابی (۴) تداخل (سراسری ۸۴)
- ۱۰- کدام راهبرد، در انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به حافظه بلند مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد؟
 (۱) نظارت (۲) ارزیابی (۳) مرور ذهنی (۴) خود - تنظیمی (سراسری ۸۴)
- ۱۱- از نقطه نظر یادگیری، حساس‌ترین مرحله‌ی خبرپردازی کدام است؟
 (۱) بازیابی (۲) رمزگردانی (۳) یادآوری (۴) پردازش (سراسری ۸۴)

۱۲- به مقدار محدود اطلاعاتی که در حالتی فعال برای مدت زمان کوتاهی در حافظه نگه داشته می‌شود، چه حافظه‌ای می‌گویند؟

- (۱) حسی (۲) کوتاه‌مدت (۳) بلند مدت (۴) رویدادی (سراسری ۸۴)

۱۳- کدام یک از گزینه‌های زیر گنجایش حافظه بلند مدت را نشان می‌دهد؟

- (۱) نامحدود (۲) نسبتاً زیاد (۳) ۱ تا ۵ سال (۴) ۵ تا ۹ ماه (آزاد ۸۴)

۱۴- حافظه بیشتر کدام نوع مطالب را بهتر یادآوری می‌کند؟

- (۱) دیداری (۲) شنیداری (۳) جنبشی (۴) تفاوتی وجود ندارد (آزاد ۸۴)

۱۵- سه مرحله‌ی حافظه به ترتیب کدام است؟

- (۱) کدگذاری، ذخیره سازی، بازیابی (۲) ذخیره‌سازی، بازیابی، یادگیری
(۳) بازیابی، کدگذاری، ذخیره‌سازی (۴) کدگذاری، ذخیره‌سازی، بازیابی (آزاد ۸۴)

۱۶- اطلاعات پیش آموخته شده موجب می‌شوند تا اطلاعات تازه یاد گرفته شده نتوانند به یاد آورده شوند. این نوع فراموشی چه نام دارد؟

- (۱) بازداری پیش گستر (۲) بازداری پس گستر (۳) فراموشی هیجانی (۴) زوال رد یاد (آزاد ۸۴)

۱۷- به هنگام رمزگردانی در حافظه، پیوند دادن یک محرک به سایر اطلاعات چه نام دارد؟

- (۱) رمزگردانی دوگانه (۲) گسترش (۳) توجه (۴) تجسم دیداری (آزاد ۸۵)

۱۸- طبق تحقیقات ایبنگ‌هاوس اثر گذشت زمان بر مطالب آموخته شده کدام است؟

- (۱) با گذشت زمان مطالب آموخته شده با نسبت ثابتی فراموش می‌شوند.
(۲) اگر مطالب به خوبی آموخته شده باشند گذشت زمان بر آنها بی‌تأثیر است.
(۳) مطالب دشوار با گذشت زمان دیرتر از مطالب آسان فراموش می‌شوند.
(۴) هرچه زمان می‌گذرد مقدار فراموشی بیشتر می‌شود ولی نسبت فراموشی کاهش می‌یابد. (سراسری ۸۶)

۱۹- معلمی که «حافظه‌ی درازمدت» را به «کتابخانه» تشبیه می‌کند، از چه نوع راهبردی برای تسهیل یادگیری شاگردان خود استفاده کرده است؟

- (۱) بسط معنایی (۲) سازماندهی (۳) طبقه‌بندی (۴) مرور ذهنی (سراسری ۸۶)

۲۰- مهم‌ترین مشخصه‌ی حافظه کوتاه‌مدت کدام است؟

- (۱) گنجایش بسیار محدود آن (۲) نوع رمزگردانی آن (۳) فرآیند کدگذاری آن (۴) نوع بازیابی آن (آزاد ۸۶)

۲۱- آزمایش‌های ایبنگ‌هاوس درباره‌ی سرعت یادگیری و نگهداری مطالب چه چیزی را ثابت کرد؟

- (۱) آنان که دیرتر می‌آموزند زودتر نیز مطالب را فراموش می‌کنند.
(۲) آنان که زودتر می‌آموزند زودتر مطالب را فراموش می‌کنند.
(۳) آنان که زودتر می‌آموزند مطالب را دیرتر فراموش می‌کنند.
(۴) فراموشی بستگی به نوع مطالب و مقدار کوشش به کار رفته برای یادگیری دارد. (سراسری ۸۷)

۲۲- در توانایی بازیابی از حافظه بلندمدت، «عدم استفاده» می‌تواند موجب ..... گردد.

- (۱) بی‌توجهی (۲) سرعت عمل (۳) فراموشی (۴) نارسایی حافظه (سراسری ۸۷)

- ۲۳- مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات از حافظه حسی چیست؟
 (۱) جانشینی مطالب (۲) گذشت زمان (۳) نظریه تداخل (۴) بی‌توجهی (آزاد ۸۷)
- ۲۴- حافظه‌ی کوتاه‌مدت را می‌توان حافظه‌ی هشیار آدمی دانست، زیرا .....
 (۱) فرد از تمام محتوای آن آگاه است. (۲) با اطلاعاتی که در ذهن موجود است، سر و کار دارد. (۳) به صورت یک تدبیر ذهنی برای رفع نیازهای آنی عمل می‌کند. (۴) به ما امکان نگهداری اطلاعات را برای مدتی محدود می‌دهد. (آزاد ۸۷)
- ۲۵- به استثنای مفهوم .....، سایر مفاهیم جزئی از عناصر الگوی پردازش اطلاعات است.
 (۱) توجه (۲) حافظه کاری (۳) فراشناخت (۴) خودپنداره (سراسری ۸۸)
- ۲۶- مشخصه کدام حافظه، گنجایش بسیار محدود آن است؟
 (۱) معنایی (Semantic Memory) (۲) حسی (Sensory Memory) (۳) رویدادی (Episodic Memory) (۴) فعال (Working Memory) (سراسری ۸۸)
- ۲۷- از نظر روان‌شناسان پردازش اطلاعات، کدام یک از عوامل نقش مهم‌تری در یادگیری دارد؟
 (۱) توجه به محرک (۲) حافظه کوتاه‌مدت (۳) ثبت حسی (۴) تقویت (سراسری ۸۸)
- ۲۸- فرآیندهای حافظه عبارت‌اند از:
 (۱) گنجایش و طول مدت نگهداری (۲) حافظه‌های حسی - کوتاه‌مدت و دراز مدت (۳) تقطیع، تکرار و گسترش (۴) مرور، بسط و سازماندهی (آزاد ۸۸)
- ۲۹- ذخیره اطلاعات به صورت گزاره و طرحواره در کدام حافظه صورت می‌گیرد؟
 (۱) معنایی (۲) رویدادی (۳) روندی (۴) روشی (آزاد ۸۸)
- ۳۰- کدام یک از گزینه‌های زیر در توجیه فراموشی، صحیح است؟
 (۱) محدودیت ظرفیت حافظه (۲) ناتوانی در دستیابی به مطالب (۳) فقدان انگیزه در بازاریابی (۴) ناآشنایی با مراحل پردازش (سراسری ۸۹)
- ۳۱- منظور از تعاملی بودن نظام پردازش اطلاعات چیست؟
 (۱) اطلاعات به صورت مراحل مرتبط با هم پردازش می‌شود. (۲) اطلاعاتی که قبلاً یادگرفته شده، مبنای توجه و پردازش است. (۳) سرنخ‌های محیطی موجب تعامل و یادگیری بهتر است. (۴) یادگیرنده با شیوه تحلیلی با مسائل برخورد می‌کند. (سراسری ۸۹)
- ۳۲- کدام عامل می‌تواند بیش از بقیه در انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت نقش داشته باشد؟
 (۱) خودتنظیمی (۲) تعمیم (۳) برنامه‌ریزی (۴) مرور ذهنی (سراسری ۸۹)
- ۳۳- در پردازش اطلاعات، طبق نظریه پردازش توزیع موازی .....
 (۱) اطلاعات به ترتیب و پشت سرهم در سه حافظه پردازش می‌شود. (۲) اطلاعات در مغز به صورت شبکه‌ای از پیوندها ذخیره می‌شود. (۳) اطلاعات در قسمت‌های مختلف مغز ذخیره می‌شود. (۴) اطلاعات در هر سه حافظه همزمان پردازش می‌شود. (آزاد ۸۹)
- ۳۴- هنگامی که دانش‌آموزی توانایی‌های خویش را برای راندن دوچرخه یا استفاده از صفحه کلید رایانه به کار می‌گیرد، از چه نوع حافظه‌ای استفاده می‌کند؟
 (۱) رویه‌ای (۲) آشکار (۳) معنایی (۴) رویدادی (سراسری ۹۰)
- ۳۵- دو عنصر تشکیل‌دهنده «محتوای حافظه بلندمدت» کدام‌اند؟
 (۱) اخباری و رویه‌ای (۲) طرحواره‌ها و مفاهیم (۳) فرآورده‌ها و نتایج (۴) واحدهای شناختی و اسنادها (سراسری ۹۲)
- ۳۶- آزمایش‌های «ابینگه‌اوس» در مورد سرعت یادگیری و حافظه، بیانگر کدام یک بود؟
 (۱) آنان که زودتر می‌آموزند، دیرتر فراموش می‌کنند. (۲) یادگیرندگانی که زودتر می‌آموزند، زودتر فراموش می‌کنند. (۳) فراموشی در انسان به نوع مطالب و کوشش او بستگی دارد. (۴) آنان که دیرتر می‌آموزند، مطالب را دیرتر فراموش می‌کنند. (سراسری ۹۳)

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هفتم

۱- گزینه «۳» در نظریه خبرپردازی یادگیری تأکید شده است که سازمان دادن مطالب یادگیری برای بازیابی اطلاعات از حافظه بسیار ضروری است، بنابراین سازمان دادن مطالب هم یادگیری را آسان و هم به یادآوری کمک می‌کند.

۲- گزینه «۴» زمانی که گنجایش حافظه تکمیل می‌شود، اطلاعات قبلی باید از آن خارج گردند تا اطلاعات تازه وارد آن شوند، به این پدیده، جانشینی اطلاعات می‌گویند که این امر به خاطر گنجایش محدود (7 ± 2) حافظه کوتاه‌مدت است.

۳- گزینه «۱» با اینکه حافظه کوتاه‌مدت محدود به (7 ± 2) ماده است، استفاده از تدابیری که تقطیع (دسته‌بندی کردن اطلاعات) نام دارد می‌تواند ظرفیت حافظه را افزایش دهد.

۴- گزینه «۴» برای جلوگیری از فراموشی مطالب، باید اطلاعات را مرتباً تکرار کنیم. چون اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت رمزگردانی می‌شوند، این حافظه را حافظه فعال می‌گویند که مقدار زیادی از فرآیند خبرپردازی شناختی در این حافظه انجام می‌گیرد، اما گنجایش این حافظه محدود (7 ± 2) است.

۵- گزینه «۲» حافظه به سه نوع تقسیم می‌شود: ۱- حافظه‌ی حسی ۲- حافظه‌ی کوتاه‌مدت ۳- حافظه‌ی بلند مدت. اطلاعات در اولین حافظه (حسی) ۱ تا ۳ ثانیه می‌ماند، بعد وارد حافظه کوتاه‌مدت می‌شود و برای ۱۵ تا ۳۰ ثانیه نگهداری می‌شود و بعد به حافظه بلندمدت بعد از رمزگردانی انتقال داده می‌شوند. ارتباط بین حافظه کوتاه‌مدت و بلندمدت، دو طرفه است یعنی هم اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به درازمدت می‌رود و هم بالعکس.

۶- گزینه «۴» منظور از حافظه‌ی رویدادی، خاطرات ما از تجارب شخصی خودمان است.

۷- گزینه «۳» روان‌شناسان شناختی عقیده دارند فراموشی عبارت است از: ناتوانی در حصول مجدد یا بازیابی اطلاعات از حافظه‌ی بلند مدت یا ناتوانی در پیدا کردن اطلاعات. بنابراین زمانی که اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت وارد حافظه بلند مدت می‌شود، باید تکرار یا مرور، سازماندهی و طبقه‌بندی شود تا در روشن ساختن فرآیندهای رمزگردانی و بازیابی که مربوطه به حافظه بلند مدت است، کمک کنند. فراموشی در حافظه بلند مدت به دلیل عدم سازماندهی درست است.

۸- گزینه «۳» حافظه‌ی مربوط به چگونگی انجام امور، به ویژه فعالیت‌های فیزیکی یا جسمانی، مانند بازی‌های ورزشی را حافظه‌ی روندی یا روشی می‌نامند که در این نوع حافظه، اطلاعات ظاهراً در یک رشته زوج محرک - پاسخ ذخیره می‌شوند.

۹- گزینه «۱» فراموشی در حافظه حسی به دلیل بی‌توجهی است (محو اثر)؛ از آنجا که گنجایش حافظه کوتاه‌مدت محدود است، زمانی که این گنجایش تکمیل می‌شود، اطلاعات قبلی باید از آن خارج گردند تا اطلاعات تازه وارد آن شوند، به این پدیده جانشینی اطلاعات گویند. بنابراین عامل مهم فراموشی مطالب در حافظه کوتاه‌مدت، پدیده جانشینی است و در حافظه دراز مدت سازماندهی ناقص مطالب، روش‌های غلط بازیابی، تداخل و سرکوبی از عوامل مهم فراموشی هستند.

۱۰- گزینه «۳» برای انتقال اطلاعات از حافظه حسی به حافظه کوتاه‌مدت از توجه (موادی که مورد توجه واقع می‌شوند، به حافظه کوتاه‌مدت انتقال می‌یابند) و برای فرآیند انتقال از حافظه کوتاه‌مدت به بلند مدت، از تکرار و رمزگردانی (موادی که مورد تکرار و رمزگردانی واقع می‌شوند، به حافظه بلندمدت انتقال می‌یابند) استفاده می‌شود.

۱۱- گزینه «۲» نخستین مرحله خبرپردازی، اندوزش اطلاعات است که بر اساس آن، اطلاعات برای ۱ تا ۳ ثانیه در حافظه حسی ثبت می‌شوند و در صورتی که این اطلاعات مورد توجه قرار گیرند، وارد حافظه کوتاه‌مدت می‌شوند و به صورت رمز درمی‌آیند. این رمزگردانی برای نگهداری اطلاعات و یادگیری آنها بسیار اهمیت دارد، زیرا برای ورود اطلاعات به حافظه دراز مدت اطلاعات باید رمزگردانی شوند. این اطلاعات برای مدت ۳۰ ثانیه در حافظه کوتاه‌مدت باقی می‌مانند و بعد وارد حافظه بلند مدت می‌شوند.

۱۲- گزینه «۲» حافظه کوتاه‌مدت همان حافظه فعال است که اطلاعات را به مدت ۳۰ ثانیه حفظ می‌کند.

۱۳- گزینه «۱» گنجایش حافظه دراز مدت نامحدود است و به عنوان حافظه تمامی عمر شناخته شده است.

۱۴- گزینه «۱» ما از طریق حواس بینایی، شنوایی، چشایی، بویایی و لمس کردن، اطلاعات را دریافت می‌کنیم، اما بیشتر از همه از حواس بینایی و شنوایی استفاده می‌کنیم. ولی از طریق حس بینایی، بیشترین اطلاعات به حافظه یا مخزن پژواکی وارد می‌شود.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۵- گزینه «۱» کدگذاری (رمزگردانی) و ذخیره‌سازی و بازیابی سه مرحله حافظه به شمار می‌آیند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۶- گزینه «۱» زمانی که اطلاعات قبلاً آموخته شده سبب شوند که نتوانیم اطلاعات تازه یاد گرفته شده را به یاد آوریم، به این نوع تداخل، بازداری پیش‌گستر گویند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۷- گزینه «۲» بسط یا گسترش معنایی؛ روشی است که از آن طریق، یادگیرنده به مطالبی که می‌خواهد بیاموزد چیزهایی را می‌افزاید یا آنها را گسترده‌تر می‌کند تا آن مطالب را بیشتر قابل یادگیری و یادآوری نماید.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۸- گزینه «۴» طبق تحقیقات ابینگ‌هاوس؛ اثر گذشت زمان بر مطالب آموخته‌شده طوری است که هر چه زمان می‌گذرد، مقدار فراموشی بیشتر می‌شود ولی نسبت فراموشی کاهش می‌یابد.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۹- گزینه «۱» راهبردهای شناختی عبارت‌اند از: ۱- تکرار و مرور ۲- بسط معنایی ۳- سازماندهی. در بسط معنایی سعی داریم اطلاعات تازه را به اطلاعات قبلاً آموخته شده ربط دهیم که روش‌های آن عبارت‌اند از: ۱- استفاده از واسطه‌ها ۲- تصویرسازی ذهنی ۳- کلمه کلید ۴- روش مکان‌ها ۵- سر واژه.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۰- گزینه «۱» مهم‌ترین ویژگی حافظه کوتاه‌مدت، گنجایش محدود آن است و شامل ۷±۲ ماده اطلاعاتی است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۱- گزینه «۲» طبق نتایج آزمایش‌های ابینگ‌هاوس درباره‌ی سرعت یادگیری و نگهداری مطالب (فراموشی)؛ یادگیری و فراموشی، هر دو در ابتدا در سطح بالایی هستند، یعنی هم سرعت یادگیری بالاست و هم میزان فراموشی. این امر تا جایی ادامه پیدا می‌کند که میزان فراموشی و یادگیری فرد ثابت می‌شود. بنابراین می‌توان گفت افرادی که زودتر یاد می‌گیرند، زودتر هم فراموش می‌کنند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۲- گزینه «۳» صاحب‌نظران با بیان کردن مفهوم بازیابی معتقدند که هیچ چیز به خودی خود و بر اثر مرور زمان از حافظه دراز مدت محو نمی‌شود و علت فراموشی، عدم امکان دسترسی و عدم استفاده ما از خاطرات موجود در این حافظه است. بنابراین علت فراموشی در حافظه درازمدت، محو شدن اطلاعات از این حافظه نیست، بلکه عدم امکان دسترسی و استفاده از این اطلاعات است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

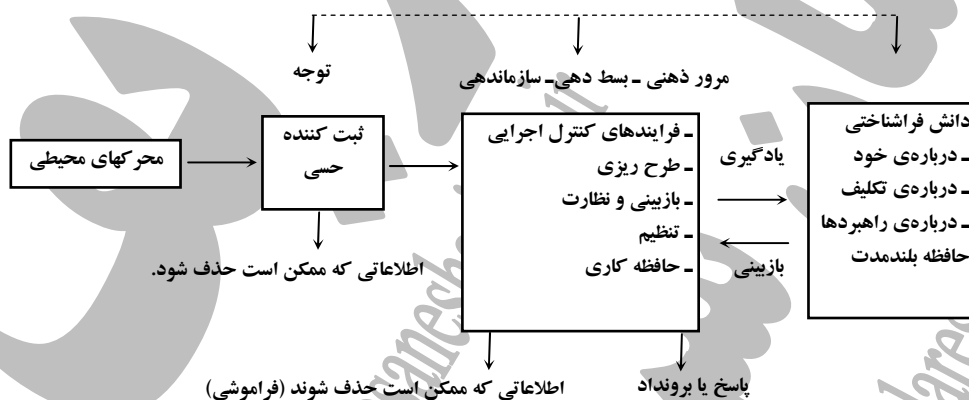
۲۳- گزینه «۴» مهم‌ترین عامل فراموشی در حافظه حسی، بی‌دقتی و بی‌توجهی است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۴- گزینه «۱» حافظه کوتاه‌مدت را حافظه هوشیاری می‌نامند، چون فرد از تمام محتوای آن آگاه است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲۵- گزینه «۴» الگوی پردازش اطلاعات را می‌توان در شکل زیر خلاصه کرد:

۲۶- گزینه «۴» پردازش اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت (فعال یا کاری) با دو محدودیت روبه‌روست:

۱- گنجایش ۲- دوام یا مدت. حافظه فعال بزرگسالان در هر واحد زمانی می‌تواند ۵ الی ۹ قطعه از اطلاعات را نگه دارد که با عدد سحرآمیز 7 ± 2 مشخص شده است. این محدودیت را می‌توان تا حدودی از طریق تقطیع، سازماندهی، تمرین یا مرور ذهنی و معنی‌دار کردن اطلاعات کنترل کرد.

۲۷- گزینه «۱» پردازش اطلاعات با دریافت محرک‌های محیطی شروع می‌شود. فرآیندهای کنترل‌کننده حسی شامل توجه و بازشناسی است که اگر فرد نسبت به محرک‌های محیطی توجه کافی نداشته باشد، اطلاعات به طور انتخابی توجه و بازشناسی نمی‌شود و در این صورت از حافظه حذف می‌شوند. بنابراین برای اینکه اطلاعات حسی وارد حافظه کوتاه‌مدت و سپس بلندمدت شود، توجه به محرک‌های محیطی لازم و مهم است.

۲۸- گزینه «۴» تکرار یا مرور، بسط یا گسترش و سازماندهی، راهبردهای شناختی یا استراتژی‌های شناختی حافظه محسوب می‌شوند.

۲۹- گزینه «۱» در حافظه‌ی معنایی یعنی حافظه‌ای که در آن معانی ذخیره می‌شوند؛ معانی یا به صورت گزاره ذخیره می‌شوند یا به صورت طرحواره.

۳۰- گزینه «۲» فراموشی یعنی ناتوانی در به یادآوردن اطلاعات از حافظه دراز مدت. یادگیری واقعی به اندوزش اطلاعات در حافظه دراز مدت و فراموشی واقعی به از بین رفتن اطلاعات از این حافظه گفته می‌شود. در مسیر انتقال اطلاعات از حافظه حسی به کوتاه‌مدت؛ بی‌توجهی و در مسیر انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت؛ گذشت زمان و جانشینی مطالب جدید و در حافظه بلند مدت؛ واپس‌زنی، تداخل و مشکل بازیابی، مهم‌ترین عوامل فراموشی هستند. مهم‌ترین توجیه برای فراموشی، ناتوانی در دستیابی به اطلاعات است و این امر به دلیل عدم دسترسی به نشانه یا سرنخ‌های لازم برای بازیابی اطلاعات است (مشکل بازیابی).

۳۱- گزینه «۲» منظور از تعاملی بودن نظام پردازش اطلاعات، آن است که اطلاعات قبلاً یاد گرفته‌شده، مبنای توجه و پردازش قرار می‌گیرد.

۳۲- گزینه «۴» اگر بخواهیم اطلاعات موجود در حافظه کوتاه‌مدت را برای مدت زمان بیشتری نگه داریم، باید از راهبرد تکرار کردن یا مرور ذهنی استفاده کنیم. گنجایش این حافظه 7 ± 2 ماده است که از طریق تقطیع (دسته‌بندی اطلاعات به واحدها یا قطعه‌های کمتر) می‌توان ظرفیت این حافظه را افزایش داد.

۳۳- گزینه «۴» نظریه پردازش توزیع موازی بیان می‌دارد که اطلاعات در هر سه حافظه حسی، کوتاه‌مدت و دراز مدت همزمان پردازش می‌شوند؛ یعنی هر سه بخش حافظه آدمی، اطلاعات واحدی را با هم پردازش می‌کنند.

۳۴- گزینه «۱» حافظه مربوط به چگونگی انجام امور، به ویژه فعالیت‌های فیزیکی یا جسمی مانند فعالیت‌های ورزشی را حافظه روندی یا روشی یا رویه‌ای می‌گویند. در حافظه روندی، دانش روندی ذخیره می‌شود. دانش روندی، دانش چگونه انجام دادن کارهاست. ویژگی مهم مهارت‌هایی که با دانش روندی مشخص می‌شوند خودکاری آنهاست. منظور از خودکاری این است که تا چه اندازه مهارت مورد نظر بدون کوشش هشیارانه و اندیشیدن مرحله به مرحله صورت می‌پذیرد.

۳۵- گزینه «۱» حافظه رویه‌ای بیشتر به اطلاعات رفتاری محدود است و معمولاً به پردازش اطلاعات در سطوح بالاتر شناختی نیازمند نیست. حافظه اخباری؛ منظور از دانش بیانی (اخباری) دانش درباره چه چیزی امور است.

۳۶- گزینه «۲» یادگیرندگانی که زودتر می‌آموزند، زودتر فراموش می‌کنند.

فصل هشتم

« نظریه یادگیری سازندگی »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هشتم

- کجه ۱-** روش آموزش شاگردمحوری بیشتر مورد حمایت کدام یک از نظریه‌های یادگیری زیر است؟ (سراسری ۸۰)
- (۱) نظریه‌ی شناختی - اجتماعی بندورا
(۲) نظریه‌ی سازندگی یا ساختن‌گرایی
(۳) نظریه‌ی شناختی گشتالت
(۴) نظریه‌ی شرطی‌سازی کنشگر- وسیله‌ای
- کجه ۲-** کدام یک از متغیرهای زیر در نظریه «کرت لوین» در یادگیری اهمیت دارد؟ (آزاد ۸۰)
- (۱) مجاورت
(۲) تقویت
(۳) تقویت‌های منظم
(۴) رشد ذهنی یادگیرنده
- کجه ۳-** در پس نظریه سازندگی کدام اردوگاه فلسفی وجود دارد؟ (آزاد ۸۱)
- (۱) اثبات‌گرایی
(۲) تداعی‌گرایی
(۳) پساثبات‌گرایی
(۴) خردگرایی
- کجه ۴-** کدام یک از متغیرهای زیر در یادگیری از نظر «کرت لوین» با اهمیت‌تر است؟ (آزاد ۸۱)
- (۱) فضای روانی
(۲) ساخت موضوع
(۳) تقویت‌های منظم
(۴) رشد ذهنی یادگیرنده
- کجه ۵-** نظریه سازندگی، یک رویکرد بر پایه یادگیری به روش ..... است. (آزاد ۸۲)
- (۱) بحث گروهی
(۲) آموزش مستقیم
(۳) اکتشافی هدایت شده
(۴) آموزش اکتشافی
- کجه ۶-** حرف اصلی و اساسی نظریه‌های سازنده‌گرایی یا سازندگی در مورد یادگیری کدام است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) تقویت در یادگیری نقش اصلی را دارد.
(۲) ما نمی‌توانیم به هیچ‌کس چیزی یاد بدهیم.
(۳) در یادگیری، عوامل ژنتیکی تأثیر اساسی دارند.
(۴) یادگیری مستلزم تکرار و تمرین مطالب است.
- کجه ۷-** فلسفه بنیادی نظریه یادگیری سازندگی کدام است؟ (آزاد ۸۵)
- (۱) فلسفه نسبیت‌باوری
(۲) فلسفه واقع‌گرایی
(۳) فلسفه عینیت‌باوری
(۴) فلسفه تجربه‌گرایی منطقی
- کجه ۸-** باور جان دیویی: از جهت فعال، تجربه ..... است و از جهت منفعل، تجربه ..... است. (آزاد ۸۵)
- (۱) فهمیدن - کوشیدن
(۲) ادراک کردن - احساس کردن
(۳) احساس کردن - ادراک کردن
(۴) کوشیدن - فهمیدن

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هشتم

- ۱- گزینه «۳» نظریه سازندگی مبتنی بر فاصله پسااثبات‌گرایی است. پیروان این نظریه، علوم را نسبی می‌دانند و تأکید آنها بر آموزش شاگردمحوری است.
- ۲- گزینه «۴» کورت لوین می‌گوید: همه‌ی واقعیت‌های روان‌شناختی، فضای زندگی را تشکیل می‌دهند و تغییر در هر یک از این واقعیت‌ها بر تمامی فضای زندگی تأثیر می‌گذارد.
- ۳- گزینه «۳» پسااثبات‌گرایی نام دیگر فلسفه‌ی نسبیت‌گرایی است و نسبیت‌گرایی زیربنای نظریه‌ی سازندگی است.
- ۴- گزینه «۱» کورت لوین، یکی از روان‌شناسان گشتالتی اولیه، نظریه‌ی میدانی روان‌شناسی و مفهوم فضای زندگی را ارائه داده است که در آن گفته می‌شود: «واقعیت روان‌شناختی، فضای زندگی ما را تشکیل داده‌اند که بر رفتار تأثیر می‌گذارند».
- ۵- گزینه «۴» بهترین روش آموزشی برخاسته از نظریه‌ی سازندگی، روش آموزشی مبتنی بر یادگیری اکتشافی است.
- ۶- گزینه «۲» نظریه‌پردازان سازندگی بیشتر طرفدار رویکرد پسامدرنیسم یا پسااثبات‌گرایی هستند که تأکید آنها بر این است که دانش، امری نسبی است و خود یادگیرنده در ساختن دانش نقش اساسی دارد. پس دانش هر فرد منحصر به خود اوست و ما نمی‌توانیم به هیچ‌کس چیزی یاد بدهیم.
- ۷- گزینه «۱» نسبیت‌گرایی، فلسفه‌ی اصلی و زیربنای نظریه‌ی سازندگی است.
- ۱۰- گزینه «۳» پیروان نظریه‌ی سازندگی بر نقش فعال یادگیرنده از درک و فهم و معنی بخشیدن به اطلاعات تأکید می‌کنند و دانش را یک پدیده‌ی سازندگی اجتماعی می‌دانند.

فصل نهم

« انگیزش در یادگیری »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل نهم

۱- دانش‌آموزی که در انجام فعالیت‌های تحصیلی خود دارای سابقه‌ی مستمر موفقیت است، وقتی که شکستی را تجربه می‌کند، بیشتر ممکن است آن را به کدام عامل نسبت دهد؟

- (۱) بدشانسی
(۲) توانایی
(۳) نداشتن برنامه‌ی درست مطالعه
(۴) عدم سعی و کوشش در یادگیری

۲- انجام دادن موفقیت‌آمیز کدام یک از تکالیف زیر تصور مثبت‌تری از توانایی خود در یادگیرنده ایجاد می‌کند؟

- (۱) تکالیف خیلی ساده
(۲) تکالیف خیلی دشوار
(۳) تکالیف کاملاً ناآشنا
(۴) تکالیف نسبتاً دشوار

۳- ابعاد اسناد بر اساس « نظریه‌ی واینر » کدام‌اند؟

- (۱) انگیزش، اطمینان، پی‌آمد
(۲) محتوی، عملیات، فرآورده
(۳) انعطاف‌پذیری، سیالی، اصالت
(۴) منبع‌علیت، ثبات، کنترل‌پذیری

۴- بر طبق نظریه‌ی ویگفیلد، یک دانش‌آموز با محور نظارت و مرکز کنترل « درونی»، احتمالاً موفقیت خود را به کدام عامل نسبت می‌دهد؟

- (۱) سعی و کوشش
(۲) شانس و اقبال
(۳) توانایی و تلاش خود
(۴) سهولت و سادگی تکلیف

۵- کدام یک از عوامل زیر برای یادگیری، ایجاد انگیزش می‌کند؟

- (۱) واداشتن یادگیرندگان به انجام تکالیف درسی
(۲) توضیح دادن نکات پیچیده درس از سوی معلم
(۳) شرکت دادن یادگیرندگان در انتخاب هدف‌های درس
(۴) توضیح دادن اینکه یادگیری مطلب دارای اهمیت است.

۶- دانش‌آموزی که دارای منبع بیرونی کنترل است، نمره‌ی اتفاقی خوب خود را به چه چیزی نسبت می‌دهد؟

- (۱) توانایی شخصی
(۲) سعی و کوشش
(۳) احساس شایستگی
(۴) خوش‌شانسی

۷- یک معلم در تغییر نسبت دادن دانش‌آموزی که درماندگی آموخته‌شده دارد، باید کوشش اصلی را بر کدام تغییر اسنادی بگذارد؟

- (۱) از درون به بیرون
(۲) از ثبات به عدم ثبات
(۳) از کنترل به عدم کنترل
(۴) از فقدان توانایی به فقدان کوشش

۸- نیروی اساسی انگیزشی در نظریه مازلو کدام است؟

- (۱) خودشکوفایی
(۲) تعلق و وابستگی
(۳) نیازهای زیستی
(۴) نیاز به احترام

۹- از نظر مازلو، تعلیم و تربیت وظیفه دارد که:

- (۱) جاذبه نیازهای کمبود را کاهش دهد.
(۲) نیازهای کمبود را بی‌خطر جلوه دهد.
(۳) جاذبه نیازهای رشد را کاهش دهد.
(۴) نیازهای رشد را بی‌خطر جلوه دهد.

۱۰- یک رویداد محیطی که دانش‌آموز را به سوی رفتار خاص می‌کشاند یا از آن دور می‌کند، چه نام دارد؟

- (۱) پیامد رفتار
(۲) سایق رفتار
(۳) مشوق رفتار
(۴) پاسخ رفتار

۱۱- معلمی که می‌گوید: «من دیروز بیمار بودم و در نتیجه نتوانستم خوب تدریس کنم»، از کدام ابعاد یا جنبه‌های نسبت دادن استفاده می‌کند؟

- (۱) بیرونی پایدار (۲) درونی ناپایدار (۳) درونی پایدار (۴) بیرونی ناپایدار
(سراسری ۸۱)

۱۲- درباره‌ی رابطه انگیزش با یادگیری، کدام یک از بیانات زیر درست است؟

- (۱) در نظریه‌های آموزشی بین یادگیری و انگیزش چندان تمایزی داده نشده است.
(۲) انگیزش، هدف اصلی یادگیری است، پس وظیفه‌ی اصلی معلم ایجاد انگیزش است.
(۳) یادگیری مستقل از انگیزش است، لذا می‌توان بدون نگرانی از کمبود انگیزش آموزش داد.
(۴) انگیزش نیروی محرک جهت‌دهنده به یادگیری است، لذا بدون ایجاد انگیزش نمی‌توان آموزش داد.
(سراسری ۸۱)

۱۳- دانش‌آموزان کم‌آموز، در چه زمینه‌ای مشکل دارند؟

- (۱) استعدادها ویژه (۲) انگیزش برای یادگیری (۳) تبدیل یادگیری به عملکرد (۴) استعداد کلی یادگیری
(سراسری ۸۲)

۱۴- معلم باید بکوشد تا روند غلط زیر را به کدام روند پیشنهادی تغییر دهد؟

- «شکست ← فقدان توانایی ← احساس عدم شایستگی ← کاهش عملکرد»
(۱) شکست ← فقدان کوشش ← احساس گناه ← افزایش عملکرد
(۲) شکست ← بدشانسی ← کاهش احساس گناه ← افزایش عملکرد
(۳) شکست ← فقدان توانایی ← کاهش احساس گناه ← افزایش عملکرد
(۴) شکست ← احساس گناه ← افزایش عملکرد ← کاهش احساس گناه
(سراسری ۸۲)

۱۵- اگر معلمی علت موفقیت دانش‌آموزان خود را به تلاش آنها نسبت دهد، از کدام اسناد برای انگیزش دانش‌آموزان استفاده کرده است؟

- (۱) درونی و باثبات (۲) درونی و بی‌ثبات (۳) بیرونی و باثبات (۴) بیرونی و بی‌ثبات
(سراسری ۸۳)

۱۶- دانش‌آموزی که دارای منبع درونی با ثبات کنترل است، نمره بد امتحانی خود را به چه چیزی نسبت می‌دهد؟

- (۱) سختی امتحان (۲) بدشانسی خود (۳) هوش کم خود (۴) بد نمره دادن معلم
(سراسری ۸۳)

۱۷- کدام عبارت در رابطه با انگیزش و انگیزه صحیح است؟

- (۱) انگیزش را می‌توان علت اختصاصی یک رفتار مشخص دانست.
(۲) انگیزش نیرودهنده و انگیزه مشخص‌کننده جهت رفتار است.
(۳) عوامل مؤثر بر حالت انگیزشی ما، صرفاً عوامل درونی هستند.
(۴) انگیزه حالت مشخصی است که سبب ایجاد رفتاری معین می‌شود.
(سراسری ۸۳)

۱۸- درست‌ترین گزینه کدام است؟

- ساختارهای شناختی کمابیش پایدار که باورهای فرد را درباره رویدادها و سبب‌های آن شکل می‌دهد، چه نام دارد؟
(۱) طرحواره علیتی (۲) اشاره‌های اطلاعاتی خاص (۳) ویژگی‌های فردی (۴) فرآیند نسبت دادن
(آزاد ۸۳)

۱۹- در تعریف اسناد، کدام جمله صحیح‌تر است؟

- (۱) افرادی که مفهوم خود آنها از توانایی، پایین است، موفقیت خود را به عوامل بیرونی نسبت می‌دهند.
(۲) افرادی که مفهوم خود آنها از توانایی، بالا است، موفقیت خود را به عوامل بیرونی نسبت می‌دهند.
(۳) افرادی که سابقه موفقیت آنها زیاد است، انتظارات خود را به عوامل درونی نسبت می‌دهند.
(۴) افرادی که سابقه موفقیت آنها کم است، انتظارات خود را به عوامل درونی نسبت می‌دهند.
(آزاد ۸۳)

۲۰- اگر دانش‌آموزی نمره‌ی « بیست » خود در درس تاریخ را به سادگی آن درس نسبت دهد، از کدام منبع اسناد استفاده کرده است؟

(سراسری ۸۴)

- (۱) بیرونی قابل کنترل (۲) درونی قابل کنترل (۳) بیرونی غیر قابل کنترل (۴) درونی غیر قابل کنترل

۲۱- اگر والدین موفقیت فرزند خود در درس ریاضی را به هوش و استعداد او در ریاضی نسبت دهند، از کدام منبع انگیزشی استفاده کرده‌اند؟

(سراسری ۸۴)

- (۱) بیرونی و پایدار (۲) درونی و پایدار (۳) درونی و ناپایدار (۴) بیرونی و ناپایدار

۲۲- « انگیزش درونی » در کدام فعالیت زیر دیده می‌شود؟

(سراسری ۸۴)

- (۱) حل مسائل ریاضی به دلیل دوست داشتن ریاضی (۲) سخت‌کوشی برای به دست آوردن نمره‌ی خوب
(۳) انجام دادن تکالیف و پیش‌گیری از تنبیه معلم (۴) دستیابی به اهداف به منظور تأمین نظر والدین

۲۳- در نظریه اسناد نتایج موفقیت و شکست بر حسب اسناد رفتار، از نظر عاطفی متفاوت است. کدام عبارت در این رابطه صحیح است؟

(سراسری ۸۴)

- (۱) دانش‌آموزی که شکست خود را به عدم تلاش نسبت می‌دهد، احساس گناه می‌کند.
(۲) دانش‌آموزی که موفقیت خود را به شانس نسبت می‌دهد، احساس غرور می‌کند.
(۳) دانش‌آموزی که موفقیت خود را به توانایی بالا نسبت می‌دهد، احساس خاصی ندارد.
(۴) دانش‌آموزی که شکست خود را به عدم توانایی نسبت می‌دهد، احساس گناه می‌کند.

۲۴- برابر تحقیقات انجام شده، رویدادهای بیرونی که ادراک منبع علیت درونی را به وجود می‌آورند، انگیزش درونی را در یادگیرنده به وجود می‌آورند، زیرا نیاز به:

(آزاد ۸۴)

- (۱) پیشرفت را ارضا می‌کنند. (۲) قدرت را ارضا می‌کنند. (۳) خودمختاری را ارضا می‌کنند. (۴) پیوستگی را ارضا می‌کنند.

۲۵- دانش‌آموزی که منبع درونی کنترل دارد، نمره بد خود را به کدام مورد نسبت می‌دهد؟

(سراسری ۸۵)

- (۱) بدشانسی (۲) سختی امتحان (۳) سختگیری معلم (۴) عدم مطالعه دقیق درس

۲۶- اگر موفقیت یا شکست یادگیرندگان به شانس نسبت داده شود، از کدام یک از منابع اسناد استفاده شده است؟

(سراسری ۸۵)

- (۱) درونی پایدار (۲) درونی ناپایدار (۳) بیرونی ناپایدار (۴) بیرونی پایدار

۲۷- اگر معلمی از « تلاش » دانش‌آموزان به عنوان منبعی برای برانگیختن آنها استفاده کند، کدام یک از منابع اسنادی زیر مورد استفاده قرار گرفته است؟

(سراسری ۸۵)

- (۱) بیرونی پایدار (۲) بیرونی ناپایدار (۳) درونی پایدار (۴) درونی ناپایدار

۲۸- واضح نظر به منبع یا مکان کنترل چه نام دارد؟

(آزاد ۸۵)

- (۱) واینر (۲) هابور (۳) روتر (۴) گریندر

۲۹- اگر دانش‌آموزی موفقیت خود را به « سادگی » امتحان نسبت بدهد، منبع اسناد او کدام است؟

(سراسری ۸۶)

- (۱) بیرونی و قابل کنترل (۲) بیرونی و غیر قابل کنترل (۳) درونی و قابل کنترل (۴) درونی و غیر قابل کنترل

۳۰- با توجه به مطالبی که درباره‌ی ویژگی‌های ورودی عاطفی می‌دانید، بهترین راه مقابله با مشکل کمبود انگیزش کدام است؟

(سراسری ۸۶)

- (۱) کاهش سطح دشواری تکلیف (۲) ارائه تمرین و تکلیف‌های بیشتر
(۳) ایجاد ارتباط بین یادگیری‌های قبلی و بعدی (۴) هماهنگ کردن تکالیف با سطح توانایی فراگیران

- ۳۱- دانش آموزی که دارای منبع درونی کنترل می‌باشد، موفقیت خود را در امتحان به چه چیزی نسبت می‌دهد؟ (آزاد ۸۶)
- (۱) آسانی سوالات (۲) خوش‌شانسی (۳) مطالعه‌ی دقیق درس (۴) مهارت آموزش معلم
- ۳۲- اگر معلمی «موفقیت» دانش آموز را به «توانایی» او نسبت دهد، از کدام اسناد استفاده کرده است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) بیرونی و پایدار (۲) بیرونی و ناپایدار (۳) درونی و پایدار (۴) درونی و ناپایدار
- ۳۳- در کدام نوع اسناد، موفقیت به «تلاش یادگیرنده» نسبت داده می‌شود؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) بیرونی و پایدار (۲) بیرونی و ناپایدار (۳) درونی و پایدار (۴) درونی و ناپایدار
- ۳۴- اگر موفقیت در تحصیل به «تلاش» نسبت داده شود، از کدام اسناد استفاده شده است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) بیرونی و قابل کنترل (۲) بیرونی و غیرقابل کنترل (۳) درونی و قابل کنترل (۴) درونی و غیرقابل کنترل
- ۳۵- درماندگی آموخته‌شده به یادگیرندگانی اشاره دارد که: (آزاد ۸۸)
- (۱) کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند. (۲) از فقدان توانایی، احساس شرمساری می‌کنند.
(۳) از فقدان کوشش احساس گناه می‌کنند. (۴) شکست خود را به بخت و اقبال نسبت می‌دهند.
- ۳۶- اگر دانش آموزی موفقیت خود را حاصل «تأیید و تشویق» معلم بداند، از کدام اسناد استفاده کرده است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) درونی و ناپایدار (۲) درونی و پایدار (۳) بیرونی و پایدار (۴) بیرونی و ناپایدار
- ۳۷- این تمایل که تکالیف ناقص بهتر از تکالیف کامل به یاد می‌آید، تحت تأثیر کدام اثر است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) هاله‌ای (Halo) (۲) زایگاریک (Zeigarnik) (۳) گارسیا (Garcia) (۴) کرسیپی (Crespi)
- ۳۸- کدام الگوی نسبت می‌تواند یادگیرنده‌ای را که شکست خورده است به کوشش بیشتر برانگیزاند؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) درونی، ناپایدار و قابل کنترل (۲) درونی، پایدار و غیر قابل کنترل
(۳) بیرونی، ناپایدار و غیر قابل کنترل (۴) بیرونی، پایدار و غیر قابل کنترل
- ۳۹- همه‌ی مفاهیم، خواصی مشابه مفهوم اثر زایگاریک دارند به جز ..... (سراسری ۹۰)
- (۱) تعادل شناختی (۲) رسش (۳) تقویت (۴) انگیزش

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل نهم

۱- گزینه «۱» افرادی که دارای سابقه‌ی موفقیت هستند، انتظار موفقیت را دارند. این افراد احتمالاً شکست را به یک علت بی‌ثبات یا بیرونی چون حالت روحی، بخت و اقبال و... نسبت می‌دهند.

۲- گزینه «۴» افرادی که دارای تکالیف با درجه دشواری متوسط باشند، بازدهی بالاتری را از خود نشان می‌دهند، ولی اگر موفقیت در یک تکلیف نسبتاً مشکل به دست آید، تصور مثبت‌تری در فرد ایجاد می‌شود. این افراد در تکالیف نسبتاً مشکل بهتر از تکالیف ساده عمل می‌کنند.

۳- گزینه «۴» واینر در نظریه خود اسناد را به سه بعد تقسیم می‌کند که شامل: ۱- منبع علیت (درونی - بیرونی) ۲- ثبات (بی‌ثبات و باثبات) ۳- کنترل‌پذیری (کنترل‌ناپذیر، کنترل‌پذیر) اصلی را توانایی، کوشش، دشواری تکلیف، حالت روحی یا بیماری و... می‌داند.

۴- گزینه «۳» افرادی که موفقیت و شکست‌های خود را عموماً به شخص خود (کوشش یا توانایی شخصی) نسبت می‌دهند، دارای منبع کنترل درونی هستند.

۵- گزینه «۳» اگر دانش‌آموزان به طور فعال در انتخاب هدف‌های درسی دخالت داشته باشند، خودمختاری آنها افزایش می‌یابد و احساس شایستگی در آنها ایجاد می‌شود و این امر، انگیزش درونی آنها را بالا می‌برد.

۶- گزینه «۴» افرادی که موفقیت‌ها و شکست‌های خود را معمولاً به عوامل بیرونی (بخت و اقبال، دشواری تکلیف) نسبت می‌دهند، دارای منبع بیرونی هستند. توانایی، جزء منبع درونی با ثبات و غیر قابل کنترل به حساب می‌آید.

۷- گزینه «۴» تأکید مهم روش‌های آموزشی معلم با افزایش مفهوم خود کودک و کاهش اثر پدیده‌ی درماندگی آموخته شده، باید مبتنی بر تغییر دادن اسنادهای دانش‌آموزان از فقدان توانایی به فقدان کوشش باشد.

اسناد شکست ← فقدان توانایی ← احساس عدم شایستگی ← کاهش عملکرد؛ تبدیل شود به:
اسناد شکست ← فقدان کوشش ← احساس گناه ← افزایش عملکرد.

۸- گزینه «۳» در نظریه‌ی مازلو، نیازهای اساسی (کمبود یا کاستی)، زمانی که ارگانسیم در رابطه با یک نیاز کمبودی دارد (مثلاً غذا یا آب) برانگیخته می‌شوند.

۹- گزینه «۱» به اعتقاد مازلو، وقتی که همه‌ی نیازهای کمبود یا محرومیت برآورده شدند، انسان به فکر خودشکوفایی می‌افتد (و انسان کامل کسی است که به بالاترین سطح نیازها (نیازهای رشد یا بالندگی) دست یابد).

۱۰- گزینه «۳» منظور از مشوق، یک هدف واقعی است که دستیابی به آن انگیزه‌ای را ارضا می‌کند، مشوق می‌تواند برای آدمی یک پاداش عینی باشد.

۱۱- گزینه «۲» واینر برای نظریه اسنادی خود سه بعد قائل شده است: ۱- پایدار یا ناپایدار ۲- درونی و بیرونی ۳- کنترل‌پذیر و کنترل‌ناپذیر که در این مثال، بیماری، یک اسناد درونی و ناپایدار است.

۱۲- گزینه «۳» انگیزش، نیروی محرک و جهت‌دهنده رفتار است. بدون ایجاد انگیزش نمی‌توان عملکرد ایجاد کرد. آزرول درباره‌ی رابطه بین انگیزش با یادگیری به معلمان چنین توصیه می‌کند: لازم نیست یادگیری را به تعویق اندازید و منتظر بمانید تا در یادگیرندگان نسبت به یادگیری، علاقه ایجاد شود و آن‌گاه به آموزش اقدام کنید، بهترین راه ایجاد علاقه و انگیزه در یادگیرندگان این است که مسئله نبودن علاقه را موقتاً نادیده بگیرید و سعی کنید به نحو هر چه خوش‌تر در آنها یادگیری ایجاد کنید، خواهید دید که علی‌رغم بی‌علاقگی آنها نسبت به یادگیری، یاد خواهد گرفت و این یادگیری به ایجاد علاقه در آنها منجر خواهد شد.

۱۳- گزینه «۲» دانش‌آموزان کم‌آموز معمولاً در زمینه انگیزش برای یادگیری مشکل دارند و تلاش نمی‌کنند؛ چون اسناد شکست را به عوامل درونی، کنترل‌ناپذیر و پایدار می‌دهند که باید این اسناد را به عوامل بیرونی، کنترل‌پذیر و ناپایدار تغییر بدهیم و تلاش خود را افزایش دهیم.

۱۴- گزینه «۱» معلم باید بکوشد که روند اسنادی: شکست ← فقدان توانایی ← احساس عدم شایستگی ← کاهش عملکرد را به روند زیر تبدیل کند: شکست ← فقدان کوشش ← احساس گناه یا شرمساری ← افزایش عملکرد.

۱۵- گزینه «۲» واینر در نظریه اسنادی خود سه بعد را بیان می‌کند: ۱- درونی یا بیرونی ۲- کنترل‌پذیر، غیر قابل کنترل ۳- باثبات و بی‌ثبات.

کوشش	_____ درونی ←	بی‌ثبات، قابل کنترل
توانایی	_____ درونی ←	باثبات، غیر قابل کنترل
دیگران	_____ بیرونی ←	بی‌ثبات، غیر قابل کنترل
بخت و اقبال	_____ بیرونی ←	بی‌ثبات، غیر قابل کنترل
دشواری	_____ بیرونی ←	باثبات، غیر قابل کنترل
تکلیف		

۱۶- گزینه «۳» دشواری تکلیف یا سختی امتحان، بد نمره دادن معلم و بخت و اقبال (بدشانسی) دارای منبع بیرونی غیر قابل کنترل هستند، اما هوش کم اسناد به یک عامل درونی، باثبات و غیر قابل کنترل است که پیامد آن خجالت و شرمساری است.

۱۷- گزینه «۲» انگیزش عامل فعال‌ساز رفتار انسان و انگیزه دقیق‌تر از انگیزش است. انگیزش عامل کلی مولد رفتار به حساب می‌آید، در حالی که انگیزه را علت اختصاصی یک رفتار مشخص می‌دانند. ما در انسان‌ها به دنبال انگیزه و در حیوانات به دنبال انگیزش هستیم، بنابراین انگیزش نیرودهنده و انگیزه مشخص‌کننده جهت رفتار است.

۱۸- گزینه «۱» طرحواره‌های علی، ساخت‌های شناختی نسبتاً پایداری هستند که اعتقادات کلی فرد درباره‌ی رویدادها و علت‌های وابسته به آنان را تشکیل می‌دهند.

۱۹- گزینه «۱» افرادی که از لحاظ مفهوم خود در سطح بالایی هستند پس از کسب موفقیت به تأیید و پاداش دادن به خویش می‌پردازند. عکس این قضیه نیز صادق است؛ یعنی افرادی که از مفهوم خود سطح پایینی برخوردارند، عوامل بیرونی را مسئول موفقیت‌های خود می‌دانند.

۲۰- گزینه «۳» واینر چهار اسناد انگیزشی و تبیین‌های موفقیت و شکست را بیان می‌کند که به شرح زیر است:

نوع ثبات		اسناد
ناپایدار	پایدار	۱- درونی
تلاش	باهوش نیستم	- موفقیت
واقعا تلاش کردم	باهوش نیستم	- شکست
شانسی	دشواری تکلیف	۲- بیرونی
خوش‌شانسی آوردم	آسان بود	- موفقیت
بدشانسی آوردم	بیش از حد سخت بود	- شکست

سادگی: بیرونی ← باثبات ← غیرقابل کنترل

۲۱- گزینه «۲» اسناد به هوش و استعداد، همان توانایی است که دارای سه بعد درونی، باثبات و غیر قابل کنترل است. ابعاد اسنادی در نظریه واینر به شرح زیر است:

سعی و کوشش: درونی، بی‌ثبات، قابل کنترل بخت و اقبال: بیرونی، بی‌ثبات، غیر قابل کنترل
توانایی (هوش و استعداد): درونی، باثبات، غیر قابل کنترل دشواری تکلیف: بیرونی، باثبات، غیر قابل کنترل

۲۲- گزینه «۱» انگیزش درونی، همان ارضای حس کنجکاوی فردی است و فرد کاری را به‌خاطر دوست داشتن آن کار انجام می‌دهد؛ انگیزش درونی در دیدگاه‌های آزرول، گشتالت و پیازه مطرح شده است.

۲۳- گزینه «۱» طبق دیدگاه اسنادی واینر دانش‌آموزی که شکست خود را به عدم تلاش نسبت می‌دهد، احساس گناه می‌کند؛ اگر اسناد شکست به عدم تلاش (درونی - ناپایدار - قابل کنترل) ارائه شود، احساس گناه شکل می‌گیرد.

شکست ← عدم توانایی ← شرمساری

شکست ← دشواری تکلیف ← افسردگی و ناامیدی

شکست ← شانس و اقبال ← تعجب

۲۴- گزینه «۱» افرادی که دارای نیاز به پیشرفت در سطح بالایی هستند، معمولاً موفقیت‌های خود را به شخص خود، یعنی مهارت‌ها و کوشش‌های شخصی نسبت می‌دهند. این افراد شکست اولیه‌ی خود را نیز به فقدان کوشش نسبت می‌دهند.

۲۵- گزینه «۴» افرادی که دارای منبع درونی کنترل هستند، خودشان را تأثیرگذار بر وقایع می‌دانند و شکست در امتحان را ناشی از عدم مطالعه دقیق و عدم کوشش فردی می‌دانند که یک عامل کنترل‌پذیر بیرونی است و احساس گناه آنها را افزایش می‌دهد. آن‌ها تلاش خود را افزایش می‌دهند تا موفق شوند.

۲۶- گزینه «۳» نظریه اسنادی واینر دارای سه بعد است: ۱- ابعاد درونی - بیرونی ۲- کنترل‌پذیر - کنترل‌ناپذیر ۳- پایدار - ناپایدار

۱- توانایی: درونی - بی‌ثبات - غیر قابل کنترل ۲- سعی و کوشش: درونی - بی‌ثبات - قابل کنترل ۳- شانس و اقبال: بیرونی، بی‌ثبات - غیر قابل

کنترل ۴- دشواری تکلیف: بیرونی - بی‌ثبات - غیر قابل کنترل ۵- دیگران: بیرونی - بی‌ثبات - غیر قابل کنترل.

۲۷- گزینه «۴» تلاش و کوشش یک اسناد درونی، ناپایدار و قابل کنترل است. تلاش و کوشش ← درونی - بی‌ثبات - قابل کنترل ← پیامد:

احساس غرور یا گناه

۲۸- گزینه «۳» جولیان روتر واضح نظریه‌ی مکان کنترل است و در رابطه با نظام اعتقادی افراد در رابطه با منابع تقویتی تدوین شده است.

۲۹- گزینه «۲» واینر در نظریه اسنادی خود سه بعد را برای اسناد (درونی، بیرونی - کنترل‌پذیر، کنترل‌ناپذیر - پایدار و ناپایدار) در نظر می‌گیرد که عبارت‌اند از:

۱- توانایی: درونی، بی‌ثبات، غیر قابل کنترل ۲- بخت و اقبال: بیرونی، بی‌ثبات، غیر قابل کنترل ۳- دشواری تکلیف: بیرونی، بی‌ثبات، غیر

قابل کنترل ۴- تلاش و کوشش: درونی، بی‌ثبات، قابل کنترل ۵- دیگران: بیرونی، بی‌ثبات، غیر قابل کنترل.

۳۰- گزینه «۴» بهترین راه مقابله با مشکل کمبود انگیزش، ارائه تکالیف هماهنگ با سطح توانایی فراگیران است. ارائه مطالب به صورت متوالی (ساده به دشوار متناسب با سطح توانایی یادگیرنده)، موجب می‌شود که یادگیرندگان ابتدا در یادگیری مطالب ساده به اندازه کافی به موفقیت دست یابند که این موفقیت اولیه، انگیزش یادگیرنده را برای یادگیری‌های بیشتر افزایش می‌دهد و بر آمادگی وی می‌افزاید که این خود، یکی از عوامل مهم انگیزشی به شمار می‌آید.

۳۱- گزینه «۳» مطالعه‌ی دقیق درس، یکی از عوامل درونی محسوب می‌شود.

۳۲- گزینه «۳» واینر در نظریه اسنادی خود سه بعد را برای اسناد (درونی، بیرونی - کنترل‌پذیر، غیرقابل کنترل - پایدار و ناپایدار) در نظر می‌گیرد که عبارت‌اند از:

۱- توانایی ← درونی، پایدار، غیرقابل کنترل ۲- سعی و کوشش ← درونی، ناپایدار - قابل کنترل ۳- شانس و اقبال ← بیرونی، ناپایدار،

غیرقابل کنترل ۴- دشواری تکلیف ← بیرونی، پایدار، غیرقابل کنترل ۵- دیگران ← بیرونی، ناپایدار، غیرقابل کنترل.

۳۳- گزینه «۴» واینر در نظریه اسنادی خود، ارتباط علی در رفتار را در سه بعد بیان می‌کند که عبارت‌اند از:

۱- توانایی ← درونی، پایدار، غیرقابل کنترل ۲- سعی و کوشش ← درونی، ناپایدار، قابل کنترل ۳- شانس و اقبال ← بیرونی، ناپایدار،

غیرقابل کنترل ۴- دشواری تکلیف ← بیرونی - پایدار، غیرقابل کنترل ۵- دیگران ← بیرونی، ناپایدار، غیرقابل کنترل.

۳۴- گزینه «۳» واینر در نظریه اسنادی خود سه بعد را برای اسناد بیان می‌کند که عبارت‌اند از:

۱- درونی، بیرونی ۲- کنترل‌پذیر و غیرقابل کنترل ۳- پایدار و ناپایدار

۱- توانایی ← درونی - پایدار - غیرقابل کنترل

۳- دشواری تکلیف ← بیرونی - پایدار - غیرقابل کنترل

۵- دیگران ← بیرونی - ناپایدار - غیرقابل کنترل.

۲- سعی و کوشش ← درونی - ناپایدار - قابل کنترل

۴- شانس و اقبال ← بیرونی - ناپایدار - غیرقابل کنترل

۳۵- گزینه «۱» مفهوم درماندگی آموخته‌شده، منفی‌ترین حالت مفهوم خود است و به حالت یادگیرندگانی اشاره دارد که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند.

۳۶- گزینه «۴» به عقیده واینر بیشتر تبیین‌های افراد از شکست یا موفقیت‌هایشان دارای سه بعد مهم است که عبارت‌اند از:

۱- مکان علیت (درونی، بیرونی)؛ ۲- کنترل‌پذیری (قابل کنترل، غیرقابل کنترل) ۳- پایدار و ناپایدار.

نوع اسناد	بعد	پیامد شکست	پیامد موفقیت
توانایی	درونی، پایدار، غیرقابل کنترل	احساس شرمساری	احساس غرور و شایستگی
سعی و کوشش	درونی، ناپایدار، قابل کنترل	احساس گناه	احساس غرور
بخت و اقبال	بیرونی، ناپایدار، غیر قابل کنترل	تعجب	تعجب
دیگران	بیرونی، ناپایدار، غیرقابل کنترل	احساس خشم	احساس قدرشناسی
سطح دشواری	بیرونی، پایدار، غیرقابل کنترل	افسردگی و ناامیدی	لذت
تکلیف			

در مثال مذکور تأیید و تشویق معلم، اسنادی بیرونی و ناپایدار است.

۳۷- گزینه «۲» اثر زایگاریک بیانگر این نکته است که تکالیف ناقص، بهتر از تکالیف کامل به یاد می‌آیند.

۳۸- گزینه «۱» سعی و کوشش به صورت اسناد درونی (برای موفقیت احساس غرور ایجاد می‌کند)، بی‌ثبات (انتظار موفقیت را کاهش نمی‌دهد)، قابل کنترل (احساس غرور یا گناه را افزایش می‌دهد).

۳۹- گزینه «۲» رسش یا رشد، مفهومی جدا از سه مفهوم دیگر (تقویت، انگیزش و تعادل شناختی) است.

فصل دهم

«سبک‌های یادگیری و تفکر»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دهم

۱- کدام یک از مفاهیم زیر معرف کودکی است که در برخورد با یک سؤال سریعاً واکنش می‌دهد؟ (سراسری - ۷۹)

(۱) تأملی (۲) تحلیلی (۳) تکانشی (۴) کل‌گرا

۲- «این گونه یادگیرندگان در پاسخ دادن به سؤال‌های معلم ترجیح می‌دهند اما درست جواب دهند نه اینکه سریع اما غلط جواب دهند.» این بیان کدام سبک یادگیری را بهتر معرفی می‌کند؟ (سراسری - ۸۰)

(۱) تأملی (۲) تکانشی (۳) واگرا (۴) همگرا

۳- اگر کودکی دارای قدرت ادراک و واکنش سریع باشد و اولین پاسخی را که به ذهنش می‌رسد مطرح کند، دارای چه نوع تفکری است؟ (آزاد - ۸۰)

(۱) تحلیلی (۲) تکانشی (۳) تأملی (۴) وابسته به زمینه

۴- «این گونه افراد در ابداع الگوهای نظری بسیار قوی هستند، علوم پایه و ریاضیات را انتخاب می‌کنند و غالباً در بخش‌های پژوهشی و برنامه‌ریزی کار می‌کنند.» این بیان معرف کدام سبک یادگیری است؟ (سراسری - ۸۱)

(۱) همگرا (۲) واگرا (۳) انطباق‌یابنده (۴) جذب‌کننده

۵- تأکید بر استفاده از راه‌حل‌های منحصر به فرد و نو، ناظر بر کدام یک از ویژگی‌های تفکر واگرا است؟ (سراسری - ۸۲)

(۱) اصالت (۲) سیالی (۳) پیچیدگی (۴) انعطاف‌پذیری

۶- ویژگی یادگیرندگان تأملی کدام است؟ (سراسری - ۸۳)

(۱) کند کار می‌کنند و اشتباهات زیادی دارند.
(۲) سریع عمل می‌کنند و اشتباهات زیادی دارند.
(۳) اشتباهات کمتری مرتکب می‌شوند و کند عمل می‌کنند.
(۴) تنها چیزی که برای آنها مهم است، سریع جواب دادن است.

۷- سبک یادگیری: (آزاد - ۸۳)

(۱) را می‌توان آموزش داد.
(۲) یک ویژگی شخصیتی است.
(۳) در نیرومندی‌سازی اندیشه نقش دارد.
(۴) نیازمند تخیل نیرومند است.

۸- درست‌ترین گزینه کدام است؟ (آزاد - ۸۳)

افراد دارای سبک تفکر ..... علاقه‌مند به خلق و تدوین و طراحی امور هستند.

(۱) اجرایی (۲) قضایی (۳) قانون‌گذارانه (۴) خودحکومتی

۹- افراد دارای سبک اجرایی: (آزاد - ۸۳)

(۱) مراحل پیچیده انجام کارها و مقررات سفت و سخت را می‌پسندند.
(۲) از شیوه‌های موجود مدارس انتقاد می‌کنند و غالباً انتقادات آنان بجاست.
(۳) مسائلی را ترجیح می‌دهند که بتوانند اندیشه‌ها و امور را تحلیل کنند.
(۴) مسائل سازمان‌نیافته را ترجیح می‌دهند تا خود آنها سازمان دهند.

(آزاد ۸۳)

۱۰- یادگیرنده برخوردار از سبک یادگیری جذب کننده:

- (۲) به سرعت می‌تواند خود را با امور فوری و فوتی سازگار کند.
 (۴) بیشتر به مفهوم‌های انتزاعی علاقه‌مند است، تا به مردم.

- (۱) غیر هیجانی است، ترجیح می‌دهد با اشیا کار کند، تا آدم‌ها.
 (۳) در تولید اندیشه و دیدن امور از زاویه‌های مختلف توانمند است.

(سراسری ۸۴)

۱۱- کدام گروه از افراد در پاسخ دادن به سؤالات، سریع عمل می‌کنند، اما اغلب اشتباهات زیادی را مرتکب می‌شوند؟

(۴) تکانشی

(۳) تأملی

(۲) خلاق

(۱) باهوش

(آزاد ۸۴)

۱۲- باورهای ویژه‌ای که به کمک آنها یادگیرنده خود را توصیف می‌کند، چه نام دارد؟

(۴) خود احتمالی

(۳) خودپنداره

(۲) عزت نفس

(۱) خود طرحواره

(سراسری ۸۷)

۱۳- طبق نظر «ویتکین» افراد با سبک شناختی ناوابسته به زمینه از کدام یک از خصوصیات زیر برخوردارند؟

(۴) متکی بر واقعیات

(۳) فرضیه‌ساز

(۲) پذیرای ساختار

(۱) سنت‌گرا

(سراسری ۸۸)

۱۴- افراد ..... در برابر فشارهای اجتماعی مقاومت می‌کنند و عقایدشان را بر اساس ادراک‌های فردی شکل می‌دهند.

(۲) ناپسته به زمینه (Field independent)

(۱) تأملی (Reflective)

(۴) درون‌گرا (Introverted)

(۳) تکانشی (Impulsive)

(آزاد ۸۸)

۱۵- افرادی که از لحاظ سبک یادگیری، وابسته به زمینه‌اند، .....

- (۲) غالباً بر جنبه‌های شناختی آموزش تأکید دارند.
 (۴) بیشتر بر جنبه‌های نظری آموزش تأکید دارند.

- (۱) به سادگی می‌توانند محرک را از زمینه‌ها جدا کنند.
 (۳) به راحتی نمی‌توانند محرک‌ها را از زمینه‌ها جدا کنند.

(آزاد ۸۹)

۱۶- کدام یک از آزمون‌های زیر، سبک‌های یادگیری وابسته به زمینه و ناپسته به زمینه را می‌سنجد؟

(۲) آزمون شکل‌های نهفته

(۴) سیاهه رویکرد و مهارت‌های حافظه

(۱) آزمون همتابایی شکل‌های آشنا

(۳) سیاهه‌ی سبک یادگیری

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دهم

- ۱- گزینه «۳» افرادی که دارای سبک یادگیری تکانشی هستند، سریع کار می‌کنند، ولی اشتباهات زیادی دارند، یعنی در قبال یک سؤال سریعاً پاسخ می‌دهند، ولی جواب آنها پر از غلط است. در مقابل، افراد دارای یادگیری تأملی خیلی کند کار می‌کنند، ولی اشتباهات کمتری دارند.
- ۲- گزینه «۱» در سبک یادگیری تأملی، افراد گروه کند کار می‌کنند و کمتر دچار اشتباه می‌شوند، اما افراد در سبک یادگیری تکانشی سریع عمل می‌کنند و دچار اشتباهات زیادی می‌شوند.
- ۳- گزینه «۲» یادگیرندگان تکانشی با اولین پاسخی که به ذهنشان می‌رسد، به سؤال‌هایی که از آنان پرسیده می‌شود، جواب می‌دهند.
- ۴- گزینه «۴» در سبک یادگیری جذب‌کننده، افراد دارای استدلال استقرایی قوی هستند و جذب علوم پایه و ریاضی می‌شوند و در بخش‌های پژوهش و برنامه‌ریزی کار می‌کنند و معمولاً ابداع‌کننده الگوهای فکری نظری هستند و از دو شیوه یادگیری مفهوم‌سازی انتزاعی و مشاهده تأملی استفاده می‌کنند.
- ۵- گزینه «۱» تفکر واگرا دارای ویژگی‌های متعددی است که عبارت‌اند از: ۱- سیالی (ارائه اندیشه‌های متعدد در زمان معین) ۲- پیچیدگی (استفاده از اندیشه‌های متعدد به طور همزمان) ۳- انعطاف‌پذیری (ارائه راه‌حل‌های متعدد برای یک مسئله) ۴- گسترش (ارائه جزئیات فراوان و تعیین کارکردهای آن) ۵- اصالت (ارائه راه‌حل‌های جدید و منحصر به فرد).
- ۶- گزینه «۳» افراد دارای سبک یادگیری شناختی تأملی، کند کار می‌کنند و اشتباهات کمتری دارند، ولی افراد دارای سبک یادگیری شناختی تکانشی، سریع عمل می‌کنند و اشتباهات زیادی هم دارند.
- ۷- گزینه «۲» هر سبک یادگیری، یک ویژگی شخصیتی است. دانش‌آموزان از لحاظ توانایی‌های ذهنی، روش‌های آموختن، سبک، سرعت یادگیری، آمادگی و علاقه و انگیزش نسبت به کسب دانش و انجام فعالیت‌های تحصیلی، با هم تفاوت دارند.
- ۸- گزینه «۳» افراد دارای سبک قانون‌گذارانه دوست دارند کارها را به میل خود انجام دهند. آنان همچنین علاقه‌مند به خلق و تدوین و طراحی امور هستند. به سخن دیگر، این افراد قوانین خودشان را وضع می‌کنند.
- ۹- گزینه «۱» افراد دارای سبک تفکر اجرایی، پیروی از دستورات دیگران را در انجام امور زندگی ترجیح می‌دهند و دوست دارند به وسیله‌ی دیگران هدایت شوند.
- ۱۰- گزینه «۴» یادگیرندگان سبک جذب‌کننده (مفهوم‌سازی انتزاعی و مشاهده تأملی) بیشتر به مفهوم‌های انتزاعی علاقه‌مند هستند، تا به مردم.
- ۱۱- گزینه «۴» یادگیرندگان تکانشی، سریع پاسخ می‌دهند و مرتکب اشتباهات بیشتری می‌شوند، اما در سبک تأملی، یادگیرنده در جستجوی پاسخ صحیح است نه پاسخ فوری به یک مسئله یا سؤال. یادگیرندگان تکانشی، مضطرب‌تر از یادگیرندگان تأملی‌اند و از اعتماد به نفس کمتری برخوردارند.
- ۱۲- گزینه «۳» نگرش و تصورات کلی فرد نسبت به خودش، خودپنداره نامیده می‌شود.
- ۱۳- گزینه «۳» طبق نظر ویتکین، افراد با سبک شناختی ناوابسته به زمینه دارای ویژگی‌هایی هستند که عبارت‌اند از: جزئی‌نگری - مبدع ساختار جدید - برانگیختگی از درون - بی‌توجهی به محرک‌های محیطی - کنارگیری - تجزیه‌گرایی - بی‌تفاوتی نسبت به جریان‌ات اجتماعی - نادیده گرفتن فشار درونی - تحلیل‌کنندگی افکار - تکیه بر مفاهیم انتزاعی - ادراک تحلیلی (جزء‌نگری) - درونگرایی.
- ۱۴- گزینه «۲» افراد وابسته به زمینه به نحوی فعالانه و خلاق، ساختار خاص خود را خلق می‌کنند و در یادگیری‌های خود به هدایت و راهنمایی کمتری نیاز دارند. ویژگی‌های این افراد عبارت‌اند از: جزئی‌نگری - مبدع ساختار جدید - برانگیختگی از درون - بی‌توجهی به محرک‌های محیطی - کنارگیری - تجزیه‌گرایی - بی‌تفاوتی نسبت به جریان‌ات اجتماعی - نادیده گرفتن فشار درونی - تحلیل‌کنندگی افکار - تکیه بر مفاهیم انتزاعی - ادراک تحلیلی (جزء‌نگری) - درونگرایی.
- ۱۵- گزینه «۳» افرادی که از لحاظ سبک یادگیری وابسته به زمینه هستند، به راحتی تحت تأثیر تغییرات زمینه‌ای قرار می‌گیرند و نمی‌توانند محرک‌ها را از زمینه جدا کنند.
- ۱۶- گزینه «۲» ابزار سنجش سبک‌های وابسته به زمینه و نایسته به زمینه، آزمون شکل‌های نهفته نام دارد. در این آزمون تعدادی تصویر به آزمون‌شونده داده می‌شود و او باید شکل‌ها را از زمینه‌هایشان جدا کند.

فصل یازدهم

« راهبردهای یادگیری و مطالعه، شناخت و فراشناخت »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل یازدهم

۱- یکی از راه‌های یادگیری این مطلب که موز جزء میوه‌جات می‌باشد، این است که ظرف پر از میوه‌ای را تجسم کنید که در میان آنها موز نیز وجود دارد. این استراتژی یا راهبرد یادگیری چه نام دارد؟

(سراسری ۷۹)

- (۱) بسط معنایی (۲) فراشناخت (۳) مرور ذهنی (۴) سازماندهی

۲- کدام یک از موارد زیر در شمار شیوه‌های معنادار کردن مطلب آموزشی به شمار نمی‌رود؟

(آزاد ۷۹)

- (۱) استفاده از واسطه‌ها (۲) ساخت سلسله مراتبی محتوای یادگیری
(۳) پیش‌سازمان‌دهنده (۴) تصویرسازی ذهنی

۳- کدام یک از موارد زیر، استراتژی یا راهبرد فراشناختی است؟

(سراسری ۸۰)

- (۱) قیاس‌گری (۲) تعیین هدف مطالعه
(۳) علامت‌گذاری و حاشیه‌نویسی (۴) دسته‌بندی اطلاعات جدید بر اساس مقوله‌های آشنا

۴- نظریه‌های جدید روان‌شناسی خواندن، کدام یک از اظهارات زیر را مورد تأیید قرار می‌دهند؟

(سراسری ۸۰)

- (۱) در حین تند خواندن می‌توان اطلاعات را به صورت یک‌جا جذب کرد.
(۲) طرح حرکات چشم مستقل از افزایش مهارت افراد در خواندن است.
(۳) تمرین حرکات چشم توسط یادگیرنده موجب بهبود خواندن می‌شود.
(۴) پردازش اطلاعات در ذهن خواننده نقش اساسی دارد، نه حرکات چشمان او.

۵- کدام عبارت نشان‌دهنده راهبردهای شناختی است؟

(سراسری ۸۱)

- (۱) برنامه‌ریزی، نظارت، هدایت (۲) کنترل، هدایت، ارزیابی، طراحی
(۳) خلاصه کردن، یادداشت‌برداری، ارزیابی (۴) تکرار و تمرین، سازماندهی، بسط معنایی

۶- معلمی در توصیه به دانش‌آموزان جهت یادگیری بهتر، می‌گوید: یادگیری، اولین قدم در یادگیری است. رفتار او کدام یک از مفاهیم روان‌شناختی را به ذهن متبادر می‌کند؟

(سراسری ۸۲)

- (۱) راهبردهای روندی (۲) راهبردهای معنایی (۳) راهبردهای فراشناختی (۴) راهبردهای فرآیندی

۷- برخی از دانشمندان، فراشناخت را به دو قسمت «دانش درباره‌ی شناخت» و «تنظیم شناخت و نظارت بر آن» تقسیم می‌کنند. کدام یک از استراتژی‌ها مربوط به تنظیم شناخت و نظارت بر آن است؟

(سراسری ۸۲)

- (۱) خط‌کشی زیر رئوس مطالب (۲) خلاصه‌نویسی از مطالب
(۳) داشتن برنامه درسی برای مطالعه (۴) استفاده از حروف اول کلمات مهم برای حفظ کردن آنها

۸- معنای فراشناخت کدام است؟

(سراسری ۸۳)

- (۱) شناخت فرد از امور جاری زندگی (۲) دانش فرد درباره نظام شناختی خودش
(۳) مجموعه دانش و اطلاعات فرد در یک رشته مشخص علمی (۴) کلیه اطلاعات و دانش‌های فرد در تمام زمینه‌های معرفت بشری

- کله ۹- فراشناخت یعنی:**
- (۱) شناخت کامل مطالب قبلاً آموخته شده
(۲) آگاهی فرد از نحوه و روش یادگیری خود
(۳) آگاهی قبلی از آنچه قرار است یاد گرفته شود.
(۴) شناخت شباهت‌های مطالب قبلی و بعدی
- (آزاد ۸۳)
- کله ۱۰- کدام یک از گزینه‌های زیر، جزء استراتژی‌های شناختی نیست؟**
- (۱) مرور ذهنی
(۲) بسط و گسترش
(۳) سازماندهی
(۴) یادگیری
- (آزاد ۸۴)
- کله ۱۱- اجزای فراشناخت، کدام است؟**
- (۱) دانش و مهارت
(۲) کنترل و مهارت
(۳) دانش و کنترل
(۴) یادگیری و مرور ذهنی
- (آزاد ۸۴)
- کله ۱۲- اگر بدانید که $(۳ \times ۲ = ۶)$ است و همچنین بدانید که می‌دانی $(۳ \times ۲ = ۶)$ است:**
- (۱) اولی را شناخت و دومی را فراشناخت می‌نامند.
(۲) اولی را فراشناخت و دومی را شناخت می‌نامند.
(۳) اولی را دانش اخباری و دومی را دانش عینی می‌نامند.
(۴) اولی را دانش شهودی و دومی را دانش اخباری می‌گویند.
- (سراسری ۸۵)
- کله ۱۳- برای کسب آگاهی درباره نحوه یادگیری، سرعت و دقت در امور، کدام یک از روش‌های تشخیصی زیر مناسب‌تر است؟**
- (۱) اجرای آزمون‌ها
(۲) مصاحبه با معلم
(۳) مصاحبه با والدین و همسالان
(۴) مشاهده کودک در محیط‌های طبیعی
- (آزاد ۸۵)
- کله ۱۴- فراشناخت به کدام گزینه اطلاق می‌گردد؟**
- (۱) آگاهی کامل یادگیرنده از مطالبی که قبلاً یاد گرفته است.
(۲) آگاهی یادگیرنده از چگونگی یادگیری خودش
(۳) آگاهی یادگیرنده از آنچه آموخته خواهد شد.
(۴) آگاهی یادگیرنده از ارتباط بین یادگیری‌ها
- (آزاد ۸۶)
- کله ۱۵- کدام یک از موارد جزء راهبردهای فراشناختی است؟**
- (۱) نظارت
(۲) سازماندهی
(۳) افتراق معنایی
(۴) طبقه‌بندی
- (سراسری ۸۸)
- کله ۱۶- کدام یک از گزینه‌ها از جمله راهبردهای فراشناختی محسوب می‌شود؟**
- (۱) طبقه‌بندی
(۲) نظارت
(۳) معنادهی
(۴) مرور
- (سراسری ۸۹)
- کله ۱۷- ترتیب نشستن دانش‌آموزان در کلاس درس، به کدام یک از عوامل بستگی ندارد؟**
- (۱) موضوع درسی
(۲) راهبرد آموزش مورد استفاده
(۳) سبک شناختی دانش‌آموزان
(۴) نیازهای خاص یادگیری دانش‌آموزان
- (دکتری ۹۷)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل یازدهم

۱- گزینه «۱» راهبردهای شناختی عبارت‌اند از: تکرار، مرور، بسط معنایی و سازماندهی. در بسط معنایی، روش‌هایی وجود دارد که عبارت‌اند از: استفاده از واسطه‌ها، روش مکان‌ها کلمه کلیدی، سرواژه و تصویرسازی ذهنی؛ در روش تصویرسازی ذهنی می‌توان بین مطالب از طریق رابطه‌ی ذهنی، ارتباط برقرار کنیم.

۲- گزینه «۲» استفاده از واسطه‌ها، تصویرسازی ذهنی و همچنین ارائه پیش‌سازمان‌دهنده، همگی از جمله راه‌های برقراری ارتباط معنی‌دار بین مطالب هستند.

۳- گزینه «۲» راهبردهای فراشناختی که بر راهبردهای شناختی نظارت و کنترل دارند، عبارت‌اند از: کنترل و نظارت، نظم‌دهی و برنامه‌ریزی. در راهبرد برنامه‌ریزی، زمان لازم برای یادگیری، سرعت متناسب برای یادگیری، چگونگی برخورد با موضوع و استفاده از نوع راهبرد شناختی و تعیین هدف مطالعه مورد تأکید است.

۴- گزینه «۴» نظریه‌های جدید خواندن بیشتر به پردازش اطلاعات تأکید دارند و معتقدند حرکات چشم خواننده نقش چندانی ندارد، بلکه پردازش اطلاعات در ذهن خواننده نقشی اساسی دارد.

۵- گزینه «۴» راهبردهای شناختی عبارت‌اند از: تکرار و تمرین، بسط معنایی و سازماندهی. راهبردهای فراشناختی عبارت‌اند از: برنامه‌ریزی، نظارت، کنترل و نظم‌دهی.

۶- گزینه «۳» در راهبردهای فراشناختی، دانش ما در مورد فرآیندهای شناختی خودمان است؛ یعنی دانستن دانستن یا یادگیری یادگرفتن؛ شامل راهبردهای برنامه‌ریزی، نظارت، کنترل و نظم‌دهی است که راهبردهای شناختی را تحت نظارت و کنترل دارند.

۷- گزینه «۳» در راهبردهای کنترل و نظارت، یادگیرنده میزان یادگیری خود را ارزشیابی می‌کند و بر اساس این ارزشیابی، یادگیری خود را هدایت می‌کند. مواردی مثل: نظارت بر توجه، از خود سؤال کردن، کنترل زمان و سرعت مطالعه و پیش‌بینی سؤال‌های امتحانی در این بخش مطرح می‌شود.

۸- گزینه «۲» فراشناخت به اطلاعاتی گفته می‌شود که فرد از نظام شناختی خود دارد. فراشناخت همان دانستن دانستن و همان یادگیری یادگرفتن است؛ به طور کلی، کیفیت حافظه و یادگیری به فراشناخت وابسته است و فرد از طریق آن می‌داند که نقطه ضعف و قوتش کجاست، یعنی آگاهی فرد از نظام شناختی‌اش است.

۹- گزینه «۲» فراشناخت به تفکر درباره تفکر یا دانستن درباره دانستن گفته می‌شود. فراشناخت یعنی اطلاعات و دانش فرد در مورد چگونگی یادگیری خودش.

۱۰- گزینه «۴» یادگیری، جزء استراتژی‌های شناختی محسوب نمی‌شود. مرور ذهنی، بسط و گسترش و سازماندهی، هر سه جزء استراتژی‌های شناختی محسوب می‌شوند.

۱۱- گزینه «۲» فراشناخت به آگاهی فرد از فرآیندهای فکری و کنترل وی بر آن فرآیندها گفته می‌شود.

۱۲- گزینه «۱» شناخت، همان دانستن و کسب آگاهی درباره جهان است و فراشناخت، دانش ما درباره‌ی فرآیندهای شناختی خودمان و چگونگی استفاده بهینه از آنها برای رسیدن به هدف‌های یادگیری است؛ همان دانستن دانستن یا یادگیری یادگرفتن است و کیفیت یادگیری به فراشناخت وابسته است.

۱۳- گزینه «۴» مشاهده یادگیرنده در محیط‌های طبیعی، بهترین روش تشخیصی برای آگاهی از نحوه، سرعت و دقت در یادگیری است.

۱۴- گزینه «۳» آگاهی یادگیرنده از چگونگی یادگیری خودش را فراشناخت گویند.

۱۵- گزینه «۱» راهبردهای شناختی عبارت‌اند از: دانش لازم برای انجام فعالیتی که فرد را در جهت رسیدن به هدفی شناختی کمک می‌کند؛ راهبردهای تکرار، شرح و بسط و سازماندهی. اما راهبردهای فراشناختی، توانایی و دانش لازم برای انتخاب، اجرا، ارزشیابی و نظارت بر راهبردهای شناختی‌اند، یعنی اطلاعات فرد در مورد نظام شناختی خودش.

۱۶- گزینه «۲» راهبردهای فراشناختی، تدابیری هستند که روی راهبردهای شناختی نظارت دارند و آنها را هدایت می‌کنند. راهبردهای فراشناختی عبارت‌اند از:

- ۱- برنامه‌ریزی ۲- کنترل و نظارت ۳- نظم‌دهی. راهبردهای شناختی، تدابیر یا روش‌هایی هستند که فرد برای یادگیری به کار می‌گیرد؛ ۱- تکرار (مرور) ۲- بسط معنایی ۳- سازماندهی (طبقه‌بندی).

۱۷- گزینه «۳» چیدمان نشستن دانش‌آموزان در کلاس درس به راهبرد آموزش مورد استفاده و موضوع درس و نیازهای خاص یادگیری دانش‌آموزان بستگی دارد. برای درس‌هایی که پایه و اساس آنها بحث‌های کلاسی است، بهترین چیدمان به صورت U شکل است. در این حالت همه دانش‌آموزان مانند افرادی هستند که در روش چیدمان ردیفی در ردیف اول می‌نشستند. در این روش دانش‌آموزان با همدیگر و با معلم ارتباط چشمی دارند و همین مسئله موجب می‌شود تا بتوانند اطلاعات و ایده‌های خود را با سایرین به اشتراک بگذارند. اگر تعداد دانش‌آموزان زیاد باشد و چیدمان به شکل U شکل امکان‌پذیر نباشد می‌توان صندلی‌ها را به شکل چندین نیم‌دایره یا دایره چید؛ البته بهتر است در روزهای مختلف بچه‌ها در دایره‌های متفاوتی بنشینند تا فقط محدود به ارتباط با گروهی خاص نشوند. در کلاس‌هایی که پایه و اساس آن کار در گروه‌های کوچک یا بزرگ است بهتر است به جای استفاده از نیمکت‌های مستطیل شکل از میزهای گرد استفاده شود و دور آن‌ها چهار یا پنج صندلی چیده شود. در این روش که حس همکاری را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند باید دانش‌آموزان با سطح توانایی متفاوت را در گروه‌ها قرار داد تا دانش‌آموزان قوی‌تر به ضعیف‌ترها کمک کنند تا آن‌ها هم درس را خوب یاد بگیرند. در این روش که از پتانسیل‌های دانش‌آموزان بیشترین استفاده را می‌توان کرد وظیفه «رفع اشکال» فقط به عهده معلم نیست. از طرف دیگر زمانی که دانش‌آموزان کار گروهی انجام می‌دهند شور و شوق آن‌ها به یادگیری بیشتر خواهد شد.

فصل دوازدهم

« هوش »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوازدهم

- ۱- در نظریه هوش سه وجهی استرنبرگ، کدام یک از موارد زیر در شمار سازنده‌های عملکردی به شمار می‌آید؟ (آزاد ۸۱)
- (۱) تمییز و تشخیص اطلاعات مربوط از نامربوط
(۲) ادراک اطلاعات تازه و اندوزش آن
(۳) فرآیندهای کنترل که فعالیت‌های جسمانی و ذهنی فرد را تنظیم می‌کند.
(۴) فرآیند ابتدایی پردازش اطلاعات که بر روی بازنمایی نمادها عمل می‌کند.
- ۲- در نظریه هوش «ترستون» توانایی استخراج قاعده از اطلاعات موجود چه نام دارد؟ (آزاد ۸۲)
- (۱) نییالی کلمات
(۲) سرعت ادراکی
(۳) استدلال قیاسی
(۴) معنای کلمات
- ۳- در نظریه هوش «گیلفورد» تفکر همگرا در شمار کدام یک از طبقات زیر است؟ (آزاد ۸۲)
- (۱) عملیات و فرآیندهای ذهنی
(۲) اطلاعات و محتوای ذهنی
(۳) فرآورده و محصول ذهنی
(۴) رسیدن به یک پاسخ قابل قبول ذهنی
- ۴- «مجموعه مهارت‌های تفکر و یادگیری که در حل مسائل زندگی روزانه کاربرد دارد.» این تعریف هوش از کیست؟ (آزاد ۸۳)
- (۱) هوارد گاردنر
(۲) ریموند کتل
(۳) فیلیپ ورنون
(۴) رابرت استرنبرگ
- ۵- در نظریه هوش سه وجهی استرنبرگ، فرآیند ابتدایی خبرپردازی که بر روی بازنمایی چیزها و نمادها عمل می‌کند، چه نام دارد؟ (آزاد ۸۳)
- (۱) بافت محیطی
(۲) تجربه‌های قبلی
(۳) سازنده ذهنی
(۴) راهبرد شناختی
- ۶- نوعی هوش که از طریق تعامل‌ها و واکنش‌های غیر آموزشی و آزاد با محیط پرورش می‌یابد، چه نام دارد؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) متبلور
(۲) سه وجهی
(۳) سیال
(۴) چند گانه
- ۷- تولید پاسخ‌های چندگانه مربوط به کدام مورد از الگوی ساخت ذهنی گیلفورد است؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) شناخت
(۲) تفکر واگرا
(۳) حافظه و یادآوری
(۴) تفکر همگرا و ارزشیابی
- ۸- در نظریه استرنبرگ، اجزای عملکردی هوش عبارت است از فرآیندهای: (سراسری ۸۵)
- (۱) ذهنی که در انجام تکالیف از آنها استفاده می‌کنیم.
(۲) ذهنی که برای یادگیری موضوع‌های تازه به کار می‌آیند.
(۳) بهره‌گیری از نکات ظریف در محیط‌های پیچیده اجتماعی.
(۴) کنترل که تمام فعالیت‌های مربوط به حل مسئله را تنظیم می‌کند.
- ۹- کدام یک از انواع هوش، جزئی از نظریه‌ی هوش چندگانه «هوارد گاردنر» است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) کلامی
(۲) سیال
(۳) هیجانی
(۴) مؤلفه‌ای
- ۱۰- نظریه رابرت استرنبرگ در تحلیل هوش، معرف رویکرد ..... است. (سراسری ۸۷)
- (۱) خبرپردازی
(۲) دیالکتیکی
(۳) روان‌سنجی
(۴) شناختی - اجتماعی
- ۱۱- ابزاری که هوش متبلور را اندازه‌گیری می‌کند، کدام است؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) آزمون پیشرفت تحصیلی
(۲) آزمون عملی هوش
(۳) آزمون کلامی هوش
(۴) آزمون اطلاعات عمومی

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوازدهم

- ۱- گزینه «۲» در هوش سه وجهی استرنبرگ، سازنده‌های عملکردی به یادگیرنده کمک می‌کنند تا اطلاعات تازه را ادراک و ذخیره کند.
- ۲- گزینه «۳» در نظریه‌ی ترستون، منظور از استدلال قیاسی، توانایی استخراج قاعده یا قانون از اطلاعات موجود است.
- ۳- گزینه «۴» در الگوی ساخت ذهنی گیلفورد، منظور از تفکر همگرا، رسیدن به یک پاسخ واحد قابل قبول ذکر شده است.
- ۴- گزینه «۴» رابرت استرنبرگ هوش را مجموعه‌ای از مهارت‌های تفکر و یادگیری می‌داند که در حل مسائل تحصیلی و زندگی روزانه مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۵- گزینه «۳» سازنده‌ها یا مؤلفه‌های ذهنی، فرآیند ابتدایی خبرپردازی هستند که بر روی بازنمایی‌های اشیا یا نمادها عمل می‌کنند.
- ۶- گزینه «۱» هوش متبلور، از محیط و موقعیت‌های زندگی روزانه کسب می‌شود.
- ۷- گزینه «۲» فرضیه گیلفورد شامل پنج عمل ذهنی، چهار محتوا و شش محصول است و عملیات ذهنی به شرح زیر است:
- ۱- شناخت: کشف فوری، آگاهی، کشف مجدد یا بازشناسایی در اشکال مختلف فهم و ...
  - ۲- حافظه: نگهداری یا ذخیره‌سازی اطلاعات و قابلیت دسترسی به آنها، به همان صورتی که در وهله‌ی اول به ذهن سپرده شده
  - ۳- تفکر همگرا: استفاده از اطلاعات به صورتی که فقط به یک پاسخ صحیح یا بهترین پاسخ شناخته شده و رایج منجر شود.
  - ۴- تفکر واگرا: تفکر سازنده در زمینه‌های مختلف، چه در پژوهش و چه در کشف تفاوت‌ها، به نحوی که به جای اندیشیدن به یک راه حل، به ابعاد مختلف مسئله و راه‌حل‌های متعدد توجه شود که همان تولید پاسخ‌های چندگانه از طرف فرد است تا شاید به نوآوری‌های ممکن دست یابد.
- ۵- ارزشیابی: ملاک‌هایی برای ارزشیابی تعیین می‌شود و در صورت کفایت اطلاعات و توانایی یادآوری آن، برای تفکر سازنده اقدام می‌شود.
- ۸- گزینه «۱» استرنبرگ، هوش را مجموعه‌ای از مهارت‌های تفکر و یادگیری می‌داند که در حل مسائل تحصیلی و زندگی روزانه مورد استفاده قرار می‌گیرد. نظریه او در زمینه هوش دارای سه مؤلفه است که هر کدام از آنها عملکرد متفاوتی دارند:
- ۱- مؤلفه‌های کسب دانش: این مؤلفه‌ها در دستیابی به اطلاعات جدید و نگهداری آن دخیل هستند.
  - ۲- فرامؤلفه: این مؤلفه‌ها از فرآیندهای اجرایی هستند که در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری عملکردهای مربوط به تفکیک مورد استفاده قرار می‌گیرند.
  - ۳- مؤلفه‌های عملکردی: این مؤلفه‌ها فرآیندهای کنترل سطح بالا هستند که فعالیت‌های جسمی و ذهنی ما را تنظیم می‌کنند.
- ۹- گزینه «۱» گاردنر و همکارانش برای تشریح انواع هوش با بررسی توانایی‌های شناختی افراد عادی، عوارض آسیب‌شناختی و فرآیندهای شناختی، در گروه‌های خاص نظریه‌ی هوش چندگانه خود را ارائه داده‌اند که شامل: ۱- هوش منطقی - ریاضی ۲- هوش کلامی ۳- هوش موسیقایی - موزون ۴- هوش تجسمی - فضایی ۵- هوش بدنی - جنبشی ۶- هوش بین فردی ۷- هوش درون فردی است.
- ۱۰- گزینه «۱» نظریه رابرت استرنبرگ در تحلیل هوش، معرف رویکرد خبرپردازی است که سه مؤلفه را شامل می‌شود: ۱- مؤلفه کسب دانش: رمزگردانی، ترکیب انتخابی و مقایسه انتخابی؛ در دستیابی به اطلاعات جدید و نگهداری آنها دخیل هستند. ۲- فرامؤلفه‌ها: در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری عملکردهای مربوط به تفکیک مورد استفاده قرار می‌گیرند. ۳- مؤلفه‌های عملکردی: در موقعیت‌های مختلف زندگی به طور عام دخیل‌اند و فقط به حل مسائل تحصیلی و هوش مربوط نیستند.
- ۱۱- گزینه «۳» در مقایسه با هوش سیال، توانایی‌های هوش متبلور، شدیداً تحت تأثیر فرهنگ، تجربه شخصی و آموزش هستند و عمدتاً جنبه‌ی کلامی دارند. هوش متبلور، حاصل هوش سیال است که بر یک زمینه‌ی محیطی یا فرهنگی خاص عمل می‌کند.

فصل سیزدهم

« تفکر (مفهوم‌سازی و قاعده‌آموزی) »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل سیزدهم

- ۱- کدام مثال زیر، معرف « صفت بارز » مفهوم است؟
 (۱) بلندی در درخت (۲) ترشی در سرکه
- ۲- هرگاه مفهومی در بردارنده تمامی صفات مثبت یک مصداق (پدیده) باشد، آن مفهوم را اصطلاحاً مفهوم ..... می‌نامند.
 (۱) عینی (۲) انتزاعی (۳) ترکیبی (۴) غیر ترکیبی
- ۳- یک مفهوم عبارت است از:
 (۱) روابطی که بین موضوع‌های مختلف ایجاد می‌کنیم.
 (۲) اطلاعات سازمان‌یافته‌ای که در مورد یک موضوع داریم.
 (۳) اسنادهایی که در مورد افراد و واقعه‌ها دگرگونی می‌پذیرد.
 (۴) تفسیری که فرد از اطلاعات مربوط به متغیرها ارائه می‌دهد.
- ۴- مفهوم «اصل» را در سلسله مراتب یادگیری گانیه در کدام مورد می‌توان مشاهده کرد؟
 (۱) عدالت اجتماعی (۲) علاقه به رنگ آبی
 (۳) ترسیدن از معلم (۴) مساحت مستطیل = طول × عرض
- ۵- بهترین معرف مفهوم پرنده برای ما ایرانیان ممکن است کبوتر باشد، در حالی که برای شهروند استرالیایی به احتمال زیاد می‌تواند پنگوئن باشد، عبارت بالا بر کدام یک از موارد زیر دلالت می‌کند؟
 (۱) نمونه نخستین (۲) نمونه (۳) صفات تعریف کننده (۴) مفهوم مشاهده‌ای
- ۶- اسم می‌تواند هم یک شخص، هم یک مکان و هم یک چیز باشد، اما لازم نیست که هم‌زمان همه این‌ها باشد. بدین‌سان اسم، یک ..... است.
 (۱) مفهوم عاطفی (۲) مفهوم رابطه‌ای (۳) مفهوم ترکیبی (۴) مفهوم گسلی

(سراسری ۸۱)

(سراسری ۸۳)

(سراسری ۸۴)

(سراسری ۸۵)

(آزاد ۸۵)

(آزاد ۸۵)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل سیزدهم

۱- گزینه «۲» یک مفهوم دارای صفت‌های متعددی است، اما برای برخی مفاهیم تنها وجود برخی از صفت‌ها لازم و ضروری است. در صورتی که صفتی برای شناسایی مصداق‌های یک مفهوم، ضروری باشد، به آن صفت بارز می‌گویند؛ مثل ترشی در سرکه.

۲- گزینه «۳» مفهوم ترکیبی به مفهومی گفته می‌شود که باید همه‌ی صفات آن الزاماً در یک مورد خاص جمع باشند تا آن مورد یک مثال مثبت (مصداق درست) آن مفهوم به حساب آید، مثل جزیره که دارای دو صفت است؛ قطعه زمینی که همه‌ی اطراف آن را آب احاطه کرده است.

۳- گزینه «۲» مفهوم، توانایی طبقه‌بندی کردن است. در واقع مفهوم، اطلاعات سازمان‌یافته‌ای است که در مورد یک موضوع داریم و بر اساس این سازماندهی و طبقه‌بندی، از پیچیدگی محیط می‌کاهیم. بنابراین مفهوم، یک طبقه از محرک‌هاست که در یک یا چند صفت یا ویژگی مشترک به طبقه‌ای از محرک‌ها دلالت می‌کنند.

۴- گزینه «۴» منظور از اصل، قاعده، قانون یا تعمیم و بیان رابطه میان مفاهیم است. بنابراین جمله‌ای که رابطه بین دو یا چند مفهوم را بیان کند، یک اصل است.

۵- گزینه «۲» ما مفهوم پرنده را با توجه به کیوترها، گنجشک‌ها، کلاغ‌ها یا سایر پرنده‌های خاصی که در زندگی دیده‌ایم در ذهن خود می‌سازیم. بر این اساس، یک مفهوم برحسب موارد خاص یا نمونه‌های معرف آن که قبلاً تجربه شده، بازنمایی می‌شود.

۶- گزینه «۴» مفهوم اسم، یک مفهوم غیر ترکیبی (مفهوم گسلی) است.

فصل چهاردهم

« حل مسئله، تفکر انتقادی و آفرینندگی »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهاردهم

- ۱- کدام یک از مهارت‌های شناختی زیر در انتقال یادگیری مؤثرتر است؟ (سراسری ۷۹)
- (۱) تمیز (۲) خلاقیت (۳) فراشناخت (۴) حل مسئله
- ۲- در نظریه رابرت گانیه، حل مسئله چگونه تعریف شده است؟ (سراسری ۷۹)
- (۱) نوعی انتقال یادگیری (۲) یادگیری قاعده‌ی بالاتر (۳) یادگیری زنجیره‌ای پیچیده (۴) نوعی مفهوم‌سازی تازه
- ۳- ضریب همبستگی بین رفتارهای ورودی شناختی و پیشرفت تحصیلی برابر با چند است؟ (سراسری ۸۰)
- (۱) $r = 0/45$ (۲) $r = 0/50$ (۳) $r = 0/70$ (۴) $r = 0/80$
- ۴- در ویژگی‌های تفکر واگرا، سازمان‌دهی به کدام معنا است؟ (آزاد ۸۱)
- (۱) شکستن ساختارهای نمادین به اجزای تشکیل‌دهنده آن (۲) تولید شماری اندیشه و راه‌کار در یک زمان معین (۳) تولید جزئیات و تعیین پی‌آمدها و کاربردها (۴) تغییر شکل دادن طرح‌ها، کارکردها و کاربردها
- ۵- تأکید بر استفاده از راه‌حل‌های منحصر به فرد و نو، ناظر بر کدام یک از ویژگی‌های تفکر واگرا است؟ (سراسری ۸۲)
- (۱) اصالت (۲) سیالی (۳) پیچیدگی (۴) انعطاف‌پذیری
- ۶- وقتی شخص هیچ راه‌حل از پیش آموخته و تمرین‌کرده‌ای ندارد، به خلاقیت نیازمند است. این گفته از آن کیست؟ (آزاد ۸۲)
- (۱) رابرت گانیه (۲) پاول تورنس (۳) جی.پی. گیلفورد (۴) ریوون فیورستاین
- ۷- در طبقه‌بندی بلوم «تفکر واگرا» در کدام طبقه قرار می‌گیرد؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) کاربرستن (۲) دانش (۳) ترکیب (۴) تحلیل
- ۸- رابطه‌ی هوش و خلاقیت چیست؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) هوش و خلاقیت به هم وابستگی خاصی ندارند. (۲) گاهی افراد عقب‌مانده‌ی ذهنی هم خلاق‌اند. (۳) خلاقیت الزاماً به هوش بالا نیاز ندارد. (۴) افراد خلاق از نظر هوشی سرآمد هستند.
- ۹- به استثنای ..... سایر ویژگی‌های زیر، جزئی از صفات افراد خودشکوفاست. (سراسری ۸۷)
- (۱) آفرینندگی و خودجوشی (۲) پذیرش خود و دیگران (۳) همدلی نسبت به دیگران (۴) همنوایی با اکثریت جامعه
- ۱۰- آفرینندگی با کدام مقوله از طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی مطابقت دارد؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) تحلیل (۲) ترکیب (۳) کاربرستن (۴) ارزشیابی

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهاردهم

۱- گزینه «۳» طبق دیدگاه شناختی با استفاده از راهبردهای فراشناختی می‌توان در موقعیت‌های مشابه از راه حل‌های قبلی (انتقال یادگیری) استفاده کرد. راهبردهای شناختی (تکرار، سازماندهی، شرح و بسط) ابزار لازم و ضروری برای یادگیری محتوا و متن درس است و راهبردهای فراشناختی (برنامه‌ریزی، نظارت، تنظیم و بازبینی) نظارت و جهتی خاص را برای استفاده از آنها فراهم می‌سازد.

_____

۲- گزینه «۲» گانیه در طبقه‌بندی خود از انواع یادگیری، بالاترین سطح یادگیری را حل مسئله می‌داند و معتقد است آفرینندگی، نوع ویژه‌ای از حل مسئله است.

_____

۳- گزینه «۳» پژوهش‌های انجام شده درباره تأثیر این متغیر بر یادگیری آموزشی نشان داده‌اند که بین رفتار ورودی شناختی و پیشرفت تحصیلی ضریب همبستگی ($r = 0.75$) وجود دارد، ولی همبستگی بین هوش و خلاقیت، پایین و بین رفتار ورودی عاطفی و پیشرفت تحصیلی، در حد متوسط ($r = 0.50$) است.

_____

۴- گزینه «۴» یکی از ویژگی‌های تفکر واگرا، سازمان‌دادن است که منظور از آن، تغییر شکل دادن طرح‌ها، کارکردها و موارد استفاده است.

_____

۵- گزینه «۱» تازگی یا اصالت، یکی از ویژگی‌های تفکر واگرا است که منظور از آن، استفاده از راه‌حل‌های منحصر به فرد و نو است.

_____

۶- گزینه «۲»

_____

۷- گزینه «۳» آفرینندگی با تفکر واگرا مشخص می‌شود. ترکیب، همان فعالیت ذهنی است که به آفرینندگی یا خلاقیت معروف است.

_____

۸- گزینه «۳» همبستگی بین آزمون‌های خلاقیت و هوش بسیار پایین است، به طوری که تورنس در ۱۷۸ پژوهشی که به این منظور انجام داده، ضریب همبستگی بین هوش و خلاقیت را ۲۰ درصد گزارش داده است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که خلاقیت الزاماً به هوش بالا نیاز ندارد.

_____

۹- گزینه «۴» افراد خودشکوفای دارای ویژگی‌هایی از این قبیل خلاقیت، آفرینندگی، خودجوشی، پذیرش خود و دیگران، همدلی نسبت به دیگران و ... هستند، به طوری که این افراد نمی‌توانند با اکثریت جامعه به همنوایی برسند.

_____

۱۰- گزینه «۲» ترکیب، کنار هم گذاشتن عناصر و اجزا برای ایجاد یک کل یکپارچه و تولید طرح یا ساختی است که قبلاً به شکل فعلی وجود نداشته است. ترکیب، همان فعالیت ذهنی است که به آفرینندگی یا خلاقیت معروف است.

_____

فصل پانزدهم

« طراحی آموزشی، هدف‌های آموزشی و آمادگی برای یادگیری »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پانزدهم

کجه ۱- «دانش آموز در درس زبان فارسی باید بتواند فعل تام و عام را تعریف کند.» این هدف چه نوع هدفی است؟ (سراسری ۷۹)

(۱) رفتاری ورودی (۲) رفتاری نهایی (۳) غیر رفتاری نهایی (۴) رفتاری واسطه‌ای

کجه ۲- « یادگیرنده به هنگام سخن گفتن در حضور جمع به طور مرتب به یادداشت‌های از پیش تعیین‌شده خود مراجعه کند و از شنوندگان بخواهد تا درباره‌ی توضیحات او سؤال طرح کنند.» این هدف چه نوع هدفی است؟ (سراسری ۸۰)

(۱) نهایی (۲) واسطه‌ای (۳) فرآورده‌ای (۴) فرآیندی

کجه ۳- «دانش آموز بتواند با استفاده از وسایل مختلف نجاری، یک میز تحریر مطابق با الگویی که به او داده می‌شود بسازد.» در این هدف، عبارت «مطابق با الگو» نشانگر کدام ویژگی هدف‌های رفتاری است؟ (سراسری ۸۱)

(۱) شاخص عملکرد (۲) فعل رفتاری (۳) شرایط عملکرد (۴) ملاک عملکرد

کجه ۴- برای تبدیل هدف‌های کلی آموزشی به هدف‌های دقیق، لازم است ابتدا آنها را به صورت اعمال و رفتاری درآوریم که کسی که به هدف مورد نظر رسیده بتواند آنها را انجام دهد. بعد از این اعمال و رفتار را دسته‌بندی می‌کنیم و موارد تکراری را حذف کرده، موارد کلی را مجدداً به صورت اعمال و رفتار دقیق تحلیل می‌نماییم. طبق گفته رابرت میگر در تحلیل غایت، گام بعدی چیست؟ (سراسری ۸۱)

(۱) موارد برگزیده شده را به صورت هدف‌های رفتاری درمی‌آوریم. (۲) توانایی یادگیرندگان را در اعمال برگزیده شده ارزشیابی می‌کنیم.
(۳) به تناسب موارد یا اعمال برگزیده شده، سؤال طرح می‌کنیم. (۴) برای هر یک از موارد برگزیده شده، رفتار ورودی می‌نویسیم.

کجه ۵- «از دانش آموز انتظار می‌رود با دادن نام تعدادی عناصر شیمیایی مختلف بتواند همگی آنها را در طبقه‌ی فلز یا شبه فلز طبقه‌بندی کند.» هدف رفتاری بالا: (سراسری ۸۲)

(۱) شرایط و ملاک دارد ولی عملکرد ندارد. (۲) عملکرد و ملاک دارد ولی شرایط ندارد.
(۳) عملکرد و شرایط دارد ولی ملاک ندارد. (۴) هم عملکرد، هم شرایط و هم ملاک دارد.

کجه ۶- در رابطه با انتخاب هر هدف آموزشی، سه سؤال زیر مطرح است:

الف) چرا دانش‌آموزان باید به هدف مورد نظر برسند؟

ب) آیا دانش‌آموزان برای رسیدن به هدف، آمادگی کافی دارند؟

ج) آیا امکانات آموزشی به گونه‌ای هستند که دستیابی دانش‌آموزان به هدف را تضمین کنند؟

تصمیم‌گیری درباره‌ی کدام سؤال (سؤال‌ها) بر عهده‌ی معلم است؟

(۱) همه سؤال‌ها (۲) سؤال الف (۳) سؤال ب و سؤال ج (۴) هیچ کدام از سؤال‌ها (سراسری ۸۲)

کجه ۷- در مسئله ارزش‌های اخلاقی از دیدگاه روان‌شناسی تربیتی، درستی و نادرستی عمل عموماً توسط چه منبعی تعیین می‌شود؟ (سراسری ۸۲)

(۱) مدرسه (۲) طبقه اجتماعی (۳) طبیعت فرد (۴) فرهنگ جامعه

کجه ۸- بزرگ‌ترین امتیاز هدف‌های رفتاری نسبت به هدف‌های غیر رفتاری این است که هدف‌های رفتاری: (سراسری ۸۳)

(۱) کمتر مورد انتقاد واقع شده‌اند. (۲) بیشتر مورد علاقه معلمان‌اند.
(۳) بیشتر مورد علاقه شاگردان‌اند. (۴) به سادگی قابل اندازه‌گیری هستند.

- ۹- «دانش آموز بتواند در فهرستی از اسامی که به او می‌دهند، اسامی پادشاهان سلسله صفویه را علامت بزند»، هدف رفتاری فوق: (سراسری ۸۳)
- (۱) شرایط و عملکرد دارد اما ملاک ندارد.
 (۲) ملاک و شرایط دارد ولی عملکرد ندارد.
 (۳) عملکرد و ملاک دارد ولی شرایط ندارد.
 (۴) هم عملکرد، هم شرایط و هم ملاک دارد.

- ۱۰- وقتی در هدف‌های رفتاری می‌نویسیم که دانش آموز حداقل %۹۰ تمرین‌های درس علوم را درست حل کند، این درصد نشان‌دهنده‌ی کدام ویژگی هدف‌ها است؟
- (۱) بیان رفتار
 (۲) توصیف رفتار
 (۳) شرایط عملکرد
 (۴) ملاک عملکرد

- ۱۱- بازماندن از تلاش برای دستیابی به هدف، در کدام‌یک از موارد دیده می‌شود؟
- (۱) خاموشی
 (۲) درماندگی آموخته‌شده
 (۳) خودکارآمدی
 (۴) فراموشی

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پانزدهم

۱- گزینه «۴» هدف‌های بین راه، به خودی خود چندان اهمیتی ندارد و تنها فایده آنها کمک به یادگیرنده در رسیدن به هدف‌های نهایی درس یا دوره آموزشی است.

۲- گزینه «۴» اهداف آموزشی چند نوع هستند: ۱- اهداف ورودی ۲- اهداف واسطه‌ای ۳- اهداف نهایی ۴- اهداف فرآورده‌ای ۵- اهداف فرآیندی. اهداف فرآیندی به کلیه کوشش‌ها و فعالیت‌های یادگیرنده گفته می‌شود که در جهت رسیدن به اهداف فرآورده‌ای انجام می‌دهد.

۳- گزینه «۳» هدف‌های رفتاری دارای سه ویژگی هستند که عبارتند از: ۱- ویژگی عملکرد (بیان هدف به صورت عینی و قابل مشاهده) ۲- مشخص بودن ملاک عملکرد (معیاری که به وسیله آن میزان پیشرفت یادگیرنده در رسیدن به هدف سنجیده می‌شود) ۳- مشخص بودن شرایط عملکرد (توصیف شرایطی که تحت آن یادگیرنده باید عملکرد خود را نشان دهد) در مثال مذکور شرایط عملکرد عبارت است از: «مطابق با الگو».

۴- گزینه «۱» برای تبدیل غایت پرورشی به اهداف آموزشی دقیق قابل مشاهده باید مراحل زیر را طی کرد: ۱- نوشتن غایت کلی بر اساس نتایج فعالیت ۲- نوشتن چیزهایی که فکر می‌کنیم فرد به هدف رسیده انجام می‌دهد یا می‌تواند آنها را به گونه‌ای بیان کند که مورد پذیرش ما قرار گیرد. ۳- دسته‌بندی عملکردها ۴- برگزیدن موارد دسته‌بندی‌شده و بیان هدف‌های رفتاری.

۵- گزینه «۴» هدف رفتاری دارای سه ویژگی است: ۱- بیان شدن بر حسب عملکرد (قابل مشاهده و عینی بودن هدف) ۲- مشخص بودن شرایط عملکرد (توصیف شرایطی که تحت آن یادگیرنده باید عملکرد خود را نشان دهد) ۳- مشخص بودن ملاک عملکرد (معیاری که به وسیله آن میزان پیشرفت یادگیرنده در رسیدن به هدف سنجیده می‌شود)؛ بنابراین هدف‌های رفتاری بر اساس رفتار قابل مشاهده و اندازه‌پذیر تعریف می‌شوند و با افعالی به کار می‌رود که مورد پذیرش همگان باشند.

۶- گزینه «۳» در رابطه با انتخاب هر هدف آموزشی، سه سؤال مطرح است: ۱- چرا دانش‌آموز باید به هدف مورد نظر برسد؟ ۲- آیا دانش‌آموز آمادگی لازم را برای رسیدن به هدف دارد؟ ۳- آیا امکانات آموزشی به گونه‌ای هستند که دستیابی دانش‌آموزان به هدف را تضمین کنند؟ تصمیم‌گیری در مورد سؤال اول بستگی به سازمان آموزش و پرورش دارد، ولی در مورد سؤال دوم و سوم، معلم تصمیم‌گیری می‌کند.

۷- گزینه «۴» فرهنگ جامعه یا فلسفه اجتماعی و پرورشی حاکم بر جامعه، ملاک تعیین ارزش‌ها، هدف‌ها و عملکردهای حاصل از آنها است.

۸- گزینه «۴» کاربرد هدف‌های رفتاری به صورت بیانات صریح و قابل اندازه‌گیری، باعث سهولت بخشیدن به عمل ارزشیابی معلم از آموخته‌های دانش‌آموزان و دانشجویان است. این هدف‌ها باید سه شرط را دارا باشد: ۱- شرایط عملکرد ۲- ویژگی عملکرد ۳- ملاک عملکرد.

۹- گزینه «۴» یک هدف رفتاری مناسب باید دارای شرایط زیر باشد: ۱- ویژگی عملکرد (بیان هدف به صورت عینی و قابل مشاهده که در مثال فوق علامت زدن اسامی پادشاهان صفویه است) ۲- شرایط عملکرد (توصیف شرایطی که تحت آن یادگیرنده باید عملکرد خود را نشان دهد، در مثال مذکور استفاده از فهرست اسامی است) ۳- ملاک عملکرد (معیاری که به وسیله آن میزان پیشرفت یادگیرنده در رسیدن به هدف سنجیده می‌شود؛ در مثال فوق انتخاب پادشاهان سلسله صفویه ملاک عملکرد هدف رفتاری است).

۱۰- گزینه «۴» یک هدف رفتاری باید دارای سه ویژگی باشد: ۱- عملکرد (بیان هدف به صورت عینی و قابل مشاهده) ۲- شرایط عملکرد (توصیف شرایطی که تحت آن شرایط یادگیرنده باید آن عملکرد را نشان دهد) ۳- ملاک (به وسیله آن، میزان پیشرفت یادگیرنده در راه رسیدن به هدف را نشان می‌دهد؛ مثل حل کردن ۹۰٪ تمرین‌های درس علوم به صورت درست).

۱۱- گزینه «۲» مفهوم درماندگی آموخته‌شده، نشان‌دهنده منفی‌ترین حالت مفهوم خود (خودپنداره) است. درماندگی آموخته‌شده به حالت یادگیرندگانی اشاره می‌کند که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند. آنان یادگیرندگانی هستند که باور دارند هر کاری بکنند، به موفقیت دست نمی‌یابند.

فصل شانزدهم

«طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل شانزدهم

- ۱- در نظر رابرت گانیه، حل مسئله چگونه تعریف شده است؟
 (۱) نوعی انتقال یادگیری (۲) یادگیری قاعده رده بالاتر (۳) یادگیری زنجیره‌ای پیچیده (۴) نوعی مفهوم‌سازی تازه (سراسری ۷۹)
- ۲- وقتی دانشجوی پزشکی می‌آموزد که علائم بیماری‌های مختلف را با نام درست آنها مطابقت دهد، یادگیری او معرف چه نوع یادگیری است؟
 (۱) علامتی (۲) تداعی کلامی (۳) مفهوم‌آموزی (۴) تمییز چندگانه (سراسری ۷۹)
- ۳- «دانش آموز بی‌آنکه از او خواسته شود، مطالبی را که درباره‌ی موضوع درس خود در روزنامه‌ها می‌بیند جمع‌آوری می‌کند و به کلاس ارائه می‌دهد.» این فعالیت دانش‌آموز معرف کدام نوع یادگیری است؟
 (۱) عاطفی (۲) روانی - حرکتی (۳) شناختی: کاربردی (۴) شناختی: فهمیدن (سراسری ۷۹)
- ۴- «توانایی خواندن یک شعر فرانسوی از روی متن بدون اشتباه» در کدام یک از حوزه‌ها یا حیطه‌های یادگیری قرار می‌گیرد؟
 (۱) عاطفی (۲) شناختی (۳) روانی - حرکتی (۴) شناختی - عاطفی (سراسری ۸۰)
- ۵- «با توجه به نرخ رشد جمعیت ایران به میزان ۱/۴ درصد در سال، دانشجو بتواند جمعیت ایران را در ۱۰ سال دیگر پیش‌بینی کند.» هدف فوق در کدام طبقه از طبقه‌بندی حوزه‌ها یا حیطه‌های یادگیری قرار می‌گیرد؟
 (۱) تحلیل، تفسیر (۲) فهمیدن، برون‌یابی (۳) دانش، واقعیت‌های مشخص (۴) کار بستن، نظریه‌ها و ساخت‌ها (سراسری ۸۰)
- ۶- اگر معلم از دانش‌آموزان بخواهد که مطالب درسی را به زبان خود بیان کنند، کدام یک از هدف‌های شناختی تأمین می‌شود؟
 (۱) کسب دانش (۲) تحلیل کردن (۳) به کار بستن (۴) درک و فهم (سراسری ۸۱)
- ۷- هدف آموزشی «آگاه ساختن دانش‌آموزان از شکل درست کلام و استفاده صحیح از گفتار و نوشتار» در کدام یک از طبقه‌های طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی قرار می‌گیرد؟
 (۱) فهمیدن (۲) کاربردی (۳) دانش امور قراردادی (۴) دانش طبقه‌بندی‌ها و طبقات (سراسری ۸۱)
- ۸- در نظریه یادگیری آموزشگاهی بنجامین بلوم مهم‌ترین متغیر کدام است؟
 (۱) ویژگی‌های ورودی عاطفی (۲) ویژگی‌های ورودی شناختی (۳) سطح هوش دانش‌آموزان (۴) ویژگی‌های ورودی روانی - حرکتی (سراسری ۸۱)
- ۹- دانش‌آموز بتواند با کشیدن کاریکاتوری یک مسئله‌ی اجتماعی را مورد نقد قرار دهد. هدف رفتاری فوق در کدام یک از طبقات قرار می‌گیرد؟
 (۱) دانش (۲) فهمیدن (۳) تحلیل (۴) ترکیب (سراسری ۸۲)
- ۱۰- «از دانشجو انتظار می‌رود که بتواند نتایج به دست آمده از گروه نمونه‌ی تحقیق خود را به جامعه‌ی آماری آن تعمیم دهد.» هدف فوق در کدام طبقه قرار می‌گیرد؟
 (۱) دانش، واقعیت‌های مشخص (۲) فهمیدن، استخراج (۳) فهمیدن، برون‌یابی (۴) کار بستن، تحلیل عناصر (سراسری ۸۲)

(سراسری ۸۲)

۱۱- کدام یک از هدف‌های رفتاری زیر در طبقه‌ی « ترکیب » قرار می‌گیرد؟

(۱) دانشجو بتواند داستانی درباره‌ی یک خانواده‌ی فقیر بنویسد.

(۲) دانشجو بتواند یکی از غزل‌های حافظ را به زبان ساده در کلاس توضیح دهد.

(۳) دانشجو بتواند از میان فهرستی از اسامی داده شده، فیزیكدان‌ها را تشخیص دهد.

(۴) دانشجو بتواند اطلاعات موجود در یک جدول را به صورت نمودار ستون درآورد.

(سراسری ۸۲)

۱۲- انجام تکلیف به صورت یک پاسخ پیچیده آشکار مربوط به کدام حوزه از یادگیری است؟

(۱) شناختی

(۲) عاطفی

(۳) ترکیبی

(۴) روانی - حرکتی

(سراسری ۸۲)

۱۳- به عقیده بلوم بهترین راه ایجاد انگیزش در دانش‌آموزان نسبت به مسائل و موضوعات یادگیری، تأکید بر ..... است.

(۱) تسلط علمی معلم

(۲) تجارب موفق یادگیری

(۳) محتوای فنی کتب آموزشی

(۴) استفاده از وسایل کمک آموزشی

(آزاد ۸۲)

۱۴- فعالیت ذیل در کدام حیطة از توانایی‌های ذهنی در طبقه‌بندی اهداف بلوم قرار دارد؟

« تولید یک نقشه یا یک مجموعه اقدامات »

(۱) تحلیل

(۲) ترکیب

(۳) ارزشیابی

(۴) دانش

(آزاد ۸۲)

۱۵- یادگیری مهارت آموزی در نظریه یادگیری «گانه» در کدام بخش قرار دارد؟

(۱) یادگیری محرک - پاسخ

(۲) یادگیری کلامی با تداعی کلامی

(۳) یادگیری تمییز دادن محرکات

(۴) یادگیری زنجیره‌ای

(سراسری ۸۳)

۱۶- در طبقه‌بندی تجدید نظر شده حوزه شناختی بلوم، بالاترین سطح فرآیند شناختی چیست؟

(۱) آفریدن

(۲) به کار بستن

(۳) تحلیل کردن

(۴) ارزشیابی کردن

(سراسری ۸۳)

۱۷- هرگاه نظریه‌پردازی با توجه به اصل درونی‌سازی، هدف‌های خود را طبقه‌بندی کند، کدام حوزه یادگیری را مدنظر قرار داده است؟

(۱) عاطفی

(۲) شناختی

(۳) ترکیبی

(۴) حسی و حرکتی

(آزاد ۸۳)

۱۸- «ایمان داشتن به نیروی استدلال و روش‌های پژوهش آزمایشی و مباحثه» در کدام طبقه قرار می‌گیرد؟

(۱) درک مفهوم یک ارزش

(۲) پذیرش یک ارزش

(۳) ترجیح دادن یک ارزش

(۴) سرسپردگی نسبت به یک ارزش

(سراسری ۸۴)

۱۹- در الگوی آموزشی بلوم درباره‌ی متغیرهای ورودی به نظام آموزشی، کدام‌یک از متغیرهای ورودی بیشترین قدرت پیش‌بینی را در مورد پیشرفت تحصیلی دارد؟

(۱) هوش و استعداد فرد

(۲) پشتکار و تلاش یادگیرنده

(۳) متغیرهای ورودی عاطفی

(۴) متغیرهای ورودی شناختی

(سراسری ۸۴)

۲۰- « از دانشجوی رشته هنر انتظار می‌رود با رنگ‌ها و وسایلی که در اختیار او قرار می‌دهند، یک تابلوی نقاشی بکشد که از پنج داور، حداقل ۳ نفر از آنها آن را کاری اصیل بدانند.» این هدف، در طبقه‌بندی هدف‌های شناختی بلوم، در کدام طبقه قرار می‌گیرد؟

(۱) دانش

(۲) تحلیل

(۳) ترکیب

(۴) ارزشیابی

(سراسری ۸۵)

۲۱- در درس « روش تحقیق روان‌شناسی » وقتی نظر ما این باشد که دانشجویان بتوانند یک عنوان پژوهشی بنویسند و در آن متغیرهای وابسته و مستقل را مشخص نمایند، نوع رفتار مورد انتظار عبارت است از:

(۱) کاربرد

(۲) ترکیب

(۳) ارزشیابی

(۴) تجزیه و تحلیل

- ۲۲- در طبقه‌بندی بلوم « تفکر واگرا » در کدام طبقه قرار می‌گیرد؟
 (۱) کار بستن (۲) دانش (۳) ترکیب (۴) تحلیل (سراسری ۸۶)
- ۲۳- رفتارهای کدام طبقه از حیطه شناختی با خلاقیت همراه است؟
 (۱) ارزشیابی (۲) ترکیب (۳) تجزیه (۴) درک و فهم (سراسری ۸۶)
- ۲۴- به اعتقاد «رابرت استرنبرگ» کدام یک از موارد زیر جزئی از مؤلفه‌های کسب دانش به شمار می‌آیند؟
 (۱) یادآوری (۲) بازیابی (۳) ترکیب (۴) رمزگردانی (سراسری ۸۷)
- ۲۵- کدام هدف، نمونه‌ای از هدف‌های رفتاری است؟
 (۱) تاریخ سلسله‌ی ساسانیان را بداند. (۲) شباهت کره‌ی چشم را با یک دوربین عکاسی بیان کند. (۳) معنی و مفهوم طبقه‌بندی کردن را بفهمد. (۴) دستور زبان فارسی را درک کند. (سراسری ۹۰)
- ۲۶- استفاده از ملاک یا معیار در جمع‌بندی موارد موافق و مخالف یک رویداد، در کدام یک از هدف‌های تربیتی بلوم می‌گنجد؟
 (۱) فهمیدن (۲) خلق کردن (۳) به کار بستن (۴) ارزشیابی کردن (سراسری ۹۷)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل شانزدهم

- ۱- گزینه «۲» در طبقه‌بندی گانیه، حل مسئله به عنوان قاعده سطح بالاتر معرفی شده است.
- ۲- گزینه «۴» وقتی نام‌ها و مدل‌های مختلفی وجود دارند، ربط دادن همه‌ی نام‌ها با مدل‌های درست آنها حاکی از تمییز چندگانه است؛ یعنی آزمودنی در مقابل محرک‌های مختلف، پاسخ درست را ارائه می‌دهد.
- ۳- گزینه «۱» وقتی که فرد بدون اینکه از او خواسته شود، کاری را انجام دهد، خود با علاقه ذهنی خود به آن کار روی آورده و نشانگر بعد عاطفی است.
- ۴- گزینه «۳» حوزه‌های یادگیری در سه سطح شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی قرار می‌گیرند که در حوزه روانی - حرکتی، فعالیت‌های جسمی و روانی که با حرکات بدن رابطه دارند، مورد بررسی قرار می‌گیرند. این هدف که دانش‌آموز بتواند یک شعر فرانسوی را بدون اشتباه بخواند، در خرده‌طبقه تشکیل صدا - کلمه قرار می‌گیرد.
- ۵- گزینه «۲» حوزه شناختی دارای مراحل به شرح زیر است: ۱- دانش ۲- درک و فهم ۳- به کار بستن ۴- تجزیه و تحلیل ۵- ترکیب ۶- ارزشیابی. هدف در مرحله فهمیدن در خرده‌طبقه برون‌یابی، بسط اطلاعات و رای داده‌های معین است و شامل توانایی برآورد یا پیش‌بینی اقدامات مختلف و توانایی پیش‌بینی ادامه‌ی روند است.
- ۶- گزینه «۴» اهداف شناختی دارای چند سطح هستند: ۱- دانش: بیان دانش و اطلاعات آموخته‌شده بدون دخل و تصرف ۲- درک و فهم: بیان اطلاعات آموخته‌شده به شکل دیگر با دخل و تصرف ۳- به کار بستن: به کار گرفتن اطلاعات آموخته شده در موقعیتی خاص و ویژه ۴- تجزیه و تحلیل: جزء-جزء کردن اطلاعات آموخته شده ۵- ترکیب: کنار هم گذاشتن اجزای اطلاعات آموخته‌شده و ساختن یک کل معنی‌دار جدید ۶- ارزشیابی: قضاوت و داوری در مورد اطلاعات رسیده بر اساس معیار بیرونی یا درونی؛ بنابراین در طبقه درک و فهم، فرد توانایی برگرداندن یک مطلب مفصل به شکل خلاصه و انتزاعی را داراست.
- ۷- گزینه «۲» کاربرستن به استفاده از مطالب انتزاعی در موقعیت‌های ویژه و عینی اشاره می‌کند.
- ۸- گزینه «۲» بنجامین بلوم معتقد است که بین ویژگی‌های ورودی شناختی و یادگیری آموزشی، همبستگی $r = 0.7\%$ وجود دارد و بین ویژگی عاطفی و یادگیری آموزشی، همبستگی $r = 0.5\%$ وجود دارد.
- ۹- گزینه «۴» حوزه شناختی که بیشتر دربرگیرنده فعالیت‌های ذهنی و فکری است، دارای دو بخش است: ۱- دانش ۲- مهارت‌ها و توانایی‌های ذهنی که شامل: ۱- دانش ۲- درک و فهم ۳- به کار بستن ۴- تجزیه و تحلیل ۵- ترکیب ۶- ارزشیابی است. در طبقه ترکیب که دربرگیرنده خلاقیت و آفرینندگی است، اجزای آموخته‌شده در کنار هم قرار می‌گیرند و یک کل معنادار جدید را ایجاد می‌کنند.
- ۱۰- گزینه «۳» برون‌یابی؛ بسط دادن اطلاعات به ورای معلومات موجود است، مثلاً تعمیم دادن نتایج حاصل از تحقیق یا نمونه‌ای از یک جامعه به کل آن جامعه.
- ۱۱- گزینه «۱» ترکیب: پنجمین سطح از حوزه شناختی است و یک فعالیت ذهنی است که به آفرینندگی و خلاقیت معروف است. همچنین شامل خرده‌طبقه‌ای است که با استفاده از ترکیب اجزا، یک کل معنی‌دار جدید را می‌سازد؛ مثلاً تولید یک اثر بی‌همتا که شامل توانایی نوشتن یک داستان، مقاله یا شعر ابتکاری است.
- ۱۲- گزینه «۴» حوزه روانی - حرکتی دربرگیرنده هر سه سطح شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی است که در آن انجام تکالیف با رفتار آشکار پاسخ داده می‌شود.
- ۱۳- گزینه «۲» از دیدگاه نظریه‌پردازان یادگیری، مجموعه‌ای از عوامل می‌توانند در ایجاد انگیزش در دانش‌آموز نقش داشته باشند که عبارت‌اند از: تجارب موفقیت‌آمیز قبلی، برانگیختگی در سطح بهینه، وجود مشوق‌ها و توجه به تقویت درونی. آزرول بر افزایش کارایی آموزشی در جهت ایجاد توفیق تأکید دارد که می‌تواند انگیزش دانش‌آموز را برای یادگیری افزایش دهد.
- ۱۴- گزینه «۲» یکی از خرده‌طبقات ترکیب، توانایی تولید یک نقشه یا یک مجموعه اقدامات پیشنهادی است.

۱۵- گزینه «۴» یادگیری زنجیره‌ای شامل تعدادی یادگیری محرک - پاسخ است؛ مانند مهارت مسواک زدن یا یادگیری بستن کفش.

۱۶- گزینه «۱» طبقه‌بندی اهداف بلوم که توسط کراتول، آندرسون و همکاران مورد تجدیدنظر قرار گرفته، شامل دو بعد است که عبارت‌اند از: ۱- دانش: دانش امور واقعی، مفهومی، روندی و فراشناختی ۲- فرآیند شناختی: شامل یادآوری، فهمیدن، به کار بستن، تحلیل، ارزشیابی و آفریدن است؛ بنابراین بالاترین سطح فرآیند شناختی، آفریدن است.

۱۷- گزینه «۱» هدف‌های حوزه عاطفی با توجه به اصل درونی‌سازی سازماندهی می‌شود، یعنی با توجه به میزانی که یک علاقه یا نگرش به صورت بخش اساسی از سبک زندگی فرد درمی‌آید.

۱۸- گزینه «۴» ایمان داشتن به نیروی استدلال و روش‌های پژوهش آزمایشی و مباحثه، در طبقه تعهد یا سرسپردگی نسبت به یک ارزش قرار می‌گیرد.

۱۹- گزینه «۴» طبق دیدگاه بلوم، بین رفتارهای ورودی عاطفی و پیشرفت تحصیلی، همبستگی $0.5\%+$ و بین هوش و پیشرفت، همبستگی $0.7\%+$ وجود دارد. بنابراین می‌توان گفت رفتارهای ورودی شناختی در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی، مناسب و موفق‌تر است.

۲۰- گزینه «۳» ترکیب که در طبقه‌بندی در حیطه پنجم شناختی قرار دارد و منظور از آن، همان کنار هم گذاشتن عناصر و اجزا برای ایجاد یک کل یکپارچه و تولید طرح یا ساختی است که قبلاً به شکل کنونی وجود نداشته است. در مثال مذکور یک طرح جدید (تابلوی نقاشی) ایجاد شده است که در سطح ترکیب قرار می‌گیرد.

۲۱- گزینه «۲» ترکیب که در طبقه‌بندی بلوم در حیطه پنجم شناختی قرار می‌گیرد، عبارت است از: کنار هم گذاشتن عناصر و اجزا برای ایجاد یک کل یکپارچه و تولید یا ساختی که قبلاً به شکل کنونی وجود نداشته است که می‌تواند یک اثر بی‌همتا و منحصر به فرد، تولید نقشه یا یک مجموعه اقدامات پیشنهادی یا استنتاج مجموعه‌ای از روابط انتزاعی باشد.

۲۲- گزینه «۳» ترکیب، پهلوی هم گذاشتن اجزا برای ایجاد یک کل یکپارچه و تولید طرح یا ساختی است که قبلاً بدین شکل وجود نداشته است. ترکیب همان فعالیت ذهن است که به آفرینندگی یا خلاقیت معروف است. آفرینندگی را می‌توان به تعدادی توانایی ذهنی که منجر به تولید آثار خلاق می‌شوند تعیین کرد. مهم‌ترین این ویژگی‌ها تفکر واگرا است. در تفکر واگرا جواب قطعی وجود ندارد و تعداد زیادی جواب موجود است که هر یک از آنها از نظر منطقی ممکن است درست باشند.

۲۳- گزینه «۲» ترکیب، کنار هم گذاشتن عناصر و اجزا برای ایجاد یک کل یکپارچه و تولید طرح یا ساختی است که قبلاً بدین شکل وجود نداشته است. ترکیب، همان فعالیت ذهنی است که به آفرینندگی و خلاقیت معروف است.

۲۴- گزینه «۴» به نظر استرنبرگ سه مؤلفه عمده در پردازش اطلاعات برای کسب دانش مهم هستند که عبارت‌اند از:

۱- رمزگردانی: با توجه به محرک‌های محیطی، اطلاعات مربوط از اطلاعات نامربوط به منظور انتخاب اطلاعات برای پردازش بعدی جدا می‌شوند.

۲- ترکیب انتخابی: اطلاعات انتخاب شده، به گونه‌ای ترکیب می‌شوند که قابل تفسیر باشند. اطلاعات به اشکال مختلف معنی‌دار و یکپارچه می‌شوند.

۳- مقایسه انتخابی: اطلاعات ترکیب شده، به شیوه‌ی جدید، در کنار اطلاعات موجود در حافظه بررسی و مقایسه شده و از این طریق معنی‌دار می‌شوند.

۲۵- گزینه «۲» منظور از هدف‌های رفتاری، آن نوع هدف‌های آموزشی است که بر حسب رفتار قابل مشاهده بیان شده باشند. به عنوان مثال: دانش‌آموز باید بتواند شباهت کره چشم را با یک دوربین عکاسی بیان کند.

۲۶- گزینه «۴» ارزشیابی: یعنی داوری کردن در مورد ارزش یک مطلب یا موضوع خاص، ارزشیابی به دو صورت است: ارزشیابی درونی و ارزشیابی بیرونی.

در ارزشیابی درونی، درستی یک مطلب یا اثر براساس منطقی بودن و متناسب بودن اجزا مشخص می‌شود. در ارزشیابی بیرونی، ملاک ارزشیابی، بیرونی و از قبل تعیین شده است.

فصل هفدهم

«آموزش معلم – محور»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هفدهم

- ۱- از امتیازهای بزرگ روش آموزش برنامه‌ای و ماشین آموزشی این است که:
- (۱) رقابت فردی را از بین می‌برد.
 (۲) بر استدلال و منطق تأثیر مثبت دارد.
 (۳) بر بینش یادگیرنده می‌افزاید.
 (۴) از بقیه روش‌های آموزشی بیشتر مقرون به صرفه است.
- (سراسری ۷۹)
- ۲- کدام یک از روش‌های آموزشی بر تقسیم مطالب درسی به مراحل کوچک و بر اصول شکل‌دهی و زنجیره‌سازی رفتار مبتنی است؟
- (۱) سخنرانی
 (۲) حل مسئله
 (۳) حل مسئله
 (۴) مباحثه و گفتگو
- (سراسری ۷۹)
- ۳- «آموزش اصلاحی» در روش آموزش برای یادگیری در حد تسلط، چه زمانی اجرا می‌شود؟
- (۱) قبل از آموزش گروهی نوبت اول
 (۲) بعد از آموزش گروهی نوبت اول
 (۳) بعد از اجرای ارزشیابی تکوینی فرم اول
 (۴) بعد از اجرای ارزشیابی تکوینی فرم دوم
- (سراسری ۷۹)
- ۴- کدام یک از ویژگی‌های روش آموزش برنامه‌ای می‌تواند این روش را قابل توصیه برای کودکان دارای مشکلات هوشی کند؟
- (۱) نظم مطالب
 (۲) تقویت‌های فراوان
 (۳) فعال شدن یادگیرنده
 (۴) توجه به سوابق یادگیرنده
- (سراسری ۸۰)
- ۵- کدام یک از انتقادهای زیر بر روش برنامه‌ای وارد شده است؟
- (۱) رقابت ناسالم را رواج می‌دهد.
 (۲) اجرای آن بسیار زمان‌بر است.
 (۳) به برنامه‌ریزان متخصص نیاز دارد.
 (۴) خلاقیت را محدود می‌کند.
- (آزاد ۸۰)
- ۶- هنگام اجرای آزمایشی یک برنامه آموزشی با گروهی دانش‌آموز، به منظور اصلاح و تجدید نظر در برنامه، برای هر قاب چه مقدار اشتباه قابل قبول است؟
- (۱) ۵ درصد
 (۲) ۱۰ درصد
 (۳) ۱۵ درصد
 (۴) ۲۰ درصد
- (سراسری ۸۱)
- ۷- از نظر اسکینر ماشین آموزشی، کدام یک از معایب آموزش سنتی را برطرف می‌کند؟
- (۱) کمبود علم
 (۲) فقدان روش
 (۳) فقدان تقویت
 (۴) فاصله بین عمل و تقویت
- (آزاد ۸۱)
- ۸- نظریه یادگیری در حد تسلط را چه کسی بیان نموده است؟
- (۱) آلبرت بندورا
 (۲) بی.اف. اسکینر
 (۳) جان کارول
 (۴) بنجامین بلوم
- (آزاد ۸۲)
- ۹- گام دوم از فنون مؤثر با روش سخنرانی کدام است؟
- (۱) توضیح دادن همراه با شور و شوق
 (۲) بیان روشن هدف آموزشی
 (۳) استفاده از پیش‌سازمان‌دهنده
 (۴) ارائه مطلب و نکات اساسی درس
- (آزاد ۸۲)
- ۱۰- ر کدام روش آموزشی، اگر شرط و زمان لازم آموزشی مقدور باشد، تمام دانش‌آموزان عملاً می‌توانند تمام آن چیزی را که آموزش داده می‌شود، یاد بگیرند؟
- (۱) آموزش انفرادی
 (۲) آموزش برنامه‌ای
 (۳) یادگیری در حد تسلط
 (۴) آموزش به کمک کامپیوتر
- (سراسری ۸۴)
- ۱۱- اگر بنا باشد که یک انتقاد بر روش برنامه‌ای وارد کنید، کدام یک از موارد زیر را انتخاب می‌کنید؟
- (۱) محدودیت قدرت تعمیم
 (۲) محدود شدن خلاقیت
 (۳) محدودیت تقویت‌کننده‌ها
 (۴) فراموشی زود هنگام اطلاعات
- (سراسری ۸۵)

- ۱۲- مهم‌ترین ویژگی یک معلم کارآمد، داشتن کدام قابلیت است؟
 (۱) ارزیابی درست آموخته‌های شاگردان
 (۲) ایجاد خودپندارنده‌ی مثبت در یادگیرندگان
 (۳) ایجاد انگیزه‌ی یادگیری در شاگردان
 (۴) داشتن روابط انسانی مطلوب با دانش‌آموزان
 (سراسری ۸۶)
- ۱۳- در آموزش برنامه‌ای بر کدام یک از گزینه‌های زیر تأکید می‌شود؟
 (۱) پی‌آمدهای رفتار
 (۲) بینش
 (۳) تمرین
 (۴) تقویت درونی
 (سراسری ۸۷)
- ۱۴- از امتیازات مهم روش آموزش برنامه‌ای کدام است؟
 (۱) مقرون به صرفه بودن
 (۲) افزایش بینش یادگیرنده
 (۳) از بین بردن رقابت فردی
 (۴) اثر مثبت بر استدلال و منطق
 (سراسری ۸۷)
- ۱۵- در کدام یک از روش‌های آموزشی زیر معلم نقش بارزتری دارد؟
 (۱) اکتشافی
 (۲) مشارکتی
 (۳) شهودی
 (۴) برنامه‌ای
 (سراسری ۸۷)
- ۱۶- به استثنای ..... سایر موارد در زمره‌ی انتقادهایی است که بر روش آموزش برنامه‌ای وارد شده است.
 (۱) محدود کردن خلاقیت یادگیرنده
 (۲) ساده کردن بیش از حد مطالب
 (۳) نادیده گرفتن سوابق قبلی یادگیرنده
 (۴) استفاده از یافته‌های آزمایشگاهی
 (سراسری ۸۸)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هفدهم

۱- گزینه «۱» ویژگی مهم روش‌های آموزش برنامه‌ای، جنبه خودآموز بودن آنهاست، یعنی یادگیرندگان می‌توانند با استفاده از این روش‌ها، در پیش خود و با سرعت مناسب خود به یادگیری بپردازند.

۲- گزینه «۲» در آموزش برنامه‌ای، مراحل درسی به مراحل کوچک تقسیم می‌شوند و فرد از طریق یادگیری این مراحل، مطالب پیچیده‌تر را می‌آموزد که این مطالب بر اصول شکل‌دهی و زنجیره کردن رفتار مبتنی است.

۳- گزینه «۳» پس از اجرای فرم نخست آزمون تکوینی و کشف مشکلات یادگیری دانش‌آموزان، معلم باید به طرح و اجرای آموزش اصلاحی اقدام کند و هدف از آن، ارائه بازخورد به معلم و یادگیری دانش‌آموز است.

۴- گزینه «۲» روش آموزش برنامه‌ای بر آموزش فردی تأکید دارد و شخص می‌تواند بر حسب سرعت شخصی و مطابق با توانایی خود حرکت کند و چون دارای تقویت‌های فراوان است، برای کودکان دارای مشکلات هوشی مناسب است. این روش، فواید متعددی دارد از جمله: دادن بازخورد فوری، فعال شدن یادگیرنده، ارائه مطالب در گام‌های کوچک و توجه به سوابق یادگیرنده.

۵- گزینه «۳» موفقیت روش آموزش برنامه‌ای در گرو تهیه و تدوین متون آموزشی برنامه‌ای مناسب است؛ بنابراین طراحی و آماده‌سازی آن بیشتر از روش‌های آموزشی دیگر نیاز به توجه و کوشش دارد.

۶- گزینه «۲» حداکثر میزان اشتباهاتی که برای هر قاب در مرحله‌ی اجرای آزمایشی برنامه می‌توان پذیرفت، ۱۰ درصد است که پس از تجدید نظر و رفع نواقص آن، نسخه نهایی برای استفاده یادگیرندگان تهیه و تکثیر می‌شود.

۷- گزینه «۴» ماشین آموزشی، فاصله بین عمل و تقویت را که در کتاب‌های درسی متداول وجود ندارد، امکان‌پذیر می‌سازد.

۸- گزینه «۳» نظریه‌ی زیربنای روش آموزش برای یادگیری در حد تسلط، ابتدا در مدل یادگیری جان کارول ارائه شد.

۹- گزینه «۳» گام اول در آموزش با روش سخنرانی، بیان هدفها و آماده کردن یادگیرندگان و گام دوم، استفاده از پیش‌سازمان‌دهنده‌هاست.

۱۰- گزینه «۳» در یادگیری در حد تسلط، تأکید بر این است که همه افراد می‌توانند آموزش ببینند و یاد بگیرند؛ در صورتی که به همه‌ی آنها فرصت لازم داده شود. بلوم یادگیری آموزشگاهی را پدیده‌ی مبتنی بر زمان می‌داند، یعنی هر چه زمان یادگیری بیشتر باشد، مقدار یادگیری هم بیشتر خواهد بود و استعداد فرد همان زمان مورد نیاز است که فرد نیاز دارد تا مطلبی را بیاموزد و مهارتی را کسب کند.

۱۱- گزینه «۲» آموزش برنامه‌ای که از نظریه شرطی شدن اسکینر گرفته شده است، دارای فواید متعددی است از جمله: ۱- تقویت و بازخورد فوری ۲- متناسب بودن با توانایی یادگیرنده ۳- ارائه مطالب در گام‌های کوچک ۴- شرکت فعال یادگیرنده در کلیه مراحل یادگیری. اما مهم‌ترین انتقادی که از آن شده، مبتنی بر این است که این روش جلوی رشد خلاقیت یادگیرنده (محدود کردن یادگیرنده) را می‌گیرد، زیرا یک پاسخ درست تقویت می‌شود و بر همگرایی تأکید می‌کند.

۱۲- گزینه «۲» معلم به دلیل موقعیت و نفوذش در کلاس، بیش از هر عامل دیگری در به وجود آوردن جو مناسب در مدرسه و کلاس درس مؤثر است. مهم‌ترین ویژگی یک معلم کارآمد، ایجاد خودپنداره مثبت در یادگیرندگان است که بر رشد همه‌جانبه شخصیت دانش‌آموز تأثیر می‌گذارد.

۱۳- گزینه «۱» آموزش برنامه‌ای یک شیوه‌ی آموزشی برگرفته از نظریه اسکینر است. به طور کلی اسکینر در نظریه شرطی شدن عامل، فرآیندی را تبیین می‌کند که در آن، پیامدهای یک رفتار ارادی در فرد مورد تأکید است که تقویت را به دنبال دارند.

۱۴- گزینه «۳» آموزش برنامه‌ای که برگرفته از نظریه اسکینر است، مزایای فراوانی دارد که عبارت‌انداز: ۱- ارائه مطالب در گام‌های کوچک ۲- شرکت فعال یادگیرنده ۳- تقویت فوری ۴- فرآیند یادگیری با سرعت شخصی یادگیرنده ۵- از بین بردن رقابت فردی.

۱۵- گزینه گزینه «۴» در روش آموزش برنامه‌ای، معلم نقش بارزتری دارد زیرا در تمام مراحل آموزشی، دانش‌آموز را همراهی و نظارت می‌کند تا بتواند گام‌های مختلفی را سپری کند و به گام (مرحله) بعدی آموزش راه پیدا کند. بنابراین معلم، دانش‌آموزان را به سوی هدف نهایی سوق می‌دهد که همان رفتار نهایی است

۱۶- گزینه «۳» یادگیری برنامه‌ای از نظریه اسکینر گرفته شده است که فواید متعددی را به همراه دارد از جمله: ۱- تقویت و بازخورد فوری ۲- متناسب بودن با توانایی یادگیرنده ۳- ارائه مطالب در گام‌های کوچک ۴- شرکت فعال یادگیرنده در کلیه مراحل یادگیری. اما انتقادهایی نیز بر این روش آموزشی وارد شده است از جمله: ۱- محدود کردن خلاقیت یادگیرنده ۲- استفاده از یافته‌های آزمایشگاهی ۳- ساده کردن بیش از حد مطلب.

فصل هجدهم

«آموزش یادگیرنده - محور»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هجدهم

۱- ویژگی «روش آموزش اکتشافی» برورنر کدام است؟

- (۱) شاگردان همه فعالیت‌های یادگیری را به عهده می‌گیرند.
- (۲) شاگردان آنچه را که معلم می‌گوید به همان شکل می‌آموزند.
- (۳) شاگردان آنچه را که معلم می‌گوید به همان شکل می‌آموزند.

(سراسری ۸۰)

۲- در اجرای روش اکتشافی برورنر، کدام یک از موارد زیر اولویت دارد؟

- (۱) مشارکت اکثریت یادگیرندگان در بحث
- (۲) برنامه‌های تقویت زمانی مناسب
- (۳) تمرین‌های مناسب برای تداوم یادگیری
- (۴) استفاده از روش‌های مشاهده‌ای

(آزاد ۸۰)

۳- در آموزش با روش بحث گروهی، رعایت کدام یک از موارد زیر مفید است؟

- (۱) معلم سؤال‌ها را بر روی تابلوی کلاس بنویسد و از هر دانش‌آموز بخواهد تا یکی از سؤال‌ها را جواب دهد.
- (۲) معلم هدف بحث و یک محدوده‌ی زمانی را پیش از آغاز بحث به اطلاع شرکت‌کنندگان در بحث برساند.
- (۳) هر یک از دانش‌آموزان به نوبت در جریان بحث شرکت کنند و برای همه وقت مساوی در نظر گرفته شود.
- (۴) در هر جلسه تنها به یک نفر فرصت داده شود تا مطالب خود را بیان کند و بقیه دانش‌آموزان به پرسش‌های او جواب دهند.

(سراسری ۸۱)

۴- در استفاده از روش اکتشافی در آموزش، کدام یک از عوامل زیر مورد توجه قرار می‌گیرد؟

- (۱) ساخت موضوع درسی
- (۲) پرسش و پاسخ
- (۳) تمرین
- (۴) میدان روانی

(آزاد ۸۱)

۵- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد روش اکتشافی صحیح است؟

- (۱) در روش اکتشافی اشتباه جزء جدانشدنی یادگیری است.
- (۲) عدم رشد شناختی یادگیرنده موجب اشتباه می‌شود.
- (۳) اشتباه و عدم تمایز موارد از یکدیگر موجب دلسردی یادگیرنده است.
- (۴) استفاده از روش اکتشافی در یادگیری و آموزش موجب کاهش اشتباه می‌شود.

(آزاد ۸۱)

۶- «معلم درباره موقعیت معما برانگیز از یادگیرندگان سؤال می‌کند. برای این سؤال نباید یک جواب مطلقاً درست وجود داشته باشد.»

در مورد بالا معلم در کدام مرحله از آموزش اکتشافی است؟

(آزاد ۸۲)

- (۱) جمع‌آوری داده‌ها و آزمایشگری
- (۲) فرضیه‌سازی و توضیح دادن
- (۳) تحلیل فرآیند اکتشاف
- (۴) آماده ساختن یادگیرنده

(آزاد ۸۲)

۷- کدام یک از موارد زیر در شمار فواید موضوع‌های بحث‌انگیز نیست؟

- (۱) بیان هدف‌های آموزشی و محدوده زمانی بحث گروهی
- (۲) افزایش سطح علاقه یادگیرندگان در فعالیت گروهی
- (۳) برآورده کردن نیاز یادگیرنده جهت آگاهی با نظرات گوناگون
- (۴) نیازهای رشد را پرخطر جلوه دهد.

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هجدهم

- ۱- گزینه «۱» در روش اکتشافی، معلم تنها صورت مسئله را در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد و شرایطی را فراهم می‌آورد تا خود آنان، اجزای تشکیل‌دهنده مسئله، روابط میان این اجزا و نیز راه‌حل و جواب مسئله را بیابند.
- ۲- گزینه «۳» برون می‌گوید باید شاگردان را در برابر برنامه‌هایی قرار دهیم که آنان را به فعالیت وا دارد تا خودشان به کشف روابط میان امور و راه‌حل آنها اقدام کنند.
- ۳- گزینه «۲» در آموزش بحث گروهی بهتر است: نقش معلم به حداقل کاهش یابد، فراگیر کاملاً فعال باشد، برای درک مفاهیم پیچیده به کار رود، برای موضوعات بحث‌انگیز استفاده شود و معلم فقط نظم‌دهنده جلسه باشد.
- ۴- گزینه «۱» جروم برونر که یکی از مدافعان یادگیری اکتشافی است، بر ساخت موضوعات درسی تأکید می‌کند و می‌گوید: معلم باید کلاس را به گونه‌ای سازمان دهد که یادگیرندگان از طریق ارتباط فعال خود با موضوع درسی یاد بگیرند، یعنی باید آنان را تشویق و تحریک کند تا به تجربه و آزمایش دست بزنند و از این راه، دانش علمی را برای خود کشف کنند.
- ۵- گزینه «۴» در روش اکتشافی، درصد اشتباه در یادگیری و آموزش کاهش می‌یابد.
- ۶- گزینه «۴» در مرحله آماده ساختن یادگیرندگان و توضیح دادن روش‌های اکتشافی، معلم درباره موقعیت معما برانگیز از یادگیرندگان سؤال می‌کند و برای این سؤال نباید تنها یک جواب مطلقاً درست وجود داشته باشد.
- ۷- گزینه «۱» بیان هدف‌های آموزشی و محدوده‌ی زمانی بحث گروهی، جزء مراحل آموزش با روش بحث گروهی است.

فصل نوزدهم

« آموزش به کمک روش‌های تغییر رفتار »

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل نوزدهم

- ۱- در مراحل اولیه‌ی آموزش رفتارهای جدید به دانش‌آموزان، بهتر است دانش‌آموز را با کدام برنامه‌ی تقویتی تقویت کنیم؟ (سراسری ۷۹)
- (۱) نسبتی یا نسبی (۲) پیوسته یا پیاپی (۳) فاصله‌ای ثابت (۴) فاصله‌ای متغیر
- ۲- مهم‌ترین اندیشه‌ی نظریه‌ی تقویتی « دیوید پریماک » این است که تقویت‌کننده ..... (سراسری ۷۹)
- (۱) در خود فرد یافت می‌شود. (۲) در اختیار والدین قرار دارد. (۳) به خودی خود بی‌تأثیر است. (۴) توسط معلم به راحتی قابل کنترل است.
- ۳- بر اساس فرض‌های تغییر و اصلاح رفتار، می‌توان گفت که رفتار نابهنجار دانش‌آموزان: (سراسری ۷۹)
- (۱) از مشکلات ساختاری ناشی می‌شود. (۲) ریشه در زمینه‌های ارثی والدین دارد. (۳) با روش‌های آموزشگاهی قابل کنترل نیست. (۴) در شرایط نامناسب یادگیری به وجود می‌آید.
- ۴- کدام شیوه‌ی اداره‌ی کلاس درس به معلمان توصیه شده است؟ (سراسری ۸۰)
- (۱) استفاده از تهدید (۲) قاطعیت توأم با منطق (۳) اعمال قوانین مورد نظر معلم (۴) به حال خود وا گذاشتن دانش‌آموزان
- ۵- مادری، هر زمان که کودکش گریه می‌کند، به او پستانک می‌دهد تا از گریه او جلوگیری کند. این رویداد: (سراسری ۸۰)
- (۱) نوعی محروم کردن است. (۲) نوعی سیری یا اشباع است. (۳) برای مادر تقویت منفی محسوب می‌شود. (۴) برای مادر تقویت مثبت محسوب می‌شود.
- ۶- معنای « تقویت‌کننده‌ی نخستین » در یادگیری کدام است؟ (سراسری ۸۱)
- (۱) محرکی که با یک بار تداعی با پاسخ موجب یادگیری می‌شود. (۲) محرکی که در دفعات متعدد همراه با پاسخ موجب یادگیری می‌شود. (۳) محرکی که بدون جریان یادگیری به خودی خود تقویت‌کننده است. (۴) محرکی که در آغاز خنثی است و سپس به شکل تقویت‌کننده عمل می‌کند.
- ۷- کدام یک از عبارتهای زیر نشان‌دهنده‌ی « اصل پریماک » است؟ (سراسری ۸۱)
- (۱) اطلاع از سابقه‌ی تقویتی یادگیرنده برای تقویت فعالیت‌هایی با احتمال وقوع کمتر ضروری است. (۲) اطلاع از سابقه‌ی تقویتی یادگیرنده برای تقویت فعالیت‌هایی با احتمال وقوع بیشتر ضروری است. (۳) در هر جفت پاسخ یا فعالیت که فرد بدان مشغول می‌شود، فعالیتی که محتمل‌تر است فعالیت نامحتمل‌تر را تقویت می‌کند. (۴) هرگونه تأخیر در اجرای تقویت مثبت، احتمال وقوع پاسخ‌های دیگر را در فاصله بین پاسخ و عامل تقویت‌کننده افزایش می‌دهد.
- ۸- فعالیت یادگیری غالب دانشجویان در فصل امتحانات بر اساس کدام یک از برنامه‌های تقویت استوار است؟ (سراسری ۸۱)
- (۱) فاصله‌ای متغیر (۲) نسبی ثابت (۳) نسبی متغیر (۴) فاصله‌ای ثابت
- ۹- پایداری رفتار ارگانیزم با نظم ثابت زمانی، در کدام نوع برنامه تقویتی پس از قطع تقویت بیشتر است؟ (سراسری ۸۲)
- (۱) برنامه نسبی ثابت (۲) برنامه نسبی متغیر (۳) برنامه فاصله‌ای ثابت (۴) برنامه فاصله‌ای متغیر

- ۱۰- کدام یک از موارد زیر، کاربرد اصل پریماک را با وضوح بیشتری توصیف می‌کند؟ (سراسری ۸۲)
- (۱) پانزده دقیقه بازی با کامپیوتر، پس از اتمام کار کلاسی
  - (۲) رفع گرسنگی (خوردن صبحانه) و سپس کامل کردن تکلیف درسی
  - (۳) پنج دقیقه اخراج از کلاس، به خاطر صحبت کردن در کلاس
  - (۴) ده دقیقه محرومیت کل کلاس از ورزش، به دلیل سرپیچی دو نفر از دستورات معلم
- ۱۱- برگزاری امتحانات کوتاه و غیر مترقبه از کدام نوع برنامه تقویتی است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) نسبی ثابت
  - (۲) نسبی متغیر
  - (۳) فاصله‌ای ثابت
  - (۴) فاصله‌ای متغیر
- ۱۲- معلمی که به دانش‌آموزان خود می‌گوید: « پس از آنکه تمرین‌های ریاضی را حل کردید، می‌توانید با کامپیوتر کار کنید»، از کدام تصویر زیر استفاده می‌کند؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) اصل پریماک
  - (۲) الگوبرداری
  - (۳) انگیزه درونی
  - (۴) تقویت جانشینی
- ۱۳- هنگامی که برای تشویق یک کودک به او مدال افتخار می‌دهیم، از کدام نوع تقویت‌کننده استفاده کرده‌ایم؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) تقویت‌کننده نخستین
  - (۲) تقویت‌کننده پته‌ای
  - (۳) تقویت‌کننده اجتماعی
  - (۴) تقویت‌کننده فعالیتی
- ۱۴- هنگامی که یک دانش‌آموز درس می‌خواند تا مردود نشود و در اجتماع مورد سرزنش قرار نگیرد، از چه روشی استفاده کرده است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) تنبیه
  - (۲) تقویت منفی
  - (۳) تقویت مثبت
  - (۴) تقویت رفتار ناهمساز
- ۱۵- با توجه به نظریه شرطی شدن کنشگر، در خانه‌های جدول زیر به جای اعداد (به ترتیب)، چه فرآیندهایی قرار می‌گیرد؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) تقویت مثبت، تنبیه، تقویت منفی، محرومیت
  - (۲) تقویت مثبت، محرومیت، تنبیه، تقویت منفی
  - (۳) تقویت مثبت، تقویت منفی، محرومیت، تنبیه
  - (۴) تقویت مثبت، تنبیه، محرومیت، تقویت منفی
- ۱۶- پدری که به فرزند خود می‌گوید: «اگر مسائل ریاضی را حل کنی می‌توانی بیرون بازی کنی» از چه مکانیزمی استفاده کرده است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) اصل تأثیر
  - (۲) تقویت مثبت
  - (۳) تقویت نسبی
  - (۴) اصل پریماک
- ۱۷- پس از اینکه رفتار نامناسبی از دانش‌آموز سر زد، حق شرکت در فعالیت‌های تقویت‌کننده را از او می‌گیرند. این روش را چه می‌گویند؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) جریمه کردن
  - (۲) از بین بردن محرک
  - (۳) محروم کردن از تقویت
  - (۴) تقویت تفکیکی رفتارهای دیگر
- ۱۸- اگر والدین از فرزند خود بخواهند که بعد از انجام تکالیف می‌تواند با کامپیوتر (رایانه) بازی کند، از ..... استفاده کرده‌اند. (سراسری ۸۵)
- (۱) تقویت مثبت
  - (۲) انگیزه درونی
  - (۳) اصل پریماک
  - (۴) شرطی شدن وسیله‌ای
- ۱۹- حذف شوک الکتریکی در آزمایش اسکینر به عنوان تقویت‌کننده ..... محسوب می‌شود. (سراسری ۸۵)
- (۱) نسبی
  - (۲) منفی
  - (۳) مثبت
  - (۴) فاصله‌ای
- ۲۰- دانش‌آموزی با پافشاری از معلم می‌خواهد که نمره‌اش را افزایش دهد، در اینجا نمره ..... است. (سراسری ۸۵)
- (۱) محرک شرطی
  - (۲) پاسخ شرطی
  - (۳) تقویت مثبت
  - (۴) تقویت اولیه
- ۲۱- بعد از اینکه دانش‌آموزی در کلاس بدرفتاری می‌کند، معلم امتیاز استفاده از رایانه کلاس را از او می‌گیرد. این کار چه نام دارد؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) تنبیه
  - (۲) جریمه کردن
  - (۳) جبران کردن
  - (۴) محروم کردن

۲۲- هدف از برنامه‌ی تقویت ..... ایجاد و ..... حفظ رفتار است. (سراسری ۸۶)

- (۱) فاصله‌ای ثابت - فاصله‌ای متغیر (۲) پیوسته - ناپیوسته (۳) ناپیوسته - پیوسته (۴) نسبت ثابت - نسبت متغیر

۲۳- حقوق آخر ماه کارمندان دولت چه نوع برنامه‌ی تقویت است؟ (سراسری ۸۷)

- (۱) برنامه‌ی فاصله‌ای ثابت، تقویت‌های متناوب (۲) تقویت متناوب، برنامه‌ی فاصله‌ای متغیر
(۳) تقویت متناوب، برنامه‌ی نسبی ثابت (۴) تقویت متناوب، برنامه‌ی نسبی متغیر

۲۴- مریم کلاس اول ابتدایی است که در برابر هر نمره ۲۰ در دیکته، معلم به او یک ستاره رنگی می‌دهد، او می‌داند در مقابل ستاره‌هایی که به دست می‌آورد، می‌تواند شیرینی مورد علاقه‌اش را از معلم دریافت کند. معلم از چه نوع تقویت‌کننده‌ای استفاده کرده است؟ (سراسری ۸۷)

- (۱) تقویت‌کننده تعمیم‌یافته (۲) تقویت‌کننده پنهانی (۳) تقویت‌کننده نخستین (۴) تقویت‌کننده اجتماعی

۲۵- اگر معلمی شرکت در مسابقه فوتبال را منوط به انجام تکالیف ریاضی توسط دانش‌آموزان بداند. از کدام یک از اصول یا قوانین پیروی می‌کند؟ (سراسری ۸۹)

- (۱) عناصر مشترک (۲) آمادگی (۳) پرمیام (۴) قیاس

۲۶- کدام گزینه در کنترل ناهنجاری‌های رفتاری نقش تعیین‌کننده‌تری دارد؟ (سراسری ۸۹)

- (۱) تأکید بر تقویت‌های اولیه (۲) جریمه کردن (۳) ارائه تقویت‌های اجتماعی (۴) تقویت رفتار مناسب

۲۷- از میان روش‌های اصلاح رفتار، کدام یک کمترین اثر جانبی زیان‌بار را بر یادگیرندگان دارد؟ (سراسری ۸۹)

- (۱) محروم کردن (۲) شکل‌دهی (۳) قرارداد پیمانی (۴) جریمه

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل نوزدهم

۱- گزینه «۲» برای آموزش و ایجاد رفتارهای جدید، استفاده از تقویت پیاپی مناسب است، اما برای نگهداری رفتارهای آموخته‌شده، تقویت سهمی یا ناپیوسته (نسبی متغیر، فاصله‌ای متغیر، فاصله‌ای ثابت، نسبی ثابت) مناسب‌تر است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۲- گزینه «۱» در اصل پریماک از فعالیت‌هایی که کودکان دوست دارند آنها را انجام دهند (فعالیت‌های پر بسامد)، به عنوان تقویت‌کننده برای فعالیت‌هایی که کمتر به آنها می‌پردازند (فعالیت‌های کم‌بسامد)، استفاده می‌شود که در رفتار خود فرد قابل مشاهده است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۳- گزینه «۴» فرض اصلی رفتار درمانگران این است که رفتار بهنجار و نابهنجار آموختنی است، یعنی رفتار نابهنجار در شرایط نامناسب یادگیری به وجود می‌آید.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۴- گزینه «۲» روش اداره کردن اقتدارطلبانه، بهترین روش است و اگر معلم برای اداره کلاس از روش قاطعیت توأم با منطق استفاده کند، بسیار مناسب خواهد بود.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۵- گزینه «۳» وقتی کودکی گریه می‌کند، یک محرک ناخوشایند برای مادر وجود دارد. وقتی مادر به کودک پستانک می‌دهد تا گریه او قطع شود، این عمل برای مادر تقویت منفی محسوب می‌شود، یعنی افزایش رفتار (دادن پستانک به کودک) برای حذف (گریه کردن او) یک رفتار.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۶- گزینه «۳» تقویت، نخستین محرکی است که ذاتاً اثر تقویتی دارد و برای بقای ارگانیسم لازم است و برطرف کننده نیازهای فیزیولوژیکی است، اما تقویت‌کننده‌های ثانویه، محرک‌هایی هستند که بر اثر مجاورت با تقویت‌کننده‌های نخستین، نیرومند می‌شوند و خاصیت تقویتی پیدا می‌کنند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۷- گزینه «۳» بر طبق اصل پریماک از فعالیت‌های پر بسامد (فعالیت‌های که فرد دوست دارد انجام دهد) می‌توان به عنوان تقویت‌کننده برای فعالیت‌های کم‌بسامد (فعالیت‌های که فرد دوست ندارد انجام دهد) استفاده کرد، بنابراین در هر جفت پاسخ یا فعالیت که فرد بدان مشغول می‌شود، فعالیتی که محتمل‌تر است، فعالیت نامحتمل‌تر را تقویت می‌کند.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۸- گزینه «۴» در برنامه فاصله‌ای ثابت، تقویت پس از گذشت زمان معینی ارائه می‌شود. در این نوع تقویت، فرد پس از هر بار تقویت شدن ممکن است برای مدتی از پاسخ دادن باز بماند و وقتی که لحظات آخر فاصله‌ی زمانی فرا می‌رسد، به پاسخ دادن بپردازد. در کل، برنامه‌های تقویت سهمی که برای نگهداری رفتار مناسب‌اند، به چهار نوع تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از: ۱- نسبی ثابت ۲- نسبی متغیر ۳- فاصله‌ای ثابت ۴- فاصله‌ای متغیر.

۹- گزینه «۴» در برنامه تقویتی فاصله‌ای متغیر، آزمودنی برای ارائه پاسخ در فواصل زمانی متغیر تقویت دریافت می‌کند و چون در برنامه فاصله‌ای متغیر که با یک نسبت زمانی خاص ارائه می‌شود، پایداری رفتار بیشتر از برنامه‌های تقویتی فاصله‌ای ثابت است، بنابراین می‌توان برنامه‌های تقویتی را به چهار دسته تقسیم کرد که عبارت‌اند از: ۱- فاصله‌ای ثابت ۲- فاصله‌ای متغیر ۳- نسبی ثابت ۴- نسبی متغیر.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۰- گزینه «۱» اصل پریماک بیانگر این است که از فعالیت‌هایی که کودکان دوست دارند انجام دهند (فعالیت‌های پر بسامد)، به عنوان تقویت‌کننده برای فعالیت‌هایی که کمتر به آن می‌پردازند (فعالیت‌های کم‌بسامد) استفاده کرد؛ بازی کردن با کامپیوتر (فعالیت پر بسامد) به عنوان تقویت‌کننده برای انجام دادن تکلیف (فعالیت کم‌بسامد) مورد استفاده قرار گرفته است.

_____ ♦ ♦ ♦ ♦ _____

۱۱- گزینه «۲» در آغاز یادگیری، استفاده از سبک تقویتی پیاپی یا پیوسته ضروری است، اما برای نگهداری رفتار باید تقویت پیاپی را رها کرد و از روش تقویت ناپیوسته (سهمی یا بخشی) استفاده کرد. در برنامه‌های تقویت نسبی، واحد تقویت را تعداد پاسخ‌های آزمودنی انتخاب می‌کنیم. در برنامه تقویتی فاصله‌ای، زمان به عنوان واحد تقویت مطرح است؛ بنابراین در مثال فوق برگزاری امتحانات کوتاه و غیرمترقبه جزء برنامه‌های تقویتی نسبی متغیر است که در آن معلوم نیست تقویت بعد از دادن چند پاسخ صورت می‌گیرد، اما فرد می‌داند دیر یا زود تقویت دریافت خواهد کرد.

۱۲- گزینه «۱» اصل پریماک بیانگر این مطلب است که از فعالیت‌هایی که کودکان دوست دارند (فعالیت پر بسامد) انجام دهند، به عنوان تقویت‌کننده برای فعالیت‌هایی که کمتر به آن می‌پردازند (فعالیت کم‌بسامد)، استفاده کرد؛ در مثال فوق، بازی با کامپیوتر (فعالیت پر بسامد) است و حل کردن تمرین‌های ریاضی (فعالیت کم‌بسامد) به شمار می‌آید.

۱۳- گزینه «۳» تقویت‌کننده اجتماعی، تقویتی است که به وسیله دیگران و در یک موقعیت اجتماعی به فرد داده می‌شود؛ مثل لبخند زدن، بغل کردن، مدال افتخار دادن و نوازش کردن. بسیاری از صاحب‌نظران، این تقویت‌کننده‌ها را در ردیف تقویت‌کننده‌های شرطی قرار داده‌اند و معتقدند که اثر تقویتی آنها ناشی از همراه شدن آنها با تقویت‌کننده‌های نخستین است و بهتر است در محیط آموزشگاه حداکثر استفاده از آنها به عمل آید.

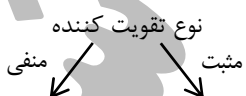
۱۴- گزینه «۲» هدف از ارائه تقویت منفی، افزایش رفتار است که با حذف محرک ناخوشایند همراه است. در مثال فوق، عدم سرزنش (حذف کردن محرک ناخوشایند یا منفی است) و هدف، افزایش درس خواندن (افزایش رفتار مطلوب) است.

۱۵- گزینه «۴»

برای هر رفتار دو نوع پیامد وجود دارد:

۱- پیامد مثبت ۲- پیامد منفی. هر یک از این دو پیامد را می‌توان

از طریق ارائه دادن آن بعد از رفتار یا حذف آن بعد از رفتار، وابسته به رفتار کرد. در نتیجه، چهار حالت فوق حاصل می‌شود

تقویت مثبت	تنبیه
محرومیت	تقویت منفی

ارائه / حذف
نوع رویداد پس از رفتار

۱۶- گزینه «۴» اصل پریماک بیانگر این مطلب است که از فعالیت‌هایی که کودکان دوست دارند انجام دهند (فعالیت پر بسامد) به عنوان تقویت‌کننده برای فعالیت‌هایی که کمتر به آن می‌پردازند (فعالیت کم‌بسامد) استفاده شود. در مثال مذکور، بازی کردن (فعالیت پر بسامد) و حل مسائل ریاضی (فعالیت کم‌بسامد) به شمار می‌آیند.

۱۷- گزینه «۳» روش‌های منفی کاهش رفتار عبارتند از: ۱- خاموشی ۲- جریمه کردن ۳- جبران کردن ۴- تنبیه کردن ۵- محروم کردن (در این روش، فرد را به دلیل انجام رفتار نامطلوب برای مدتی از دریافت تقویت محروم می‌کنند)؛ در این روش، فرد را از محیطی که تقویت دریافت می‌کرده، بیرون می‌بریم.

۱۸- گزینه «۳» اصل پریماک بیانگر این مطلب است که از فعالیت‌هایی که کودکان دوست دارند انجام دهند (فعالیت پر بسامد)، به عنوان تقویت‌کننده برای فعالیت‌هایی که کمتر به آن می‌پردازند (فعالیت کم‌بسامد) استفاده کرد. پریماک در واقع بیان‌کننده اصل نسبیت تقویت است؛ در مثال فوق بازی با کامپیوتر (فعالیت پر بسامد) و انجام دادن تکلیف (فعالیت کم‌بسامد) به شمار می‌آید.

۱۹- گزینه «۲» تقویت‌کننده منفی، هر محرکی است که ارائه یا حذف آن باعث افزایش رفتار می‌شود، ولی در تقویت مثبت، ارائه یک محرک خوشایند باعث افزایش رفتار می‌شود، بنابراین در مثال مذکور حذف شوک الکتریکی (حذف محرک) به عنوان یک تقویت‌کننده منفی عمل می‌کند.

۲۰- گزینه «۳» روش تقویت مثبت همان روش متداول پاداش است که همه‌ی معلمان غالباً آن را مورد استفاده قرار می‌دهند و بهترین و مؤثرترین روش افزایش رفتار است. تقویت مثبت، فرآیندی است که در آن ارائه تقویت‌کننده مثبت بعد از رفتار، منجر به نیرومند شدن آن رفتار می‌شود؛ نمره نیز نوعی تقویت‌کننده مثبت ثانویه است.

۲۱- گزینه «۲» روش جریمه کردن، یعنی کسر کردن مقداری از تقویت‌کننده‌هایی که فرد قبلاً به دست آورده برای رفتار نامطلوبی که انجام داده است؛ در مثال مذکور، عدم استفاده از رایانه (تقویت‌کننده)، جریمه‌ای برای بدرفتاری دانش‌آموز به حساب می‌آید.

۲۲- گزینه «۲» اگر بخواهیم رفتار تازه‌ای را به دانش‌آموزان یاد بدهیم یا فراوانی رفتارهای موجود در خزانه‌ی رفتاری وی را به سطح دلخواه بالا ببریم، باید تمامی پاسخ‌های مورد نظر را بلافاصله تقویت کنیم. به این سبک، تقویت پیاپی یا پیوسته می‌گویند. این سبک تقویت در آغاز یادگیری ضروری است، اما پس از آنکه رفتار مورد نظر به خوبی آموخته شد یا فراوانی آن به سطح دلخواه رسید، باید تقویت پیاپی را رها کرد و روش تقویت ناپیاپی یا ناپیوسته را به کار برد.

۲۳- گزینه «۱» در برنامه‌های تقویتی نامتناوب یا ناپیوسته، بعضی از پاسخها تقویت می‌شود نه همه‌ی آنها و پس از آنکه رفتار موردنظر به خوبی آموخته شد یا فراوانی آن به سطح دلخواه رسید، باید از این تقویت برای نگهداری رفتار استفاده کرد که شامل چهار نوع تقویتی هستند:

۱- برنامه نسبی ثابت ۲- برنامه نسبی متغیر ۳- برنامه فاصله‌ای متغیر ۴- برنامه فاصله‌ای ثابت. در برنامه فاصله‌ای ثابت، آزمودنی بعد از گذشت مدت زمان ثابتی از پاسخدهی تقویت می‌شود؛ مثل پرداخت حقوق کارمندان در آخر ماه.

۲۴- گزینه «۲» تقویت پته‌ای، نوع دیگری از تقویت‌کننده‌های شرطی است. پته، یک تکه کاغذ یا یک مهر فلزی یا پلاستیکی است که پس از رفتار مطلوب دانش‌آموز به عنوان تقویت‌کننده به او داده می‌شود و دانش‌آموز می‌تواند آن را با غذا، شیرینی، نوشابه و سایر تقویت‌کننده‌ها مبادله کند. در مثال مذکور، معلم در برابر هر نمره ۲۰ (رفتار مطلوب دانش‌آموز) در درس دیکته، به او یک ستاره (پته) می‌دهد که می‌تواند در مقابل ستاره، شیرینی مورد علاقه خود را از معلم دریافت کند.

۲۵- گزینه «۳» روش‌های افزایش رفتار عبارت‌اند از: تقویت مثبت و تقویت منفی. تقویت‌های مثبت عبارت‌اند از: ۱- تقویت‌کننده نخستین ۲- تقویت‌کننده شرطی ۳- تقویت‌کننده تعمیم‌یافته ۴- تقویت‌کننده‌های اجتماعی ۵- تقویت‌کننده پته‌ای ۶- تقویت‌کننده فعالیت. اصل پریماک یکی از تقویت‌کننده‌های مثبت و تقویت‌کننده فعالیت است که از طریق فعالیت‌هایی که فراوانی بیشتری دارند، می‌توان فعالیت‌هایی را که فراوانی کمتری دارند، تقویت کرد. بنابراین در اصل پریماک از فعالیت‌هایی که کودکان به طور طبیعی دوست دارند انجام دهند، به عنوان تقویت‌کننده برای انجام فعالیت‌هایی که تمایل کمتری به انجام آن دارند، استفاده می‌شود.

۲۶- گزینه «۴» تقویت رفتارهای مطلوب در کنترل نابهنجاری‌های رفتاری نقش تعیین‌کننده‌تری دارد. انواع تقویت‌کننده‌ها عبارت‌اند از:

۱- تقویت مثبت: هدف از ارائه تقویت مثبت، تکرار رفتار مطلوب در آینده است. ۲- تقویت منفی: حذف محرک آزاردهنده‌ای که باعث افزایش رفتار شود.

۲۷- گزینه «۲» شیوه‌های ایجاد رفتار مطلوب عبارت‌اند از:

۱- الگوبرداری: معلم، سرمشق رفتار دانش‌آموز خود باشد تا از او تقلید کند. دانش‌آموز بیشتر از رفتار معلم تقلید می‌کند تا از گفتارش.

۲- زنجیره‌سازی: یک رشته تقریب‌های متوالی رفتار ساده به رفتار پیچیده است.

۳- شکل‌دهی: تقویت تقریب‌های متوالی است، یعنی رفتار نزدیک به هدف. رفتار جدید از رفتار قبلی کامل‌تر است و تقویت می‌شود که تقویت تفکیکی است و کمترین اثر جانبی زبان‌بار را بر یادگیرندگان دارد.

فصل بیست و یکم

«ارزشیابی پیشرفت تحصیلی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل بیست و یکم

کله ۱- بهتر است معلم در آغاز درس، همراه با آزمون آمادگی یا آزمون رفتارهای ورودی، آزمون جایابی یا پیش‌آزمون را نیز اجرا نماید. در چنین صورتی نتیجه آرمانی، آن است که دانش‌آموزان:

(۱) در هر دو آزمون نمره صفر بگیرند.

(۲) در هر دو آزمون نمره ۲۰ بگیرند.

(۳) در آزمون آمادگی نمره ۲۰ و در پیش‌آزمون نمره صفر بگیرند.

(۴) در آزمون آمادگی نمره صفر و در پیش‌آزمون نمره ۲۰ بگیرند.

کله ۲- سوالات امتحان ورودی دانشگاه‌ها:

(۱) وسیله‌ای برای مردود کردن عده‌ی زیادی از داوطلبان است.

(۲) سنجش آغازین برای تعیین رفتارهای پیش‌نیاز ورودی است.

(۳) پیش‌آزمون برای مشخص کردن دانش فرد از مطالب بعدی است.

(۴) راهی برای تعیین حد نصاب لازم برای ادامه‌ی تحصیل است.

کله ۳- نوعی آزمون که «عملکرد افرادی را که در آن شرکت کرده‌اند، مبنای تفسیر عملکرد نسبی فرد معینی قرار می‌دهد»؟ (سراسری ۸۲)

(۱) آزمون گروهی (۲) آزمون معلم‌ساخته (۳) آزمون هنجارمرجع (۴) آزمون ملاک‌مرجع

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل بیست و یکم

۱- گزینه «۳» نتیجه آرمانی در اجرای آزمون مربوط به رفتارهای ورودی و آزمون مربوط به پیش‌آزمون یا جایابی، آن است که تمامی دانش‌آموزان در آزمون رفتار ورودی، نمره کامل و در آزمون جایابی، نمره صفر بگیرند.

۲- گزینه «۲» انتخاب ورودی دانشگاه (کنکور) یک سنجش آغازین از نوع مرجع است تا تعیین شود کدام دسته از افراد بر رفتارهای پیش‌نیاز تسلط دارند تا وارد دانشگاه شوند.

۳- گزینه «۳» در آزمون‌های ملاک‌مرجع بر اساس یک معیار خاص قضاوت می‌شود، ولی در آزمون‌های نرم‌مرجع، وضعیت فرد با گروهی که در آن قرار دارد، مقایسه می‌شود.